

Załącznik do Uchwały Nr LI/363/2017
Rady Gminy Wągrowiec
z dnia 8 listopada 2017 r.

Projekt został zrealizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014 - 2020

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017-2023

www.gminawagrowiec.pl

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Spis treści

Rozdział I Wprowadzenie	3
Rozdział II Diagnoza obszaru zdegradowanego, obszaru rewitalizacji i opis ludności	6
Rozdział III Wizja obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji.....	71
Rozdział IV Cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk	73
Rozdział V Opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	74
Rozdział VI Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne	80
Rozdział VII Mechanizmy integrowania działań służących realizacji celów rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych	98
Rozdział VIII Mechanizmy włączenia interesariuszy rewitalizacji w proces rewitalizacji	107
Rozdział IX System wdrażania i monitorowania programu rewitalizacji	113
Rozdział X Ramy finansowe i czasowe realizacji Programu	121
Rozdział XI Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	126
Rozdział XII Spis ilustracji	127

Rozdział I Wprowadzenie

Niniejszy rozdział opisuje wprowadzenie do Lokalnego Programu Rewitalizacji wyjaśniając pojęcie rewitalizacji, obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, pokazując poszczególne etapy formalnej pracy nad Programem. W rozdziale znajduje się syntetyczna informacja o zaplanowanych projektach rewitalizacyjnych. Rozdział ma cel streszczenia zarządczego i pokazuje również kluczowe rozstrzygnięcia w ramach programu. W rozdziale znajduje się również informacja o przeprowadzeniu analizy jej zapisów pod kątem spełnienia kryteriów kwalifikujących do oceny oddziaływania na środowisko i jej wynikach oraz wynik uzgodnień w sprawie konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w przypadku obowiązku jej przeprowadzenia.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wągrowiec na lata 2017-2023 (zwany dalej „Programem”, „programem rewitalizacji”) stanowi wieloletni program działań o charakterze gospodarczym i społecznym, dotyczący gospodarki przestrzennej i urzędów technicznych, zmierzający do wyprowadzenia danego obszaru zdegradowanego z sytuacji kryzysowej oraz stworzenia warunków do jego dalszego rozwoju, realizowany przez różne podmioty, zgodnie z określonym harmonogramem czasowym i finansowany z różnych źródeł, opracowany, przyjęty i koordynowany przez Gminę. Podstawą przyjęcia Programu był art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym zgodnie z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020*. Program uwzględnia również *Zasady programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+* opracowane przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego. Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, od 1 stycznia 2024 r. jedyną podstawą realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w gminach będzie gminny program rewitalizacji przyjęty uchwałą Rady Gminy zgodnie z wymogami wskazanymi w ustawie o rewitalizacji. Z uwagi na przygotowanie Programu na podstawie *Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020* przyjęto okres obowiązywania Programu na lata 2017-2023. W celu opracowania diagnozy społeczno-gospodarczej oraz wyznaczenia na tej podstawie obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji, opracowania map zawierających wskazanie granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz przygotowania projektu Programu Gmina prowadziła działania z pomocą ekspertów zewnętrznych w formule partycypacyjno-ekspertkiej. W ramach prac analitycznych zrealizowano liczne narzędzia i techniki badawcze i aktywizujące mieszkańców Gminy tj. analiza statystyczna obejmująca wskaźniki dla poszczególnych obszarów problemowych, wizualizacja danych na podkładzie i opracowanie map, wywiady kwestionariuszowe PAPI z mieszkańcami, spacer studyjne, spotkania z mieszkańcami, badanie internetowe CAWI, warsztaty rewitalizacyjne oraz działania informacyjno-promocyjne dotyczące Programu. Doświadczenia z prac terenowych i badań obejmujących również interesariuszy rewitalizacji pozwoliły na sformułowanie propozycji systemu wdrażania i monitorowania Programu z uwzględnieniem mechanizmów włączenia interesariuszy na etapie realizacji Programu.

Przygotowanie Programu zrealizowane zostało w ramach projektu pn. *Opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Wągrowiec na lata 2017-2023*. Dotacja współfinansowana była w 85% ze środków Unii Europejskiej z Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna na lata 2014-2020 w ramach projektu pn.: *Wsparcie dla programów rewitalizacji gmin w ramach perspektywy finansowej 2017-2020* oraz w 15% z budżetu państwa. Ponadto zadanie współfinansowane było ze środków budżetu Gminy Wągrowiec.

W dniu 29 listopada 2016 r. Rada Gminy Wągrowiec podjęła Uchwałę Nr XXXIV/242/2016 w sprawie przystąpienia do opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Wągrowiec na lata 2017-2023 r. W dniu 8 lutego 2017 r. Zarządzeniem Nr 12/2017, Wójt Gminy Wągrowiec powołał Zespół ds. Rewitalizacji. Zespół powoływany został na czas przygotowania i realizacji Programu. Zespół był społecznym organem konsultacyjnym Wójta Gminy Wągrowiec, który współpracował ze wszystkimi grupami interesariuszy, w tym w szczególności ze społecznością obszaru rewitalizacji.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Ważnymi elementami źródłowymi dającymi podstawę opracowań Programu była analiza celów dokumentów strategicznych określających kierunki rozwoju Gminy oraz dokumentów strategicznych na poziomie regionalnym i krajowym. W ramach prac analitycznych dokonano oceny adekwatności celów Programu z dokumentami lokalnymi obowiązującymi na potrzeby poprzedniej perspektywy finansowej tj. Strategii Rozwoju Gminy Wągrowiec na lata 2003-2015. Gmina rozpoczęła pracę nad opracowaniem Strategii Rozwoju Gminy Wągrowiec na lata 2017-2024; prace nie zostały jednak zakończone na dzień opracowywania Programu. W ramach pracy uwzględniono również zapisy Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wągrowiec z 2015 roku dotyczące kierunków w zakresie ochrony ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju w gminie Wągrowiec oraz wyznaczenia obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji; Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wągrowiec na lata 2014-2020¹, jak również Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Gminy Wągrowiec na lata 2016-2019. Planując działania rewitalizacyjne uwzględniono oczekiwania mieszkańców ujęte w Planach Odnowy Miejscowości. Uwzględnienie zapisów Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Gminy Wągrowiec na lata 2016-2019. W ramach analizy programów o znaczeniu ponadlokalnym analizie poddano dokument Strategię Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020² oraz Strategią Rozwoju Powiatu Wągrowieckiego na lata 2001-2020³, a także Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego. Z uwagi na członkostwo gminy w organizacjach dysponujących unijnymi środkami pomocowymi w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 oraz Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze na lata 2014-2020 poddano analizie również *Strategię Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność na lata 2016-2023 Stowarzyszenie „Dolina Welny”*⁴ oraz *Lokalną Strategię Rozwoju na lata 2016 - 2023 Stowarzyszenia Lokalna Grupa Rybacka „7 Ryb”*⁵.

Na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gmina podzielona została na poszczególne jednostki urbanistyczne obejmujące obszar sołectw i miejscowości. Podział ten podyktowany był podziałem administracyjnym gminy i zapisami *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wągrowiec*. Na podstawie analizy danych wskazano na występowanie natężenia problemów społecznych na ośmiu podobszarach składających się na obszar rewitalizacji:

- **Podobszar rewitalizacji I.** Kamienica
- **Podobszar rewitalizacji II.** Łekno
- **Podobszar rewitalizacji III.** Nowe
- **Podobszar rewitalizacji IV.** Przysieczyn
- **Podobszar rewitalizacji V.** Runowo
- **Podobszar rewitalizacji VI.** Sienno
- **Podobszar rewitalizacji VII.** Żelice

Obszar rewitalizacji obejmuje nie więcej niż 20% powierzchni gminy i zamieszkiwany jest przez 2744 mieszkańców, co stanowi 22,40% ogólnej liczby ludności gminy (12 251 mieszkańców).

---

¹ Uchwała nr LIII/448/2014 Rady Gminy Wągrowiec z dnia 2 września 2014r. w sprawie Uchwalenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wągrowiec na lata 2014-2020

² Wielkopolska 2020. Zaktualizowana Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020, Załącznik do Uchwały NR XXIX/559/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2012 roku

³ Strategia Rozwoju Powiatu Wągrowieckiego na lata 2001-2020 uchwałą Rady Powiatu Wągrowieckiego nr XXVIII/139/2001 z dnia 8 marca 2001r.

⁴ Obszar Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność na lata 2016-2023 Stowarzyszenia „Dolina Welny” obejmuje powiat chodzieski: Margonin (gmina miejsko – wiejska), powiat gnieźnieński: Kiszkowo (gmina wiejska), powiat obornicki: Rogoźno (gmina miejsko – wiejska) oraz powiat wągrowiecki: Damasławek (gmina wiejska), Gołańcz (gmina miejsko – wiejska), Mieścisko (gmina wiejska), Skoki (gmina miejsko – wiejska), Wapno (gmina wiejska), **Wągrowiec (gmina wiejska)**.

⁵ Obszar Lokalna Strategia Rozwoju na lata 2016 - 2023 Stowarzyszenia Lokalna Grupa Rybacka „7 Ryb” obejmuje gminy: **Wągrowiec (gmina wiejska)**, Oborniki, Skoki, Koszkowo, Rogoźno, Margonin, Szamocin, Gołańcz, Wyrzysk.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

W ramach Programu zidentyfikowano sześć przedsięwzięć rewitalizacyjnych składających się z poszczególnych projektów rewitalizacyjnych:

- **Przedsięwzięcie 1.** Średniowieczny układ urbanistyczny Łekna – świadectwo historii i źródło rozwoju - realizowane na Podobszarze rewitalizacji II. Łekno
- **Przedsięwzięcie 2.** Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez dostęp do wysokiej jakości usług publicznych - realizowane na Podobszarze rewitalizacji II. Łekno
- **Przedsięwzięcie 3.** Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym - realizowane na Podobszarze rewitalizacji I. Kamienica, V. Runowo, VI. Sienno, VIII. Żelice, IV. Przysieczyn
- **Przedsięwzięcie 4.** Ośrodek edukacji ekologicznej w Nowym miejscu o szczególnym znaczeniu dla zaspakajania potrzeb mieszkańców wsi - realizowane na Podobszarze rewitalizacji III. Nowe
- **Przedsięwzięcie 5.** Zrewitalizowany dworzec w Przysieczynie fundamentem działalności podmiotu ekonomii społecznej oraz możliwości włączenia społecznego mieszkańców - realizowany na Podobszarze rewitalizacji IV. Przysieczyn.

Działania rewitalizacyjne będą miały na celu poprawę jakości życia mieszkańców oraz ożywienie gospodarcze i społeczne danego obszaru przyczyniające się do ograniczenia ryzyka ubóstwa i wykluczenia społecznego na tych terenach. Łączna wartość projektów rewitalizacyjnych zaplanowanych do realizacji w ramach Programu wynosi ponad **17,7 mln zł w latach 2017-2023.**

Celem głównym programu rewitalizacji będzie **Aktywizacja mieszkańców i włączenie w celu podniesienia jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz gminy z uwzględnieniem ich potrzeb społecznych, gospodarczych, kulturalnych i rekreacyjnych.** Cel główny realizowany będzie przez trzy cele szczegółowe:

- **Cel szczegółowy 1** – Włączenie społeczne i gospodarcze mieszkańców obszaru rewitalizacji
- **Cel szczegółowy 2** - Poprawa warunków życia mieszkańców poprzez poprawę infrastruktury obszaru rewitalizacji
- **Cel szczegółowy 3** - Podniesienie poziomu edukacji i budowanie tożsamości kulturowej mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury obszaru rewitalizacji.

Planuje się pozyskiwanie środków zewnętrznych na zidentyfikowane projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Ze względu na silne powiązanie proponowanych działań rewitalizacyjnych z możliwością ubiegania się o finansowanie ze środków unijnych, szczególny nacisk położony został na inwestycje planowane do realizacji w perspektywie finansowej 2014-2020. Program ujmuje działania w sposób kompleksowy (z uwzględnieniem projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych ze środków EFRR, EFS, FS, EFROW i EFMiR oraz innych publicznych) łącząc aspekty społeczne oraz ekonomiczne, przestrzenne, techniczne, środowiskowe lub kulturowe związane zarówno z danym obszarem, jak i jego otoczeniem, stosownie do lokalnych uwarunkowań. Głównym źródłem finansowania działań rewitalizacyjnych będą środki WRPO 2014+ działania 9.2 Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojkowych (PI 9b).

Program nie spełnia przesłanek określonych w art. 46 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, a co za tym idzie nie jest dokumentem wymagającym przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Zgodnie z przepisami ww. ustawy zaplanowano uzgodnienie odstąpienia od konieczności przeprowadzenia OOS Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Poznaniu i Wielkopolskim Państwowym Inspektorem Sanitarnym.

Rozdział II Diagnoza obszaru zdegradowanego, obszaru rewitalizacji i opis ludności

Niniejszy rozdział opisuje diagnozę czynników i zjawisk kryzysowych oraz skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych oraz zasięgi przestrzenne obszaru/obszarów rewitalizacji, tj. określenie, w oparciu o inne dokumenty strategiczne gminy lub diagnozę i identyfikację potrzeb rewitalizacyjnych, terytorium/terytoriów najbardziej wymagających wsparcia oraz lokalne potencjały występujące na terenie wyznaczonego obszaru rewitalizacji. W rozdziale znajdują się mapy poszczególnych uwarunkowań społeczno-gospodarczych analizowanych w ramach pogłębionej analizy sytuacji gminy, mapy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Diagnoza obszaru opisuje najważniejsze kwestie, na które może mieć wpływ realizacja Programu. Ponadto przeprowadzona analiza wskazuje również na najważniejsze problemy i potrzeby z jednej strony, a z drugiej strony wskazuje na zasoby i potencjał obszaru diagnozowanego. W trakcie prowadzenia prac analitycznych uzasadniono dobór kluczowych grup docelowych i obszarów interwencji oraz przedstawiono wewnętrzną spójność obszaru nie tylko pod względem administracyjnym, ale przede wszystkim historycznym i kulturowym. Opis diagnozy został podzielony na uwarunkowania społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne oraz techniczne. Analiza stanu istniejącego obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji została opracowana na podstawie danych dostępnych w bazach GUS oraz danych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wągrowcu, Komendy Powiatowej Policji w Wągrowcu, Powiatowego Urzędu Pracy w Wągrowcu oraz Referatów Urzędu Gminy.

Dane dotyczące diagnozy pochodzące z BDL GUS dotyczą lat 2010 – 2015. Przyjęcie danego okresu analizy jest ważne ze względu na uchwycenie tendencji pewnych zjawisk demograficznych i społecznych. Dane gminne i inne dane opracowane dla poszczególnych uwarunkowań to dane pochodzące z końca 2016 roku i początku 2017 roku, aby na ich podstawie można było wyznaczyć obszary rewitalizacji. **Dane odnoszą się do 12 251 mieszkańców gminy zamieszkałych na koniec 2016 roku w 43 sołectwach.** Ponadto istotnym źródłem informacji wykorzystanym w analizie były analizy badań ankietowych wykonanych na zlecenie Gminy Wągrowiec. Tak zdefiniowana diagnoza obszaru została poddana konsultacjom z mieszkańcami obszaru rewitalizacji podczas spotkań zrealizowanych w każdym z podobszarów i była przedmiotem pracy Zespołu ds. rewitalizacji.

Wyznaczając obszar rewitalizacji dokonano obliczenia syntetycznego wskaźnika „społecznego” dla **poszczególnych jednostek urbanistycznych**. Podział na jednostki urbanistyczne w postaci sołectwa lub miejscowości uwzględniał podział administracyjnych Gminy Wągrowiec na 43 sołectwa. Jednostki te występują w układach zwartych lub luźnych. Zwartych układów jest niewiele, należą do nich: Przysieczyn, Rgielsko, Łekno i Kobylec. Pozostałe jednostki osadnicze charakteryzują się luźnym układem zabudowy lub wręcz jej rozproszeniem. Na podstawie danych o problemach społeczno-gospodarczych opracowano **Index of Multiple Deprivation**, czyli syntetyczny wskaźnik degradacji. W dalszej kolejności dokonano analizy występowania przynajmniej jednego z dodatkowych problemów/wskaźników kryzysowych odnoszących się do, co najmniej jednej z następujących sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Na tym etapie pracy dokonano analizy występowania, co najmniej jednego z problemów (tj. poziomu wskaźników odbiegających od średniej gminy), co pozwoliło na wskazanie obszaru rewitalizacji. Ostatnim elementem stanowiącym o wyznaczeniu danego obszaru rewitalizacji było istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gminy. Element ten został poddany szczegółowej analizie podczas konsultacji społecznych.

Finalnie, dokonano analizy spełnienia warunków wskazanych w Wytocznych dot. rewitalizacji oraz ustawie o rewitalizacji, warunkujących wyznaczenie obszaru rewitalizacji, który nie może obejmować łącznie terenów o powierzchni większej niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Analizując liczbę ludności zamieszkującej podobszary, warto wskazać, iż obszar rewitalizacji został określony w miejscowościach które uzyskały najwyższą liczbę punktów w skali IMD. Jednakże objął głównie takie obszary, które posiadają największy poziom zdegradowania społecznego, przestrzenno- funkcjonalnego, technicznego oraz środowiskowego i gospodarczego.

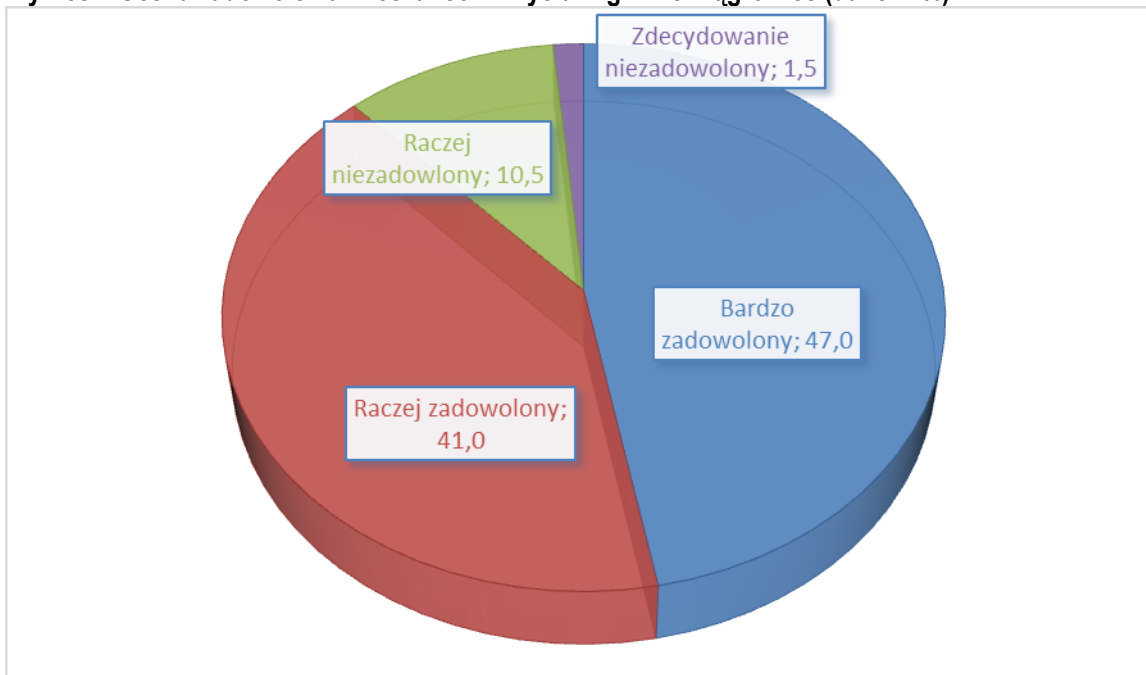
Informacje ogólne

Gmina Wągrowiec położona jest ok. 60 km od Poznania i należy do województwa wielkopolskiego i powiatu wągrowieckiego. Gmina Wągrowiec jest gminą wiejską, ma charakter rolniczy. Gmina sąsiaduje od wschodu z gminą Damasławek, od północy z gminami Budzyń, Margonin i Gołańcz, od zachodu z gminą Rogoźno, od południa z gminami Skoki i Mieścisko. Na koniec 2016 roku Gminę zamieszkiwało 12 251 mieszkańców. Powierzchnia gminy wynosi 347,75 km².

Uwarunkowania społeczne

W ramach badań kwestionariuszowych z mieszkańcami badani poproszeni zostali o określenie stopnia zadowolenia z życia w gminie Wągrowiec. **Zdecydowana większość mieszkańców (88%) wskazała, że jest zadowolona z jakości życia w gminie.** Wskaźnik osób niezadowolonych oscyluje w okolicach 12%. Należy jednak podkreślić, że osób bardzo niezadowolonych jest tylko 1,5%, natomiast bardzo zadowolonych aż 47% osób.

Wykres 1 Ocena zadowolenia mieszkańców z życia w gminie Wągrowiec (dane w %)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych badania ankietowego PAPI mieszkańców Gminy Wągrowiec, N=300, luty 2017

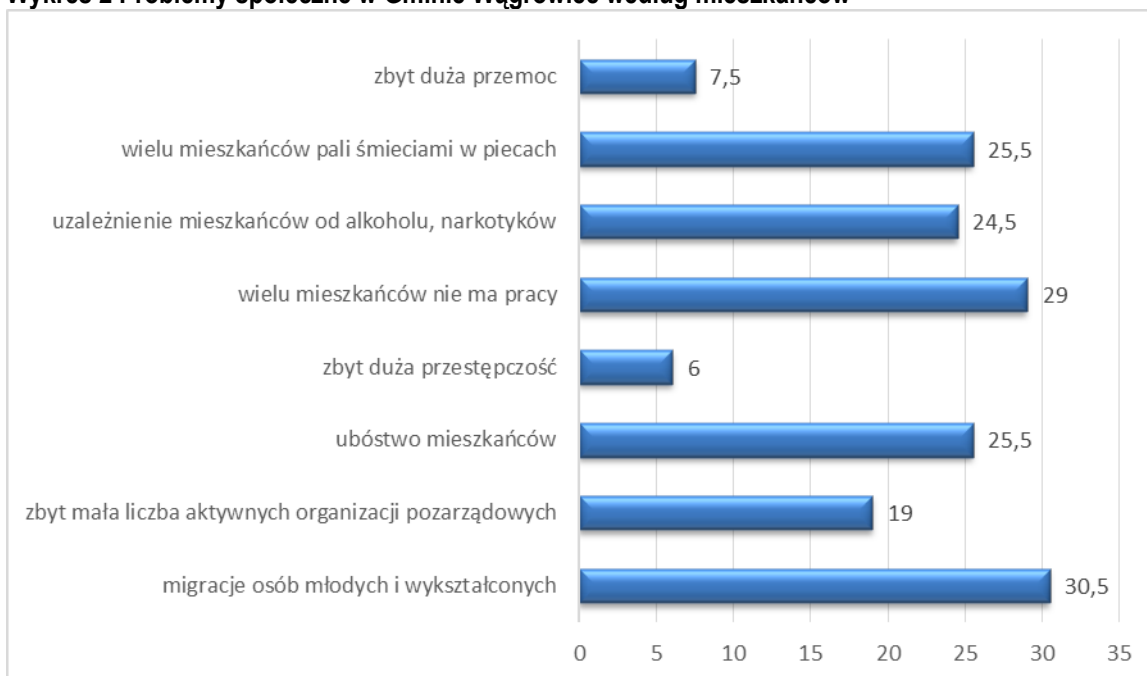
Kwestie, które są oceniane jako negatywne oraz, które mogą wpływać na niezadowolenie mieszkańców to **różnorodne problemy społeczne. Głównym problemem według mieszkańców Gminy Wągrowiec są migracje osób młodych (30,5%) oraz brak pracy wśród mieszkańców (29%),** które w efekcie wpływają na poczucie ubóstwa wśród mieszkańców (25,5%). Kolejnym aspektem, który może powodować niezadowolenie to zanieczyszczenia środowiska spowodowane niską dbałością o ekosystem, a w szczególności zanieczyszczenia powietrza spowodowane paleniem śmieci w piecach (25,5%). Niepokojący problem to również sięganie przez mieszkańców gminy po alkohol i narkotyki, ponieważ 24,5% respondentów zauważa te uzależnienia. Są to problemy ściśle ze sobą skorelowane. **Ubóstwo oraz migracje osób młodych i wykształconych mogą wynikać z braku pracy, a brak pracy powodował będzie ucieczkę w używki.** Najmniej widocznym problemem według badanych jest

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

przestępczość (6%) zbyt duża przemoc (7,5%) oraz zbyt mała liczba organizacji pozarządowych (19%). Ponadto jednym z przejawów ubóstwa jest również palenie śmieciami, gdyż mieszkańców nie stać na tradycyjny opał. Problemy społeczne występujące w gminie przedstawione zostały na poniższym wykresie.

Wykres 2 Problemy społeczne w Gminie Wągrowiec według mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych badania ankietowego PAPI mieszkańców Gminy Wągrowiec, N=300, luty 2017

Analizując strukturę demograficzną gminy Wągrowiec możemy zauważyć, że nieznacznie z roku na rok maleje liczba osób w wieku przedprodukcyjnym. Jest to tendencja ogólnopolska. Jednakże w Gminie nie jest to liczba, która mogłaby obecnie niepokoić. Wyraźnie zwiększa się liczba osób w wieku poprodukcyjnym. Z jednej strony jest wtedy szansa, że osoby w wieku produkcyjnym wymienią starsze pokolenie na rynku pracy, z drugiej strony jednak zwiększająca się liczba seniorów generuje potrzeby związane z zapewnieniem im odpowiedniej opieki, aktywizacji społecznej. Należy pamiętać o tym, że oprócz opieki medycznej seniorzy potrzebują posiadać poczucie kontroli nad otaczającą ich rzeczywistością, co można im zapewnić poprzez angażowanie ich w wielorakie działania również na rzecz ich samych, a także na rzecz Gminy jako formy rozwoju społeczności lokalnej.

Tabela 1 Struktura demograficzna mieszkańców gminy Wągrowiec

Lata	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym		Liczba osób w wieku produkcyjnym		Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	
		%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba
2010	11 728	19,43	2 278	68,67	8 054	11,9	1 396
2011	11 774	19,42	2 287	68,21	8 032	12,35	1 455
2012	11 922	19,34	2 306	67,92	8 098	12,73	1 518
2013	12 059	19,24	2 321	67,66	8 159	13,09	1 579
2014	12 048	18,92	2 280	67,53	8 136	13,54	1 632
2015	12 142	18,91	2 297	66,97	8 132	14,1	1 713

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

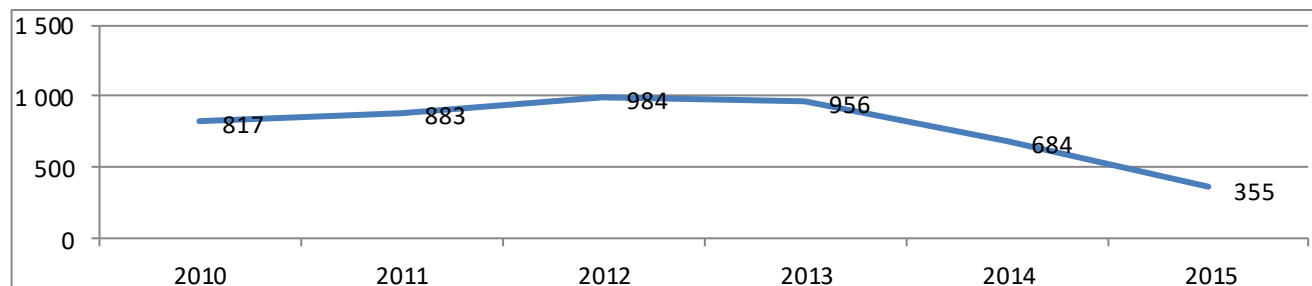

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Dane dotyczące liczby osób bezrobotnych wskazują, że na przestrzeni lat liczba ta spadła. Może to być również efektem wyżej wspomnianej wymiany pokoleniowej na rynku pracy. Jednakże należy pamiętać również o tym, że jest to liczba wskazująca na osoby bezrobotne, ale zarejestrowane. Zjawisko bezrobocia ukrytego jest powszechne i należy mieć też na uwadze, że nie wszystkie osoby, które nie mają formalnego zatrudnienia rejestrują się w Urzędzie Pracy. Należy również przypuszczać, że osoby bezrobotne i niezarejestrowane mogą zasilać nieformalny rynek pracy (praca w szarej strefie, praca „na czarno”).

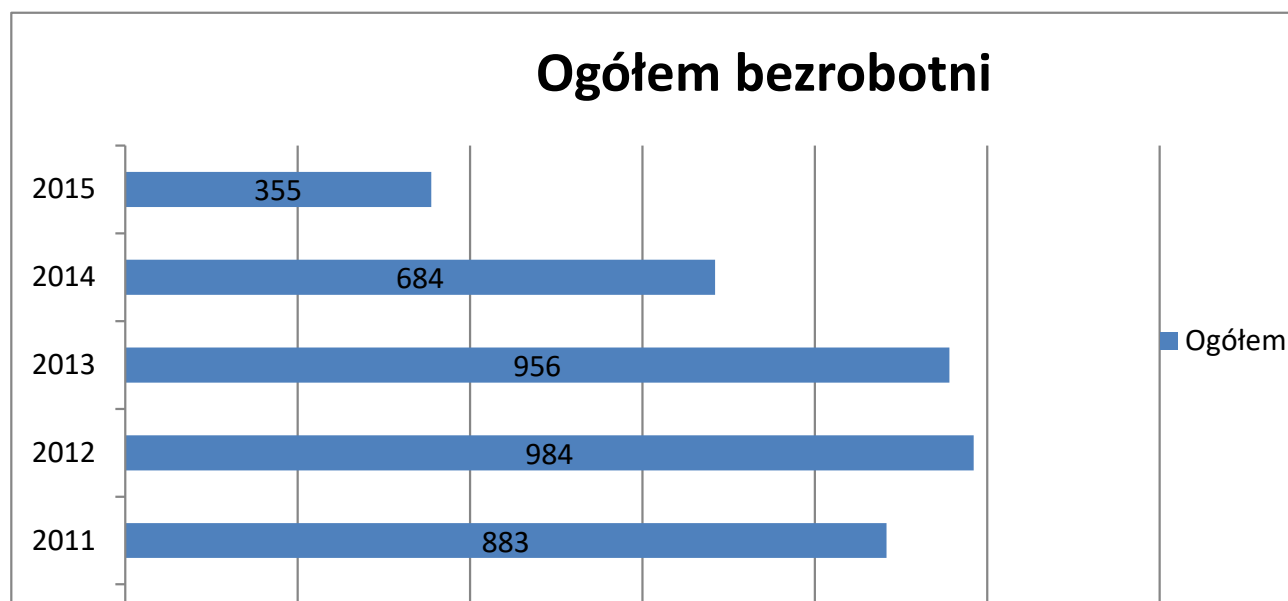
Wykres 3 Liczba osób bezrobotnych w Gminie Wągrowiec

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Poniższy wykres ukazuje również odsetek bezrobotnych kobiet i mężczyzn oraz liczbę osób pracujących na 1000 osób. Na przestrzeni lat zmniejszyła się ogólna liczba osób bezrobotnych. Szczególny nacisk należy położyć na liczbę bezrobotnych kobiet w stosunku do bezrobotnych mężczyzn. Polski rynek pracy generalnie charakteryzuje się większym udziałem procentowym bezrobotnych kobiet. Długotrwale bezrobocie kobiet przyczynia się do poczucia braku bezpieczeństwa w związku z często trudną sytuacją finansową. To z kolei może przyczyniać się to redefinicji planów związanych z założeniem rodziny. Ważna jest aktywizacja bezrobotnych kobiet zarówno tych, które doświadczają braku pracy długotrwale jak i tych, które decydując się na macierzyństwo i po urlopie związanym z opieką nad dzieckiem nie mogą odnaleźć się na rynku pracy.

Wykres 4 Liczba osób bezrobotnych w Gminie Wągrowiec

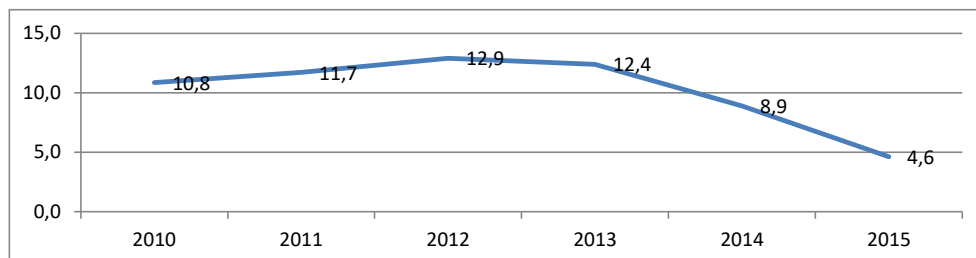
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Można również zauważyć zmniejszającą się na przestrzeni lat liczbę osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

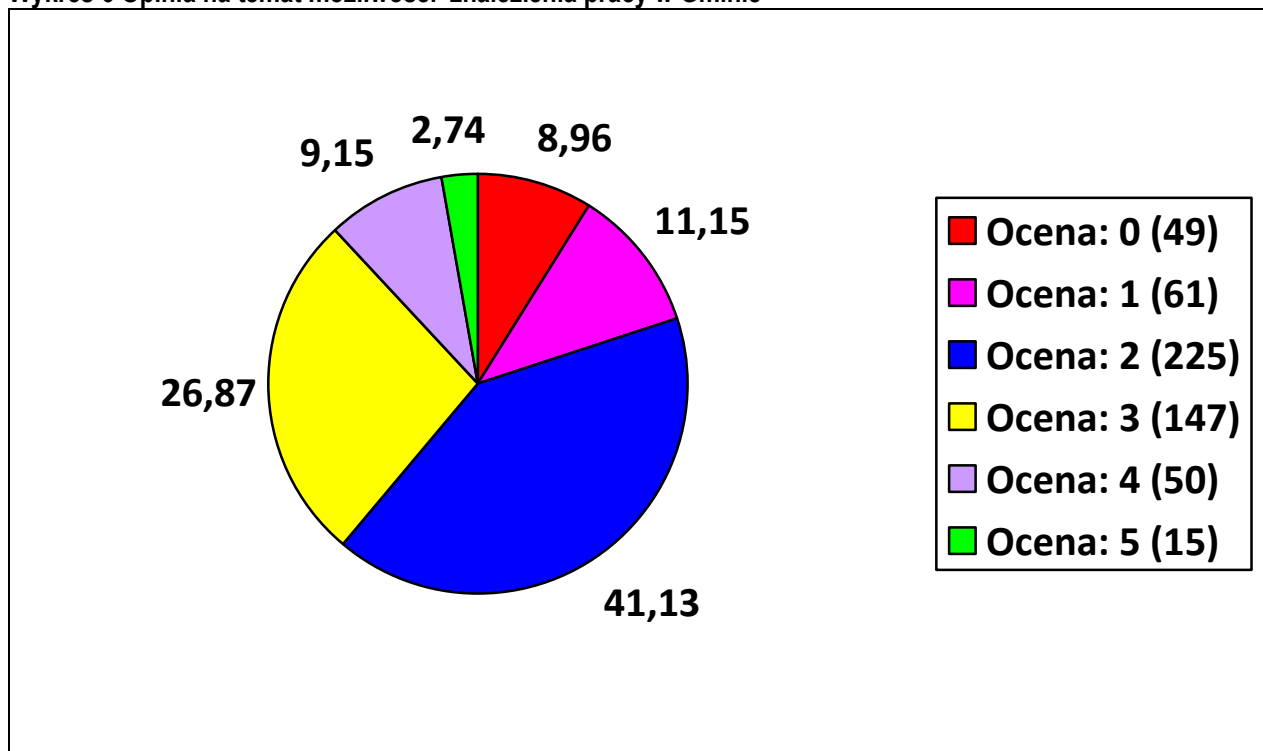
Wykres 5 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Analizując problem dostępu do rynku pracy należy w analizie wziąć również pod uwagę opinie mieszkańców Gminy Wągrowiec, którzy w badaniu ankietowym zostali zapytani m.in. o potrzeby i ocenę stanu aktualnego w Gminie ze względu na wiele wymiarów⁶. Mieszkańcy zostali zapytani o opinię na temat możliwości znalezienia pracy w Gminie. Swoją ocenę mogli umieścić w skali od 0 do 5 (0 – nie dotyczy, 1 – trudno powiedzieć, 2 – źle, 3 – dostatecznie, 4 – dobrze, 5 – bardzo dobrze). **Najwięcej wskazań dotyczyło oceny 2, czyli poniżej środka skali. Mimo spadku bezrobocia w Gminie, to w oczach mieszkańców Gminy możliwości znalezienia pracy są oceniane źle.** Opinia mieszkańców może determinować ich zachowania w przyszłości – może to spowodować odpływ młodzieży do większych miejscowości, a tym samym niechęć do zakładania rodziny będąc mieszkańcem Gminy.

Wykres 6 Opinia na temat możliwości znalezienia pracy w Gminie

Źródło: Opracowanie na podstawie danych ankietowych mieszkańców Wągrowca na potrzeby opracowania Strategii Rozwoju Gminy Wągrowiec na lata 2016-2023, listopad 2016 r.

⁶ Badania ankietowe mieszkańców Gminy Wągrowiec prowadzone były na potrzeby opracowania Strategii Rozwoju Gminy Wągrowiec na lata 2016-2023

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Poniższa tabela przedstawia liczbę urodzeń w Gminie. Trzeba tutaj szczególnie zwrócić uwagę na zerową liczbę urodzeń w 2015 roku w sołectwie Bukowiec, Tarnowo Pałuckie i Wiśniewo. Z trzech wymienionych, największą liczbą ludności charakteryzuje się Tarnowo Pałuckie. W związku z tym zerowa liczba urodzeń jest zjawiskiem niepokojącym, pomimo tego, iż liczba urodzeń wzrasta w roku kolejnym. Liczba urodzeń w 2016 roku w dwóch największych pod względem liczby mieszkańców sołectwach – Kobylcu i Łeknie w porównaniu z poprzednim rokiem nieco się zwiększyła. Jednakże wydaje się być ważne, aby w kontekście działań rewitalizacyjnych zwiększyć atrakcyjność poszczególnych miejscowości przede wszystkim pod względem infrastruktury technicznej i funkcjonalnej. Zapewnienie mieszkańcom dobrych jakościowo dróg, chodników, miejsc spędzania wolnego czasu oraz dostępu do kanalizacji może zwiększyć motywację mieszkańców miejscowości (Tarnowo Pałuckie, Łekno, Kobylec) do założenia rodziny. Są to warunki, o których zakłada się, że decydują o zamieszkanu w określonym miejscu.

Tabela 2 Liczba urodzeń w Gminie Wągrowiec w latach 2015 - 2016

Lp.	Nazwa sołectwa	Liczba ludności	Liczba urodzeń w 2015 r	Liczba urodzeń w 2016 r	Liczba urodzeń Wzrost +/- Spadek -/ lata 2015 - 2016
1	Bartodzieje	285	2	4	+2
2	Bracholin	79	2	1	-1
3	Brzeźno Stare	151	3	3	0
4	Bukowiec	108	0	0	0
5	Czekanowo	146	3	2	-1
6	Długa Wieś	150	1	1	0
7	Grylewo	493	6	12	+6
8	Kaliska	311	6	7	+1
9	Kaliszany	252	7	1	-6
10	Kamienica	222	2	3	+1
11	Kiedrowo	86	2	1	-1
12	Kobylec	741	7	10	+3
13	Kołybiec	42	1	0	-1
14	Koninek	92	1	0	-1
15	Kopaszyn	184	2	2	0
16	Krosno	125	1	2	+1
17	Ludwikowo	88	1	1	0
18	Łaziska	671	6	11	+5
19	Łekno	694	6	12	+6
20	Łęgowo	333	4	3	-1
21	Łukowo	369	6	4	-2
22	Nowe	261	2	2	0
23	Ochodza	382	6	10	+4
24	Oporzyn	91	4	1	-3

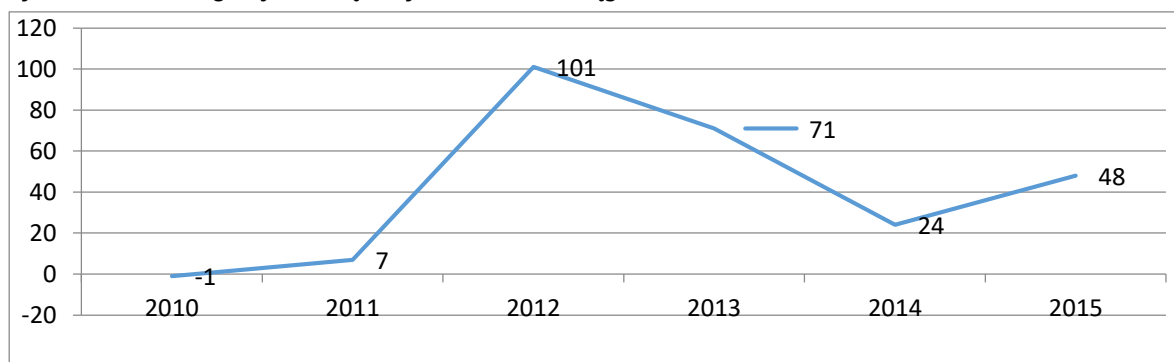
LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

25	Pawłowo Żońskie	343	6	3	-3
26	Potulice	483	5	6	+1
27	Przysieczyn	353	5	3	-2
28	Przysieka	120	2	0	-2
29	Rąbczyn	538	5	6	+1
30	Redgoszcz	202	3	1	-2
31	Rgielsko	355	3	3	0
32	Rudnicze	463	6	4	-2
33	Runowo	324	7	3	-4
34	Sarbka	87	1	2	+1
35	Siedleczeko	269	3	2	-1
36	Sienno	318	4	5	+1
37	Tarnowo Paluckie	172	0	3	+3
38	Toniszewo	122	2	3	+1
39	Werkowo	274	2	5	+3
40	Wiatrowiec	240	1	3	+2
41	Wiatrowo	568	8	4	-4
42	Wiśniewo	92	0	2	+2
43	Żelice	572	6	9	+3
		12 251	2,3	2,4	0,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Wągrowiec

Dane dotyczące salda migracji wewnętrznych dotyczą przemieszczania się mieszkańców w ramach granic gminy. Poniższy wykres pokazuje dość dużą mobilność mieszkańców w 2012 roku. Liczba salda migracji spada aż do 2015 roku. Przyczyną migracji wewnętrznych są m.in.: możliwość znalezienia pracy bądź dobrej pracy, zamieszkania w dobrym warunkach pod względem infrastruktury oraz zapewnienia sobie ogólnie dobrych warunków społecznych.

Wykres 7 Saldo migracji wewnętrznych w Gminie Wągrowiec

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Analizując dane dotyczące korzystania z zasiłków rodzinnych można zauważyć, że na przestrzeni lat sukcesywnie spada liczba rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci, a tym samym spada liczba dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny.

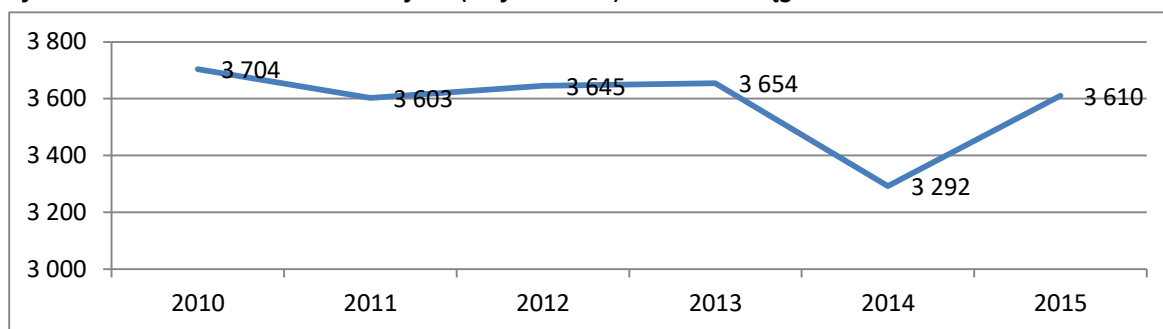
Tabela 3 Liczba rodzin i dzieci korzystających z zasiłków rodzinnych Gminy Wągrowiec

Lata	Rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci	Dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny
	Liczba rodzin	Liczba dzieci
2010	769	1 540
2011	705	1 424
2012	645	1 309
2013	600	1 215
2014	550	1 114
2015	501	1 028

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W kwestii kwot przeznaczanych na świadczenia rodzinne można zauważyć, że kwota ta była najmniejsza w 2014 roku, jednakże wzrasta znacząco w roku 2015. Może to być efektem sytuacji na rynku pracy – można przypuszczać, że zwiększająca się kwota świadczeń rodzinnych to skutek niskich zarobków i niestabilnej sytuacji na rynku pracy, mimo spadającego na przestrzeni lat bezrobocia rejestrowanego. Sytuacja niepewności na rynku pracy – brak pewności co do zapewnienia czasu pracy i zarobków a także miejsca pracy przyczynia się do braku motywacji do tworzenia planów życiowych a tym samym nie wiąże jednostki z miejscem zamieszkania, skoro to miejsce nie zapewnia stabilności. Ponadto na wzrost świadczeń rodzinnych wpływ miało podniesienie kryterium dochodowego oraz podniesienie wysokości przysługujących świadczeń rodzinnych.

Wykres 8 Kwota świadczeń rodzinnych (w tys. w PLN) w Gminie Wągrowiec

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Ze względu na wzrastającą liczbę osób w wieku poprodukcyjnym oraz tendencję do zapadania na choroby cywilizacyjne należy przeanalizować dane dotyczące podstawowej opieki zdrowotnej. Analizując ilość porad udzielanych dziennie, należy wziąć pod uwagę, iż średnia liczba dni roboczych w miesiącu wynosi 22, co oznacza, iż przychodnia otwarta jest 264 dni w roku. W tym czasie dziennie udzielanych jest około 78 porad, jednakże biorąc pod uwagę okresy letnie i zimowe, liczba przyjętych pacjentów znacznie się zmienia. W okresach zimowych ilość osób korzystających z pomocy przychodni zdecydowanie przekracza 78 dziennie, co oznacza konieczność udzielenia wszystkim potrzebującym pomocy, ze względu na brak dostępu do wielu specjalistów.

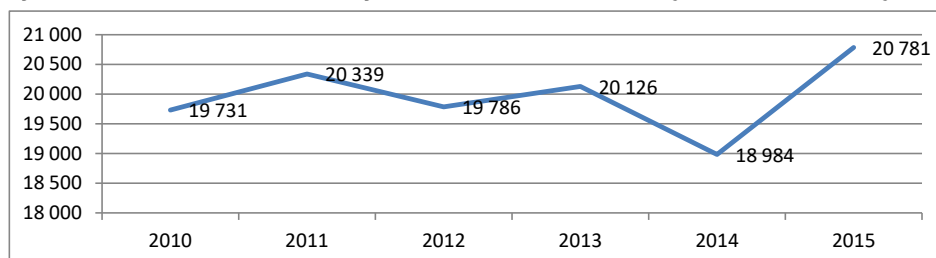
Od 2014 można zauważyć wzrost liczby udzielanych porad. Przyczyną takiego stanu może być m.in. zwiększająca się liczba osób w wieku poprodukcyjnym w gminie. Powyższa kwestia jest ważna w kontekście uwarunkowań

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

społecznych procesu rewitalizacji, głównie w kontekście aktywizacji osób starszych (i nie tylko) w zakresie działań na rzecz swojego zdrowia oraz form spędzania wolnego czasu i przestrzeni ku temu przeznaczonych, które również z dbaniem o zdrowie może być związane.

Wykres 9 Liczba porad udzielonych w ramach podstawowej opieki zdrowotnej w Gminie Wągrowiec

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Ponadto przeanalizowano również dane w zakresie korzystania przez mieszkańców gminy przez z księgozbioru biblioteki. Wskaźniki dotyczące zasobów i wypożyczeń książek w Gminie Wągrowiec wskazują na znaczny spadek liczby wypożyczeń na jednego czytelnika do 2014 roku. W 2015 roku wzrasta liczba wypożyczeń na jednego mieszkańca. Jednocześnie do 2015 roku spadła liczba czytelników na 1000 mieszkańców. Sytuacja jest o tyle zastanawiająca, że na przestrzeni tych samych lat wzrosła liczba woluminów na 1000 mieszkańców. Można przypuszczać, że spadek czytelnictwa, jest charakterystyczny dla społeczeństwa informacyjnego i rozwoju usług elektronicznych, a tym samym istnieje prawdopodobieństwo coraz częstszego korzystania z elektronicznych książek, podręczników i dokumentów. Jest to efektem wzrostu dostępu do Internetu za pomocą nie tylko internetu, ale także różnych urządzeń mobilnych. Dla celów rewitalizacyjnych ważne jest wspieranie działań inicjowanych przez bibliotekę publiczną, ponieważ jest to również miejsce korzystne dla spotkań różnych grup społecznych i organizowanie dla nich zadań aktywizujących społecznie.

Tabela 4 Liczba czytelników oraz wielkość zbiorów biblioteki w Gminie Wągrowiec

Lata	Liczba wypożyczeń na 1 czytelnika	Liczba czytelników na 1000 mieszkańców	Księgozbiór biblioteki na 1000 mieszkańców
2010	35,9	107	3 345,9
2011	30,4	135	3 263,1
2012	30,7	131	2 940,1
2013	29,8	99	2 944,0
2014	25,3	85	3 021,2
2015	33,6	71	3 269,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

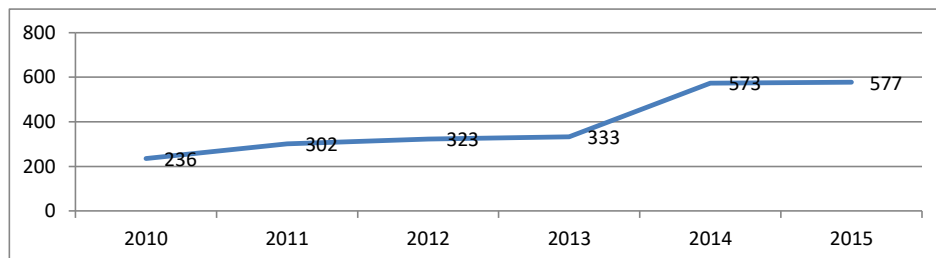
Analiza danych dotyczących wartości wskaźnika obrazujących odsetek dzieci uczęszczających do przedszkola wskazuje, że odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym jest najwyższy w 2014 roku. Wcześniejsze lata wskazują na niższy odsetek i wahają się nieco z roku na rok. Jest to efekt spowodowany niżem demograficznym, który będzie odgrywał znaczną rolę w procesie rozwoju gminy w przyszłości. Gmina należy do gmin o najniższym stopniu edukacji przedszkolnej, jest to spowodowane niedostateczną infrastrukturą w zakresie wychowania przedszkolnego. Ponadto wpływ na zwiększenie w 2014 r. miała realizacja projektu upowszechniającego wychowanie wczesno-przedszkolne. Należy więc szczególnie wziąć pod uwagę możliwość tworzenia miejsc dla dzieci w wieku

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

przedszkolnym oraz zachęcać rodziny do edukacji przedszkolnej. Można taki stan osiągnąć poprzez aktywizację zawodową młodych matek, zapewnienie im miejsc pracy, ulgi w opłatach przedszkolnych, a także możliwość rozwoju zarówno edukacyjnego jak i zawodowego.

Wykres 10 Dzieci w wieku 3-5 lat w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tysiąc dzieci

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Tabela 5 Liczba dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego gminy Wągrowiec

Lata	Dzieci w wieku 3-6 ogółem	Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-6	Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym
2010	594	204	34,34
2011	626	263	42,01
2012	664	257	38,7
2013	685	279	40,73
2014	581	332	57,14
2015	670	-	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Na terenie Gminy znajduje się 18 organizacji pozarządowych. Należą do nich m. in. stowarzyszenia sportowe, stowarzyszenia zajmujące się działalnością społeczno – kulturową, działalnością społeczną oraz działalnością ekologiczną. Na terenie Gminy znajduje się również 10 jednostek OSP. Funkcjonowanie aktywnych organizacji pozarządowych stanowi potencjał dla rozwoju działań społecznych planowanych do realizacji w ramach programu rewitalizacji.

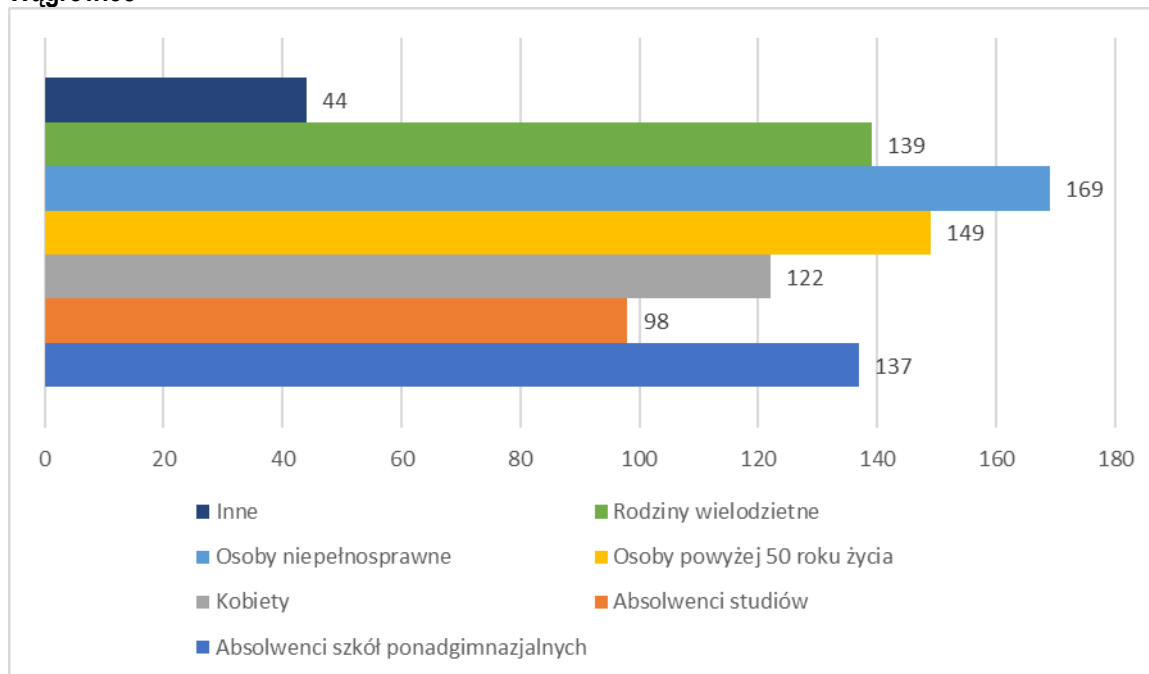
Podsumowując analizy dotyczące uwarunkowań społecznych należy przedstawić również opinie mieszkańców, którzy wskazali na grupy społeczne potrzebujące szczególnego wsparcia ze strony Gminy Wągrowiec. Najwięcej wskazań dotyczyło odpowiednio osób niepełnosprawnych (169), osoby powyżej 50 roku życia (149) oraz rodziny wielodzietne (139). W przypadku osób niepełnosprawnych należałoby w procesie rewitalizacyjnym podjąć działania, które m.in. poprawią infrastrukturę Gminy, aby osoby te miały swobodny dostęp do wybranych przez siebie miejsc – podjazdy, chodniki, dobre jakościowo drogi wewnętrzne. Fizyczny brak dostępu dla osób niepełnosprawnych może wiązać się z wykluczeniem społecznym, a tym samym do ich alienacji, zaniechania działań, aktywności na rynku pracy. Kolejną wskazaną przez mieszkańców kwestią jest grupa osób powyżej 50 roku życia. Aby nie dopuścić do wykluczenia wymienionej grupy należy również zadbać o właściwą infrastrukturę, możliwość dojścia, dojazdu do ważnych ośrodków (chodniki, drogi). Ostatnia najwyżej wskazana grupa to kobiety. Dane z Banku Danych Lokalnych GUS

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

wskazują, że zazwyczaj kobiety stanowią większość osób bezrobotnych. Brak pracy i brak możliwości rozwoju, aktywizacji społecznej mogą doprowadzić tę grupę również do wykluczenia społecznego.

Wykres 11 Opinia na temat grup społecznych wymagających największego wsparcia ze strony władz Gminy Wągrowiec

Źródło: Opracowanie na podstawie danych ankietowych mieszkańców Wągrowca na potrzeby opracowania Strategii Rozwoju Gminy Wągrowiec na lata 2016-2023, listopad 2016 r.

W Tabeli 7 zaprezentowano wyniki analizy uwarunkowań społecznych. Metodologia liczenia Index of Multiple Deprivation:

1. Dla poszczególnych wskaźników opisujących zjawiska społeczne ustalono wartość średnią dla danego wskaźnika oraz wartość odchylenie standardowego..
2. Dla poszczególnych wskaźników ustalono przedziały nasilenia zjawisk społecznych: duża koncentracja negatywnych zjawisk, zauważalny stan kryzysowy, brak zjawisk kryzysowych lub ich małe nasilenie. Przedziały ustalone zostały w następujący sposób:
  - duża koncentracja negatywnych zjawisk (oznaczono kolorem czerwonym) = przyjmuje wartości średnia +1/2 odchylenia standardowego
  - zauważalny stan kryzysowy (oznaczone na kolor żółty) = wartości znajdujące się w przedziale średnia +/- 1/2 odchylenia standardowego.
  - brak zjawisk negatywnych bądź ich małe nasilenie (oznaczono kolorem zielonym) = średnia - 1/2 odchylenia standardowego.
3. W zależności od wartości wskaźnika dla poszczególnych sołectw, zaznaczono je odpowiednio kolorem czerwonym, żółtym lub zielonym.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

4. Wyliczono wskaźniki IMD dla poszczególnych sołectw wg zasady. 5 punktów przyznano dla wskaźnika oznaczonego kolorem czerwonym, 2 punkty przyznano dla wskaźnika oznaczonego kolorem żółtym oraz 0 punktów dla wskaźnika oznaczonego kolorem zielonym.

IMD = [ilość zjawisk społecznych o dużym nasileniu (oznaczone kolorem czerwonym) x 5] + [ilość zjawisk społecznych o średnim nasileniu (kolor żółty) x 2] W poniższej części podrozdziału znalazły się wskaźniki, które posłużyły do sformułowania syntetycznego wskaźnika problemów społecznych - IMD społeczny. Poniżej zaprezentowano wizualizację na mapie uwarunkowań społecznych.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Tabela 6 Uwarunkowania społeczne - zestawienie danych

Lp.	Nazwa sołectwa	Liczba ludności	Wskaźnik									
			Zasiłki stałe	Zasiłki okresowe	Zasiłki celowe	Pomoc na dożywanie dzieci	Uzależnienie od alkoholu	Wiek przedprodukcyjny	Wiek poprodukcyjny	Przestępstwa kryminalne (bez zdarzeń drogowych)	Liczba założonych niebieskich kart	Bezrobocie
			DESTYMULANTA				STYMULANTA		DESTYMULANTA			
			Wielkość koncentracji problemów									
1	Bartodzieje	285	2	0	1	4	5	63	33	3	0	15
2	Bracholin	79	0	1	1	1	2	22	8	0	0	2
3	Brzeźno Stare	151	1	0	2	1	5	39	21	0	1	0
4	Bukowiec	108	0	0	0	0	2	25	20	1	0	2
5	Czekanowo	146	0	1	1	1	2	30	18	1	0	5
6	Długa Wieś	150	0	0	1	1	3	25	19	0	1	3
7	Grylewo	493	1	2	10	3	30	118	79	1	1	13
8	Kaliska	311	0	0	3	0	4	81	28	0	0	11
9	Kaliszany	252	0	0	2	1	10	66	33	1	1	3
10	Kamienica	222	0	2	8	11	5	49	38	5	0	6
11	Kiedrowo	86	0	0	0	0	2	17	12	0	0	0
12	Kobylec	741	2	3	6	12	17	167	111	6	5	23
13	Kołybiec	42	0	0	0	0	0	13	5	0	0	1
14	Koninek	92	1	0	1	1	1	24	20	0	0	0
15	Kopaszyn	184	4	0	4	7	2	52	31	0	0	3
16	Krosno	125	0	0	1	0	1	33	14	0	0	3
17	Ludwikowo	88	0	0	1	0	1	14	16	0	0	2
18	Łaziska	671	0	2	6	0	9	158	91	5	1	13
19	Łekno	694	2	0	8	7	13	149	117	3	3	13
20	Łęgowo	333	0	0	2	4	7	82	47	4	0	12
21	Łukowo	369	4	0	8	2	9	83	61	0	0	16

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

22	Nowe	261	13	0	4	9	9	64	36	1	1	11
23	Ochodza	382	0	1	1	3	4	97	46	2	0	12
24	Oporzyn	91	1	0	0	1	1	21	19	0	0	2
25	Pawłowo Żońskie	343	0	0	4	5	11	85	57	1	0	7
26	Potulice	483	3	1	6	7	26	112	62	0	4	17
27	Przysieczyn	353	2	1	5	8	14	69	66	3	1	5
28	Przysieka	120	0	1	2	3	3	15	26	0	0	1
29	Rąbczyn	538	5	0	4	5	12	113	76	6	1	15
30	Redgoszcz	202	0	1	4	8	6	50	29	0	0	4
31	Rgielsko	355	2	0	3	6	15	81	52	4	0	15
32	Rudnicze	463	0	0	5	7	24	115	61	1	1	18
33	Runowo	324	4	3	9	16	14	69	45	2	0	16
34	Sarbka	87	1	0	1	2	3	21	10	0	0	3
35	Siedleczo	269	0	0	4	5	8	58	53	0	0	5
36	Sienno	318	1	1	7	4	18	82	31	2	1	9
37	Tarnowo Pałuckie	172	0	0	1	1	4	36	25	1	1	3
38	Toniszewo	122	0	0	0	0	4	33	19	0	1	3
39	Werkowo	274	0	0	4	5	3	65	30	1	0	7
40	Wiatrowiec	240	0	1	4	3	7	51	28	4	0	6
41	Wiatrowo	568	1	2	8	4	14	129	102	7	3	15
42	Wiśniewo	92	2	0	4	0	4	29	8	0	0	7
43	Żelice	572	1	2	7	12	17	134	86	2	2	13
Razem (suma):		12251	53	25	153	170	351	2839	1789	67	29	340

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych gminnych.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Tabela 7 Uwarunkowania społeczne - zestawienie danych - wskaźnik IMD

Lp.	Nazwa sołectwa	Liczba ludności	Wskaźnik										IMD
			Zasiłki stałe/ 100 mieszkańców	Zasiłki okresowe/ 100 mieszkańców	Zasiłki celowe/ 100 mieszkańców	Pomoc na dożywanie dzieci/ 100 mieszkańców	Uzależnienie od alkoholu/ 100 mieszkańców	Wiek przedprodukcyjny/ 100 mieszkańców	Wiek poprodukcyjny/ 100 mieszkańców	Przestępstwa kryminalne (bez zdarzeń drogowych/ 100 mieszkańców	Liczba założonych niebieskich kart/ 100 mieszkańców	Bezrobocie/ 100 mieszkańców	
			Wielkość koncentracji problemów										
			DYSTYMULANTA				STYMULANTA	DYSTYMULANTA					
1	Bartodzieje	285	0,70	0,00	0,35	1,40	1,75	22,11	11,58	1,05	0,00	5,26	16
2	Bracholin	79	0,00	1,27	1,27	1,27	2,53	27,85	10,13	0,00	0,00	2,53	13
3	Brzeźno Stare	151	0,66	0,00	1,32	0,66	3,31	25,83	13,91	0,00	0,66	0,00	13
4	Bukowiec	108	0,00	0,00	0,00	0,00	1,85	23,15	18,52	0,93	0,00	1,85	12
5	Czekanowo	146	0,00	0,68	0,68	0,68	1,37	20,55	12,33	0,68	0,00	3,42	17
6	Długa Wieś	150	0,00	0,00	0,67	0,67	2,00	16,67	12,67	0,00	0,67	2,00	14
7	Grylewo	493	0,20	0,41	2,03	0,61	6,09	23,94	16,02	0,20	0,20	2,64	27
8	Kaliska	311	0,00	0,00	0,96	0,00	1,29	26,05	9,00	0,00	0,00	3,54	7
9	Kaliszany	252	0,00	0,00	0,79	0,40	3,97	26,19	13,10	0,40	0,40	1,19	16
10	Kamienica	222	0,00	0,90	3,60	4,95	2,25	22,07	17,12	2,25	0,00	2,70	31
11	Kiedrowo	86	0,00	0,00	0,00	0,00	2,33	19,77	13,95	0,00	0,00	0,00	9
12	Kobylec	741	0,27	0,40	0,81	1,62	2,29	22,54	14,98	0,81	0,67	3,10	29
13	Kołybiec	42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	30,95	11,90	0,00	0,00	2,38	2
14	Koninek	92	1,09	0,00	1,09	1,09	1,09	26,09	21,74	0,00	0,00	0,00	14
15	Kopaszyn	184	2,17	0,00	2,17	3,80	1,09	28,26	16,85	0,00	0,00	1,63	20
16	Krosno	125	0,00	0,00	0,80	0,00	0,80	26,40	11,20	0,00	0,00	2,40	4
17	Ludwikowo	88	0,00	0,00	1,14	0,00	1,14	15,91	18,18	0,00	0,00	2,27	14
18	Łaziska	671	0,00	0,30	0,89	0,00	1,34	23,55	13,56	0,75	0,15	1,94	15

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

19	Łekno	694	0,29	0,00	1,15	1,01	1,87	21,47	16,86	0,43	0,43	1,87	23
20	Łęgowo	333	0,00	0,00	0,60	1,20	2,10	24,62	14,11	1,20	0,00	3,60	18
21	Łukowo	369	1,08	0,00	2,17	0,54	2,44	22,49	16,53	0,00	0,00	4,34	24
22	Nowe	261	4,98	0,00	1,53	3,45	3,45	24,52	13,79	0,38	0,38	4,21	33
23	Ochodza	382	0,00	0,26	0,26	0,79	1,05	25,39	12,04	0,52	0,00	3,14	8
24	Oporzyn	91	1,10	0,00	0,00	1,10	1,10	23,08	20,88	0,00	0,00	2,20	16
25	Pawłowo Żońskie	343	0,00	0,00	1,17	1,46	3,21	24,78	16,62	0,29	0,00	2,04	17
26	Potulice	483	0,62	0,21	1,24	1,45	5,38	23,19	12,84	0,00	0,83	3,52	25
27	Przysieczyn	353	0,57	0,28	1,42	2,27	3,97	19,55	18,70	0,85	0,28	1,42	33
28	Przysieka	120	0,00	0,83	1,67	2,50	2,50	12,50	21,67	0,00	0,00	0,83	24
29	Rąbczyn	538	0,93	0,00	0,74	0,93	2,23	21,00	14,13	1,12	0,19	2,79	25
30	Redgoszcz	202	0,00	0,50	1,98	3,96	2,97	24,75	14,36	0,00	0,00	1,98	23
31	Rgielsko	355	0,56	0,00	0,85	1,69	4,23	22,82	14,65	1,13	0,00	4,23	25
32	Rudnicze	463	0,00	0,00	1,08	1,51	5,18	24,84	13,17	0,22	0,22	3,89	22
33	Runowo	324	1,23	0,93	2,78	4,94	4,32	21,30	13,89	0,62	0,00	4,94	39
34	Sarbka	87	1,15	0,00	1,15	2,30	3,45	24,14	11,49	0,00	0,00	3,45	24
35	Siedleczo	269	0,00	0,00	1,49	1,86	2,97	21,56	19,70	0,00	0,00	1,86	16
636	Sienno	318	0,31	0,31	2,20	1,26	5,66	25,79	9,75	0,63	0,31	2,83	25
37	Tarnowo Pałuckie	172	0,00	0,00	0,58	0,58	2,33	20,93	14,53	0,58	0,58	1,74	16
38	Toniszewo	122	0,00	0,00	0,00	0,00	3,28	27,05	15,57	0,00	0,82	2,46	11
39	Werkowo	274	0,00	0,00	1,46	1,82	1,09	23,72	10,95	0,36	0,00	2,55	10
40	Wiatrowiec	240	0,00	0,42	1,67	1,25	2,92	21,25	11,67	1,67	0,00	2,50	23
41	Wiatrowo	568	0,18	0,35	1,41	0,70	2,46	22,71	17,96	1,23	0,53	2,64	30
42	Wiśniewo	92	2,17	0,00	4,35	0,00	4,35	31,52	8,70	0,00	0,00	7,61	20
43	Żelice	572	0,17	0,35	1,22	2,10	2,97	23,43	15,03	0,35	0,35	2,27	26
Wartości średnie		12251	0,48	0,20	1,23	1,34	2,65	23,40	14,57	0,43	0,18	2,65	19

Źródło: Opracowanie własne

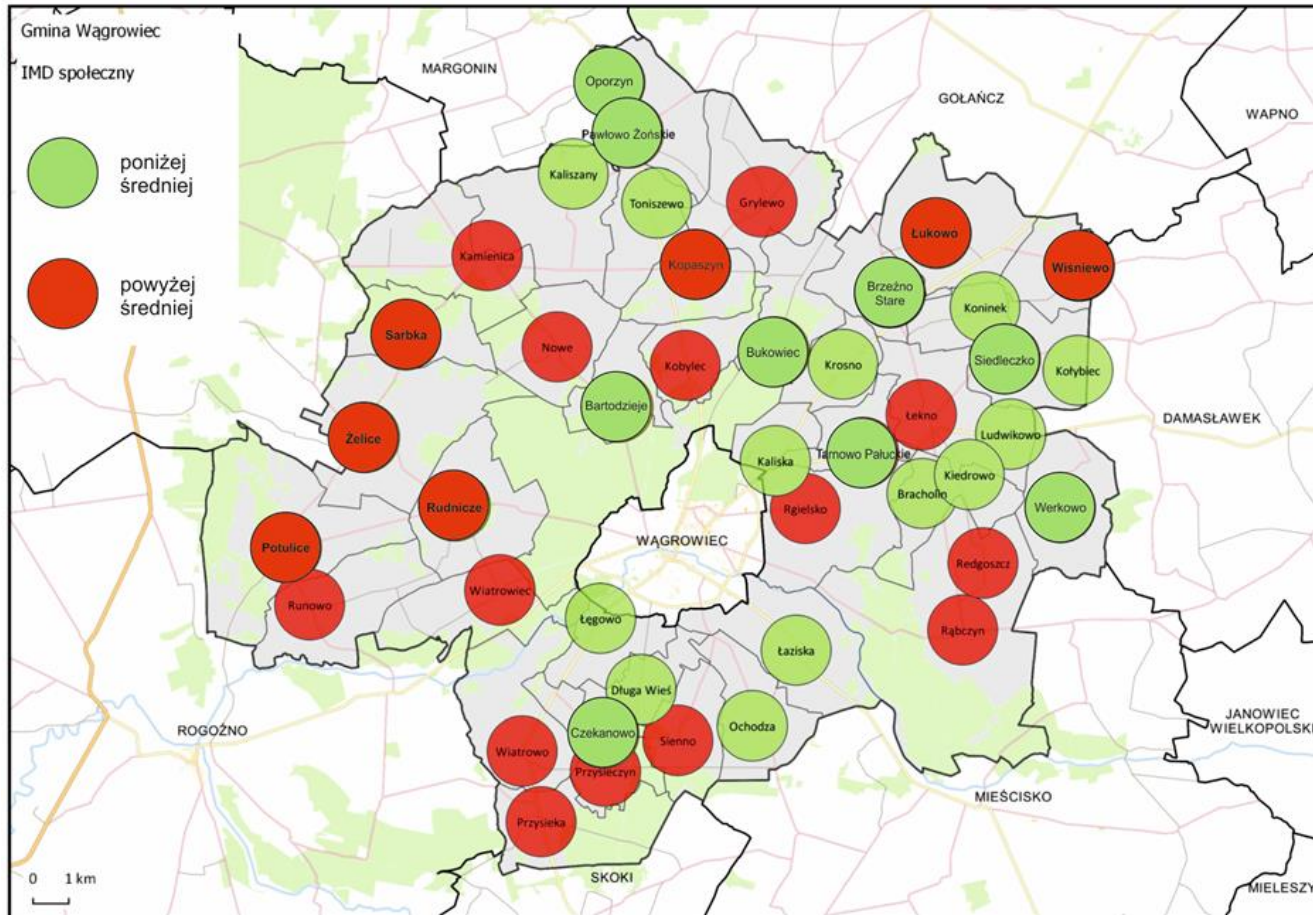
LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

WIELKOŚĆ KONCENTRACJI PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH ŚREDNIA W %										
	Zasiłki stałe	Zasiłki okresowe	Zasiłki celowe	Pomoc na dożywanie dzieci	Uzależnienie od alkoholu	Wiek przedprodukcyjny	Wiek poprodukcyjny	Przestępstwa kryminalne (bez zdarzeń drogowych)	Liczba założonych niebieskich kart	Bezrobocie
Wartości średnie	0,48	0,20	1,23	1,34	2,65	23,40	14,57	0,43	0,18	2,65
Odchylenie standardowe	0,89	0,31	0,89	1,27	1,39	3,50	3,22	0,53	0,26	1,40
Wartość minimalna	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,50	8,70	0,00	0,00	0,00
Wartość maksymalna	4,98	1,27	4,35	4,95	6,09	31,52	21,74	2,25	0,83	7,61
brak zjawisk negatywnych bądź ich małe nasilenie	0,00 - 0,03	0,00 - 0,04	0,00 - 0,78	0,00 - 0,71	0,00 - 1,96	25,15– 31,52	8,70 - 12,96	0,00 - 0,17	0,00 - 0,05	0,00 - 1,95
zauważalny stan kryzysowy	0,03 - 0,92	0,04 - 0,35	0,78 - 1,67	0,71 - 1,98	1,96 - 3,34	21,65 - 25,15	12,96 - 16,18	0,17 - 0,70	0,05 - 0,31	1,95 - 3,35
duża koncentracja negatywnych zjawisk	0,92 – 4,98	0,35 – 1,27	1,67 – 4,35	1,98 – 4,95	3,34 – 6,09	12,5 - 21,65	16,18 - 21,74	0,70 – 2,25	0,31 – 0,83	3,35 – 7,61

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Mapa 1 Natężenie problemów społecznych w gminie Wągrowiec

Źródło: Opracowanie własne

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Uwarunkowania gospodarcze

Poniższe dane przedstawiają współczynnik przedsiębiorczości, który jest wynikiem stosunku liczby podmiotów w danej miejscowości do liczby mieszkańców tej samej miejscowości. Współczynnik poniżej średniej oznacza słabo rozbudowaną przedsiębiorczość. Ważne jest uwzględnienie w analizie takich zmiennych jak liczba gospodarstw rolnych poniżej i powyżej 15 ha. Wysoki wskaźnik gospodarstw poniżej 15 ha oznacza gospodarstwo niskotowarową – nie rozwojową. Wskaźniki te mają istotne znaczenie w przypadku typowej gminy wiejskiej, jaką jest Gmina Wągrowiec, gdzie większość mieszkańców utrzymuje się z rolnictwa. Podobne skutki może przynieść niski wskaźnik gospodarstw wysokotowarowych – gospodarstw powyżej 15 ha. Nadmienić należy, że średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego w Gminie Wągrowiec oscyluje od wielu lat na poziomie 15 ha, stąd też analizy gospodarstw dokonano w podziale do i powyżej 15 ha (poniżej i powyżej średniej w gminie).

Tabela 8 Uwarunkowania gospodarcze gminy Wągrowiec

Lp.	Miejscowość	Liczba ludności	Liczba podmiotów	Liczba gospodarstw rolnych	Liczba gospodarstw poniżej 15 ha	Liczba gospodarstw powyżej 15 ha
1	Bartdzieje	285	18	41	33	8
2	Bracholin	79	4	12	10	2
3	Brzeźno Stare	151	9	29	18	11
4	Bukowiec	108	5	18	13	5
5	Czekanowo	146	9	18	13	5
6	Długa Wieś	150	15	27	18	9
7	Grylewo	493	13	57	37	20
8	Kaliska	311	16	25	22	3
9	Kaliszany	252	10	60	38	22
10	Kamienica	222	11	31	23	8
11	Kiedrowo	86	2	24	13	11
12	Kobylec	741	60	50	47	3
13	Kołybiec	42	1	8	3	5
14	Koninek	92	1	23	11	12
15	Kopaszyn	184	10	56	48	8
16	Krosno	125	9	13	9	4
17	Ludwikowo	88	2	14	5	9
18	Łaziska	671	52	77	56	21

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

19	Łekno	694	50	75	63	12
20	Łęgowo	333	30	27	23	4
21	Łukowo	369	7	38	28	10
22	Nowe	261	2	3	1	2
23	Ochodza	382	26	54	39	15
24	Oporzyn	91	7	17	8	9
25	Pawłowo Żońskie	343	13	42	26	16
26	Potulice	483	13	22	14	8
27	Przysieczyn	353	11	22	18	4
28	Przysieka	120	8	20	16	4
29	Rąbczyn	538	26	106	82	24
30	Redgoszcz	202	3	0	0	0
31	Rgielsko	355	21	54	37	17
32	Rudnicze	463	12	49	31	18
33	Runowo	324	7	49	31	18
34	Sarbka	87	4	16	12	4
35	Siedleczeko	269	3	26	17	9
36	Sienno	318	13	35	30	5
37	Tarnowo Pałuckie	172	9	22	16	6
38	Toniszewo	122	10	25	8	17
39	Werkowo	274	8	40	23	17
40	Wiatrowiec	240	10	39	25	14
41	Wiatrowo	568	13	26	19	7
42	Wiśniewo	92	1	4	1	3
43	Żelice	572	23	64	40	24
	razem	12251	577	1458	1025	433

Źródło: Opracowanie własne na podstawie gminnych danych

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Tabela 9 Uwarunkowania gospodarcze gminy Wągrowiec - analiza danych - małe IMD

Lp.	Miejscowość	Liczba ludności	Współczynnik przedsiębiorczości	Liczba gospodarstw poniżej 15 ha - powyżej średniej - stan zły	Liczba gospodarstw powyżej 15 ha - poniżej średniej - stan zły	małe IMD
1	Bartodzieje	285	6,31	33	8	10
2	Bracholin	79	5,06	10	2	5
3	Brzeźno Stare	151	5,96	18	11	0
4	Bukowiec	108	4,63	13	5	5
5	Czekanowo	146	6,16	13	5	5
6	Długa Wieś	150	10	18	9	5
7	Grylewo	493	2,63	37	20	10
8	Kaliska	311	5,14	22	3	5
9	Kaliszany	252	3,96	38	22	10
10	Kamienica	222	4,95	23	8	5
11	Kiedrowo	86	2,32	13	11	5
12	Kobylec	741	8,09	47	3	10
13	Kolybiec	42	2,38	3	5	10
14	Koninek	92	1,08	11	12	5
15	Kopaszyn	184	5,43	48	8	10
16	Krosno	125	7,2	9	4	5
17	Ludwikowo	88	2,27	5	9	10
18	Łaziska	671	7,75	56	21	5
19	Łekno	694	7,2	63	12	5
20	Łęgowo	333	9,01	23	4	5
21	Łukowo	369	1,89	28	10	15
22	Nowe	261	0,76	1	2	10
23	Ochodza	382	6,8	39	15	5
24	Oporzyn	91	7,69	8	9	5
25	Pawłowo Żońskie	343	3,79	26	16	10
26	Potulice	483	2,69	14	8	10
27	Przysieczyn	353	3,11	18	4	10
28	Przysieka	120	6,67	16	4	5
29	Rabczyn	538	4,83	82	24	5
30	Redgoszcz	202	1,48	0	0	10
31	Rgielsko	355	5,91	37	17	5
32	Rudnicze	463	2,59	31	18	10
33	Runowo	324	2,16	31	18	10
34	Sarbka	87	4,59	12	4	5
35	Siedleczo	269	1,11	17	9	10
36	Sienno	318	4,08	30	5	15
37	Tarnowo Pałuckie	172	5,23	16	6	5
38	Toniszewo	122	8,19	8	17	0
39	Werkowo	274	2,91	23	17	5
40	Wiatrowiec	240	4,17	25	14	10
41	Wiatrowo	568	2,28	19	7	10
42	Wiśniewo	92	1,08	1	3	10
43	Żelice	572	4,02	40	24	10
	razem	12251	średnia 4,54	średnia 23,83	średnia 10,06	7,44

Źródło: Opracowanie własne na podstawie gminnych danych

W powyższej tabeli wskaźniki znaczone odpowiednio na kolory: czerwony i zielony. Sposób obliczenia wskaźnika dla poszczególnych sołectw.

- 5 punktów za obszar oznaczony kolorem czerwonym,
- 0 punktów za obszar oznaczony kolorem zielonym.

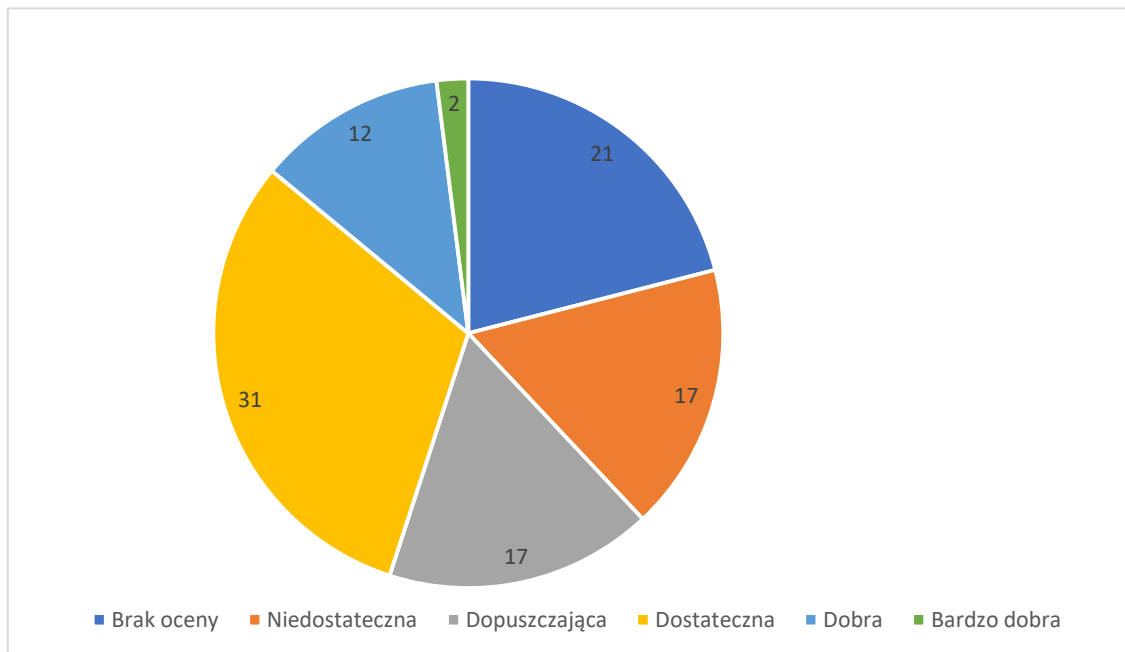

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Kolorem czerwonym oznaczono miejscowości, w których występują niekorzystne zjawiska gospodarcze (występuje silna koncentracja niekorzystnych zjawisk gospodarczych) – powyżej średniej tj. niski wskaźnik przedsiębiorczości oraz wysoki wskaźnik gospodarstw rolnych o powierzchni poniżej 15 ha i niski wskaźnik gospodarstw rolnych o powierzchni powyżej 15 ha, co w przypadku gminy wiejskiej ma bardzo duże znaczenie.

Kolorem zielonym oznaczono miejscowości, w których IMD jest korzystne – poniżej średniej.

Wykres 12 Opinia na temat wsparcia dla istniejących przedsiębiorców w Gminie Wągrowiec (dane w %)

Źródło: Opracowanie na podstawie danych ankietowych mieszkańców Wągrowca na potrzeby opracowania Strategii Rozwoju Gminy Wągrowiec na lata 2016-2023, listopad 2016 r.

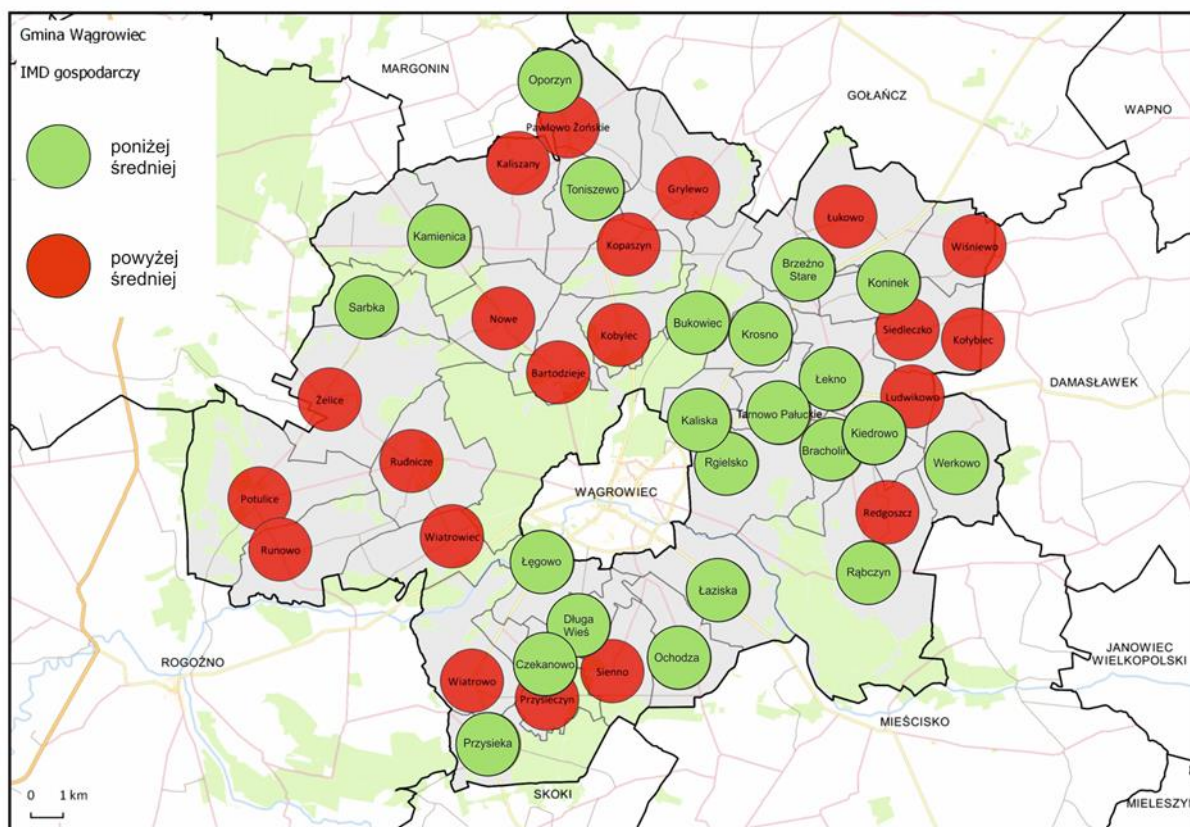
W ramach analizy uwarunkowań gospodarczych dokonano oceny zebranego materiału jakościowego. W badaniu ankietowym zapytano mieszkańców Gminy o ich opinie na temat wsparcia dla istniejących przedsiębiorstw. Istnieje niewielka różnica w odpowiedziach oceniających wsparcie dla przedsiębiorców. Opinia na temat wsparcia była wyrażana na podstawie skali od 1 – niedostateczna do 5 – bardzo dobra. Należy podkreślić, iż wsparcie zostało ocenione na poziomie dostatecznym, w związku z czym należy podjąć działania mające na celu zwiększenie wsparcia.

Współczynnik przedsiębiorczości poniżej średniej występujący w określonej miejscowości może przyczyniać się do zmniejszania atrakcyjności danego terenu jako terenu znaczącego do zamieszkania. Skutkiem takiego zjawiska może też być odpływ młodych ludzi do większych miejscowości a niski wskaźnik przedsiębiorczości może przyczyniać się do słabego rozwoju gospodarczego. Poniżej zaprezentowania wizualizację na mapie uwarunkowań gospodarczych:

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Mapa 2 Natężenie problemów gospodarczych w gminie Wągrowiec

Źródło: Opracowanie własne

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Uwarunkowania środowiskowe

Na obszarze gminy Wągrowiec występują formy ochrony przyrody, ustanowione w trybie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, jak również obszary i obiekty objęte ochroną na mocy innych aktów prawnych wydanych przed 2004 rokiem. Należą do nich: rezerwat „Dębina”, obszar chronionego krajobrazu „Dolina Welny i Rynna Gołaniecko-Wągrowiecka”, obszar Natura 2000 Jezioro Kaliszańskie, pomniki przyrody oraz ochrona gatunkowa roślin i zwierząt. Obszar Natura 2000 PLH300044 Jezioro Kaliszańskie został zatwierdzony w 2011 r. jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (OZW), którego celem jest ochrona jednego z największych jezior północnej Wielkopolski - Jeziora Kaliszańskiego. Obszar jest również ważną ostoją dla ptaków wodno-błotnych, zarówno lęgowych jak i migrujących. Ponadto w kontekście uwarunkowań środowiskowych przeanalizowano gospodarkę odpadami zmieszanymi. Analiza wykazała, że w ciągu roku można zauważyć, że zwiększa się liczba odpadów w tonach ogółem a tym samym w 2014 roku wzrasta liczba kilogramów przypadająca na jednego mieszkańca i co za tym idzie również wzrosła liczba odpadów z gospodarstw domowych przypadających na jednego mieszkańca.

Tabela 10 Zmieszane odpady w ciągu roku (ogółem) dla Gminy Wągrowiec

Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku			
Lata	Ogółem w tonach	Na 1 mieszkańca w kilogramach	Z gospodarstw domowych na 1 mieszkańca w kilogramach
2010	1 961,95	168,2	138,7
2011	2 187,93	186,6	145,0
2012	2 200,33	185,8	148,8
2013	2 177,65	181,9	145,6
2014	2 387,10	197,8	158,7
2015	2 332,46	192,8	155,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Poniższe zestawienie pokazuje współczynnik osób w sołectwie segregujących śmieci. Współczynnik poniżej średniej wskazuje na zły stan w tym zakresie (sołectwa oznaczone na kolor czerwony). Oznacza to małą liczbę osób segregujących śmieci w stosunku do ludności, która sołectwo zamieszkuje.

Tabela 11 Uwarunkowania środowiskowe Gminy Wągrowiec

Lp.	Miejscowość	Liczba ludności	Liczba osób segregujących odpady	Współczynnik osób w sołectwie segregujących śmieci	Łączna ocena
1	Bartodzieje	285	232	81,4	0
2	Bracholin	79	53	67,08	5
3	Brzeźno Stare	151	131	86,75	0
4	Bukowiec	108	73	67,6	5
5	Czekanowo	146	122	83,56	0
6	Długa Wieś	150	131	87,33	0
7	Grylewo	493	385	78,1	0
8	Kaliska	311	242	77,81	0
9	Kaliszany	252	226	89,68	0
10	Kamienica	222	151	68,01	5
11	Kiedrowo	86	68	79,06	0
12	Kobylec	741	553	74,62	5
13	Kołybiec	42	41	97,62	0

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

14	Koninek	92	69	75	5
15	Kopaszyn	184	124	67,4	5
16	Krosno	125	90	72	5
17	Ludwikowo	88	60	68,18	5
18	Łaziska	671	575	85,7	0
19	Łekno	694	517	74,5	5
20	Łęgowo	333	258	77,47	5
21	Łukowo	369	259	70,19	5
22	Nowe	261	165	63,21	5
23	Ochodza	382	328	85,86	0
24	Oporzyn	91	76	83,51	0
25	Pawłowo Żońskie	343	292	85,13	0
26	Potulice	483	366	75,77	5
27	Przysieczyn	353	301	85,27	0
28	Przysieka	120	104	86,67	0
29	Rąbczyn	538	394	73,23	5
30	Redgoszcz	202	169	83,66	0
31	Rgielsko	355	270	76,05	5
32	Rudnicze	463	385	83,15	0
33	Runowo	324	211	65,12	5
34	Sarbka	87	76	87,35	0
35	Siedleczo	269	213	79,18	0
36	Sienno	318	216	67,92	5
37	Tarnowo Pałuckie	172	109	63,37	5
38	Toniszewo	122	102	83,6	0
39	Werkowo	274	205	74,81	5
40	Wiatrowiec	240	165	68,75	5
41	Wiatrowo	568	481	84,68	0
42	Wiśniewo	92	81	88,04	0
43	Żelice	572	423	73,95	5
Razem:		12251	9492	Średnia 77,48%	

Źródło: Opracowanie własne .na podstawie gminnych danych

Liczba osób segregujących odpady w Gminie Wągrowiec w odniesieniu do liczby mieszkańców ogółem wynosi 77,48%. Sołectwa, w których odsetek osób segregujących odpady jest wyższy niż średnia w gminie oznaczone zostały kolorem zielonym i przyznano 0 punktów. Natomiast sołectwa, w których odsetek osób segregujących odpady jest niższy niż średnia w gminie, oznaczone zostały kolorem czerwonym i przyznano 5 punktów.

Mieszkańcy Gminy zostali poproszeni w badaniu ankietowym o opinię na temat uwarunkowań środowiskowych. Wskazali m. in. na potrzebę stawiania większej liczby pojemników na śmieci. Wypowiedzi mieszkańców wskazywały też na problemy z dbaniem o środowisko w takich miejscach jak Łekno, Tarnowo Pałuckie, Potulice, Jakubowo, Micharzewo, Grylewo. Ponadto mieszkańcy zwrócili uwagę na potrzebę dalszego kanalizowania gminy na potrzeby ochrony akwenów wodnych.

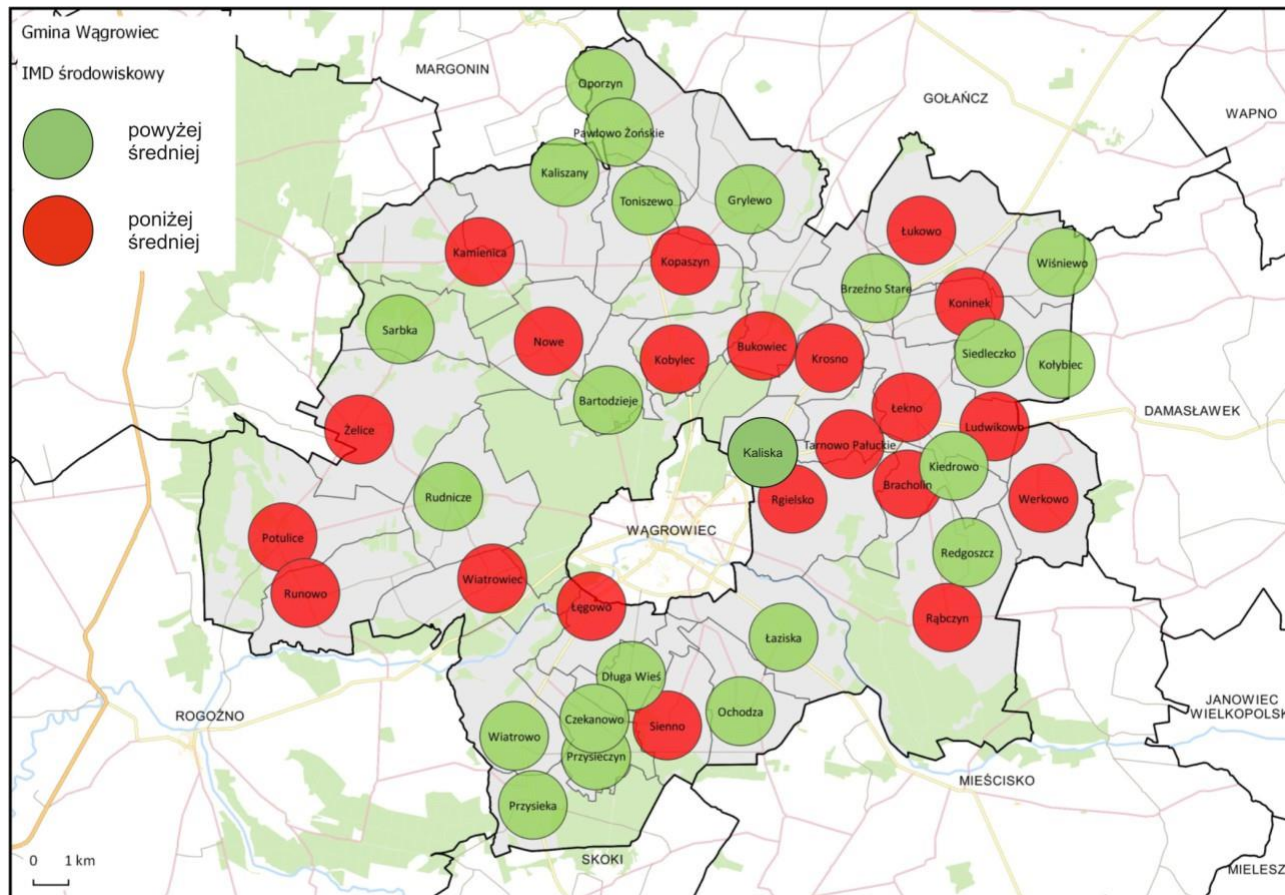
W działaniach rewitalizacyjnych należy zwrócić uwagę przede wszystkim na poszerzenie świadomości ekologicznej mieszkańców. Jednocześnie należy zadbać również o odpowiednią infrastrukturę ułatwiająca zbieranie śmieci, segregowanie śmieci i nie śmiecenie. Funkcjonowanie w środowisku zaśmieconym sprawia, że może obniżyć się motywacja do aktywizacji mieszkańców w zakresie działań na rzecz gminy, ponieważ istnieje prawdopodobieństwo, że chętniej zadamy o środowisko, które jest już w jakimś stopniu zadbane. Daje to poczucie sprawstwa, dzięki któremu wzrasta motywacja do dalszych działań.

Poniżej zaprezentowania wizualizację na mapie uwarunkowań środowiskowych w gminie:

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Mapa 3 Natężenie problemów środowiskowych w gminie Wągrowiec

Źródło: Opracowanie własne

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Uwarunkowania przestrzenno - funkcjonalne

Punktem wyjścia do pogłębionej analizy uwarunkowań Gminy w obszarze przestrzenno-funkcjonalnym były zapisy Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wągrowiec dotyczące kierunków w zakresie ochrony ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju w gminie Wągrowiec oraz wyznaczenia obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji. W Studium wskazuje się, że obiektami, które wymagają rehabilitacji i być może rewitalizacji są zabudowania popegeerowskie, głównie budynki mieszkalne wielorodzinne – tzw. bloki – obce w krajobrazie ruralistycznym oraz zaniedbane zabudowania gospodarskie. Kierunkiem rewitalizacji tych obiektów powinno być nadanie im innej funkcji: np. usługowej lub produkcyjnej, spójnej lub niekolidującej z funkcją założeń folwarcznych, przy których zostały one zrealizowane. Rehabilitacji mogą wymagać tereny uciążliwej działalności gospodarczej lub produkcji rolniczej zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej. W uzasadnionych przypadkach należy dążyć do wygaszania w/w działalności w tych lokalizacjach na rzecz lokalizacji w miejscach i na zasadach dopuszczonych w Studium.

Z uwagi na specyfikę Gminy dotyczącą położenia na Szlaku Cysterskim oraz Szlaku Piastowskim i liczne obiekty zabytkowe mogące stanowić potencjał rozwoju obszaru zdegradowanego, analizie poddano liczbę zabytków znajdujących się na terenie Gminy. Na potrzeby niniejszego opracowania przyjęty wskaźnik jako obszary bardziej problemowe wskazuje te, na których występuje wyższy stopień dostępności do zabytków. Pełne i harmonijne wykorzystanie zasobów kulturowych danego obszaru stanowi podstawową przesłankę rozwoju lokalnego opartego na czynnikach endogenicznych. Wśród czynników rozwoju lokalnego wyodrębnić można czynniki „twarde”, czyli wymierne oraz te „miękkie” niemierzalne lecz równie istotne dla społeczności lokalnej. Pośród nich wskazać należy intensywność, różnorodność i jakość działań w dziedzinie kultury. W literaturze przedmiotu wskazuje się, że dziedzictwo kulturowe pomaga bowiem zrozumieć nas samych i w czym staje się inspiracją do nowego. Dane ukazujące wskaźnik powyżej średniej oznaczają stan zły i mogą być przyczyną zdegradowania analizowanego obszaru.

Tabela 12 Uwarunkowania przestrzenno - funkcjonalne gminy Wągrowiec

L.p.	Miejscowość	Liczba ludności	Ogólna liczba zabytków, w tym archeologicznych	Średnia ilość zabytków na 100 mieszkańców	Łączna ocena
1.	Bartodzieje	285	41	14,39	5
2.	Bracholin	79	57	72,15	5
3.	Brzeźno Stare	151	19	12,58	0
4.	Bukowiec	108	50	46,30	5
5.	Czekanowo	146	10	6,85	0
6.	Długa Wieś	150	10	6,67	0
7.	Grylewo	493	52	10,55	0
8.	Kaliska	311	27	8,68	0
9.	Kaliszany	252	32	12,70	0
10.	Kamienica	222	25	11,26	0
11.	Kiedrowo	86	32	37,21	5
12.	Kobylec	741	60	8,10	0
13.	Kołybiec	42	0	0,00	0
14.	Koninek	92	7	7,61	0
15.	Kopaszyn	184	16	8,70	0
16.	Krosno	125	13	10,40	0
17.	Ludwikowo	88	2	2,27	0
18.	Łaziska	671	53	7,90	0
19.	Łekno	694	129	18,59	5
20.	Łęgowo	333	34	10,21	0

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

21.	Łukowo	369	34	9,21	0
22.	Nowe	261	44	16,86	5
23.	Ochodza	282	25	6,54	0
24.	Oporzyn	91	11	12,09	0
25.	Pawłowo Żońskie	343	12	3,50	0
26.	Potulice	483	99	20,50	5
27.	Przysieczyn	353	21	5,95	0
28.	Przysieka	120	27	22,50	5
29.	Rąbczyn	538	102	18,96	5
30.	Redgoszcz	202	25	12,38	0
31.	Rgielsko	355	96	27,04	5
32.	Rudnicze	463	97	20,95	5
33.	Runowo	324	55	16,98	5
34.	Sarbka	87	15	17,24	5
35.	Siedleczeko	269	14	5,20	0
36.	Sienno	318	45	14,15	5
37.	Tarnowo Pałuckie	172	42	24,42	5
38.	Toniszewo	122	11	9,02	0
39.	Werkowo	274	54	19,71	5
40.	Wiatrowiec	240	38	15,83	5
41.	Wiatrowo	558	49	8,63	0
42.	Wiśniewo	92	15	16,30	5
43.	Żelice	572	96	16,78	5
	razem	12251	1696	13,84	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie gminnych danych

Na podstawie dokonanej analizy obliczono średnią ilość zabytków na 100 mieszkańców, która wynosi 13,84 szt. Ustalono, że ilość zabytków, w tym zabytków archeologicznych powyżej średniej tj. powyżej 13,84 zabytków na 100 mieszkańców w sołectwie nie sprzyja inwestowaniu, a jednocześnie niekorzystnie wpływa na uwarunkowania przestrzenno funkcjonalne. Sołectwa te zaznaczone zostały kolorem czerwonym i przyznano 5 punktów. Pozostałe sołectwa oznaczono kolorem zielony i przyznano 0 punktów.

Duża ilość zabytków w danej miejscowości niezaprzeczalnie może świadczyć o jej wartości historycznej oraz potencjale możliwym do wykorzystania. Niemniej jednak wpływa to na konieczność inwestowania w restaurowanie zabytkowych obiektów, co jest bardzo kosztowne, wymaga zastosowania szczególnych materiałów i rozwiązań technicznych, jest bardziej skomplikowane proceduralnie, wymaga bowiem uzgodnień ze służbami konserwatorskimi. Ponadto inwestowanie na terenach lokalizacji zabytków archeologicznych wymaga obok utrudnień proceduralnych prowadzenia badań archeologicznych. Z tych powodów często inwestowanie jest utrudnione. Efektem zaniedbania obiektów zabytkowych jest ich dalsza dewastacja przez czynnik czasu i akty wandalizmu – zaczynają to być strefy spotkań osób z problemami alkoholowymi, niezaradnych życiowo. Wysoki wskaźnik występowania zdewastowanych budynków czy zabytków może determinować pojawienie się w przestrzeni dewastacyjnej działalności mieszkańców, co jeszcze bardziej może dezintegrować społeczność. Występowanie zabytków na terenie obszaru zdegradowanego wiąże się najczęściej z koniecznością dodatkowych nakładów na utrzymanie infrastruktury.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Zdjęcie 1 XIX wieczny budynek Pastorówki w Łeknie

Źródło: Opracowanie własne, spaceru studyjne

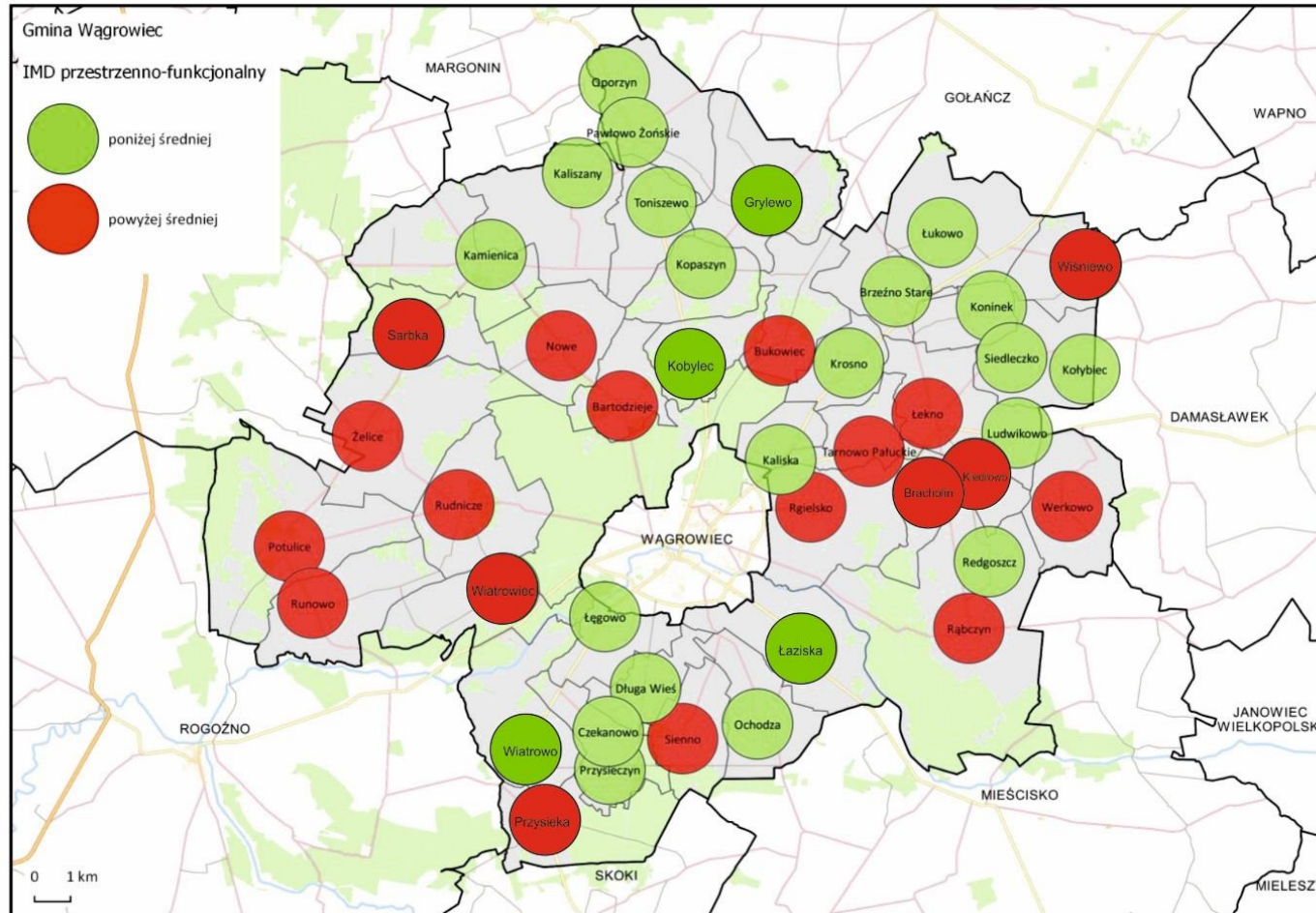
Na podstawie wyników badań społecznych prowadzonych z mieszkańcami należy wskazać ten element jako ten, który warunkuje występowanie problemów w obszarze przestrzenno-funkcyjnym. Obiekty zabytkowe są ważne dla społeczności lokalnej lecz najczęściej zaniedbane i wymagające remontów lub modernizacji. Dzięki realizacji działań rewitalizacyjnych obszar zdegradowany zostanie przekształcony, niejako wprowadzony na powrót do „tkanki społecznej gminy”.

Analiza przestrzenna natężenia problemów w sferze przestrzenno-funkcjonalnej pokazana została na mapie obejmującej jednostki urbanistyczne gminy.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Mapa 4 Analiza przestrzenna problemów przestrzenno-funkcyjnych w gminie Wągrowiec

Źródło: Opracowanie własne

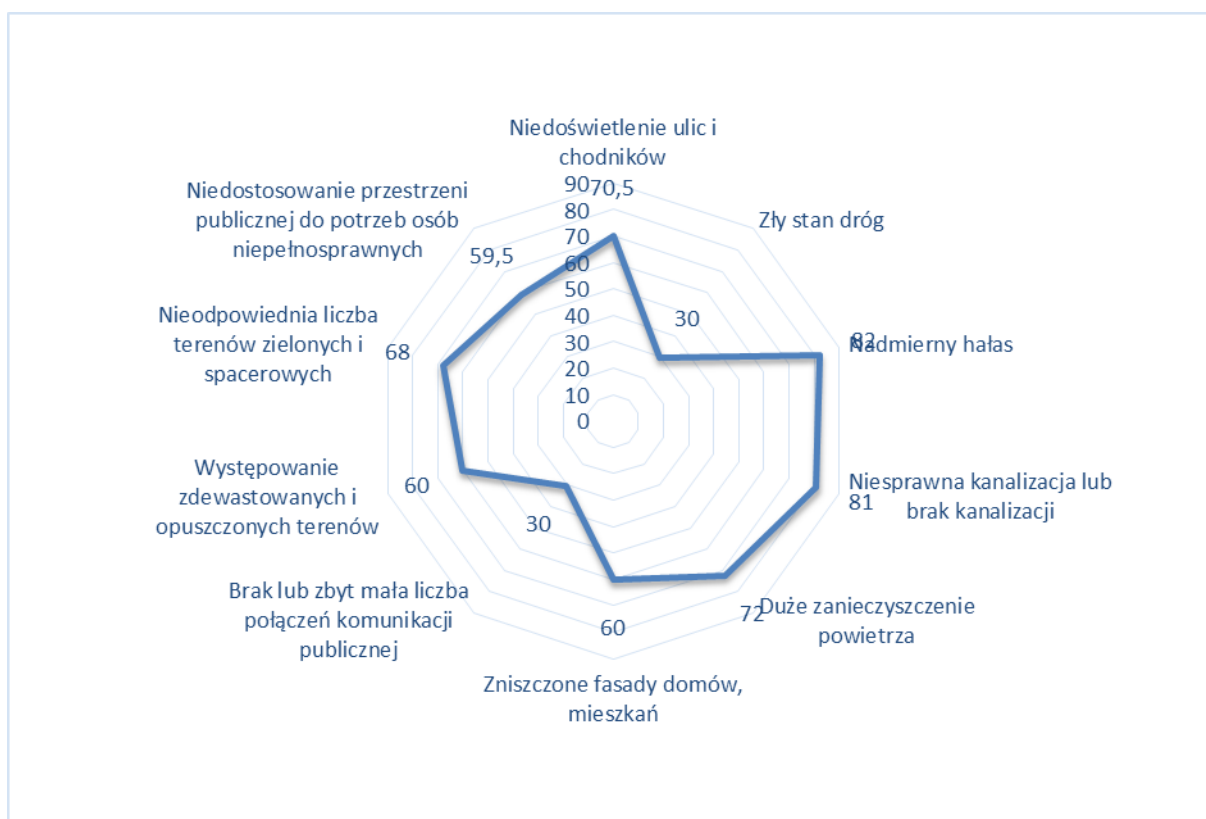
LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Uwarunkowania techniczne

W ramach prowadzonych badań kwestionariuszach mieszkańcy gminy Wągrowiec zostali także poproszeni o wskazanie **problemów, które związane są z przestrzenią publiczną**. Najważniejsze problemy, które zauważają mieszkańcy to nadmierny hałas (82%) oraz brak lub niesprawność kanalizacji (81%). Kolejnym problemem jest duże zanieczyszczenie powietrza (72%), niedoświetlenie ulic i chodników (70,5%), występowanie zdewastowanych i opuszczonych terenów (70%), nieodpowiednia liczba terenów zielonych i spacerowych (68%), a także zniszczone fasady domów, mieszkań (60%). Co istotne, najważniejsze problemy mieszkańców dotyczą odpowiedniej dbałości o otoczenie naturalne oraz środowisko, w którym żyją. Kres tym problemom mogłaby dać edukacja oraz wypracowanie większej świadomości proekologicznej wśród mieszkańców gminy Wągrowiec, a co za tym idzie odpowiednie zagospodarowanie środowiska naturalnego i jego zasobów. Uczniowie także zauważali problemy związane z ekologią, więc istotne byłoby przedstawienie młodzieży rozwiązań, które mogłyby wcielać w życie by poprawiać jakość środowiska lub zwiększyć ich świadomość w tym zakresie.

Ważną kwestią dla badanych jest także niedostosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych – 59,5% wskazań. Wiele miejsc w gminie jest według mieszkańców niedostosowane do osób niepełnosprawnych, co zauważają szczególnie osoby starsze, które mają większe problemy z poruszaniem się i pokonywaniem infrastruktury. Najmniej widocznym problemem jest według badanych zbyt mała ilość połączeń komunikacji publicznej i zły stan dróg (30%). Wyniki opisuje poniższy wykres.

Wykres 13 Problemy przestrzeni publicznej według mieszkańców gminy Wągrowiec

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych badania ankietowego PAPI mieszkańców Gminy Wągrowiec, N=300, luty 2017

W trakcie badania poproszono mieszkańców o wskazanie przedsięwzięć, które są konieczne dla efektywności procesu rewitalizacji. Jako najważniejsze wskazane zostały przedsięwzięcia związane z poprawą infrastruktury

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

drogowej (52%) oraz ścieżek rowerowych (47%). Jest to zrozumiałe, ponieważ gminę zamieszkuje duża część osób dorosłych, które chętnie korzystają z samochodów lub rowerów do przemieszczania się po gminie i mogą odczuwać w tym zakresie dyskomfort. Było to bardzo istotne zadanie również z punktu widzenia przedsiębiorców, którzy jako użytkownicy często poruszają się po tych drogach. Badani wskazują także na konieczność poprawy estetyki przestrzeni publicznych (45%) w tym poprawę placów, ławek, wiat, oznaczeń. Kolejnym ważnym aspektem jest odnowa terenów zielonych i ich zagospodarowanie (27%). Wiąże się to z problemami wskazywanymi przez mieszkańców, tj. złą jakością terenów zielonych i spacerowych. Według badanych, najmniej problematyczne jest budowanie poczucia tożsamości lokalnej (12%) oraz poprawa gospodarki odpadami, ściekami (16%). Podsumowując, **w ramach rewitalizacji gmina powinna zająć się kwestiami, które związane są rozwojem infrastruktury drogowej i otoczeniem, odnową terenów zielonych oraz poprawą estetyki gminy.** Dane dotyczące przedsięwzięć rewitalizacyjnych przedstawione są na kolejnym wykresie:

Wykres 14 Proponowane działania rewitalizacyjne dotyczące uwarunkowań technicznych i przestrzenno-funkcjonalnych gminy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych badania ankietowego PAPI mieszkańców Gminy Wągrowiec, N=300, luty 2017

Analiza danych jakościowych wpłynęła na dobór wskaźników do analizy ilościowej w zakresie uwarunkowań technicznych. Dane dotyczące uwarunkowań technicznych są analizowane ze względu na stan dróg w Gminie oraz ze względu na skanalizowanie sołectw (do analizy przyjęto liczbę osób korzystających z kanalizacji).

Na podstawie wizji lokalnej, w tym spacerów studyjnych i inwentaryzacji dokonano podziału i klasyfikacji dróg z uwagi na ich stan techniczny. Przypisano im wartości liczbowe tj. 0 – zły stan (sołectwa oznaczone kolorem czerwonym) dróg, 1 – dobry (sołectwa oznaczone kolorem zielonym).

W przypadku wskaźnika skanalizowania sołectw również na czerwono zaznaczono obszary, których wskaźnik skanalizowania tj. liczba osób korzystających z kanalizacji, jest mniejszy niż 30%. Niniejsze sołectwa zaznaczone zostały kolorem czerwonym. Pozostałe zaś sołectwa zaznaczono kolorem zielonym. Uzasadnieniem wyboru wskaźnika na poziomie powyżej 30% jest dokonana pogłębiona analiza, z której wynika, że w przypadku rolniczego charakteru gminy istnieje duże rozproszenie zabudowy. Skanalizowaniu podlegają w szczególności

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

obszary skoncentrowanej zabudowy, stąd też dostęp do kanalizacji przez więcej niż 30% mieszkańców uznano, za zjawisko korzystne. W przypadku zaś mniejszej niż 30% liczby osób korzystających z kanalizacji sanitarnej uznano za zjawisko niekorzystne.

Tabela 13 Uwarunkowania techniczne Gminy Wągrowiec

Lp.	Miejscowość	Liczba ludności	stan dróg na terenie gminy (poniżej średniej)	wskaźnik skanalizowania sołectw (%) (poniżej średniej)	Ocena łączna
1	Bartodzieje	285	0	52,21	5
2	Bracholin	79	0	0	10
3	Brzeźno Stare	151	1	0	5
4	Bukowiec	108	0	0	10
5	Czekanowo	146	1	0	5
6	Długa Wieś	150	0	0	10
7	Grylewo	493	0	32,08	5
8	Kaliska	311	1	54,39	0
9	Kaliszany	252	0	0	10
10	Kamienica	222	0	0	10
11	Kiedrowo	86	0	0	10
12	Kobylec	741	0	64,82	5
13	Kołybiec	42	1	0	5
14	Koninek	92	0	0	10
15	Kopaszyn	184	0	0	10
16	Krosno	125	1	0	5
17	Ludwikowo	88	1	0	5
18	Łaziska	671	0	48,46	5
19	Łekno	694	0	0	10
20	Łęgowo	333	0	67,9	5
21	Łukowo	369	0	0	10
22	Nowe	261	0	39,29	5
23	Ochodza	382	1	14,05	10
24	Oporzyn	91	0	0	10
25	Pawłowo Żońskie	343	1	0	5
26	Potulice	483	1	48,72	0
27	Przysieczyn	353	0	0	10
28	Przysieka	120	1	0	5
29	Rabczyn	538	0	0,83	10
30	Redgoszcz	202	1	76,19	0
31	Rgielsko	355	0	64,18	5
32	Rudnicze	463	0	0	10
33	Runowo	324	0	0	10
34	Sarbka	87	1	0	5
35	Siedleczeko	269	1	0	5
36	Sienno	318	0	0	10
37	Tarnowo Pałuckie	172	0	0	10
38	Toniszewo	122	0	0	10
39	Werkowo	274	0	3,17	10
40	Wiatrowiec	240	1	0	5
41	Wiatrowo	568	1	10,5	5
42	Wiśniewo	92	1	0	5
43	Żelice	572	0	0	10
Średnia					7,09

Źródło: Opracowanie własne na podstawie gminnych danych

W powyższej tabeli ocenę łączną uwarunkowań technicznych oznaczono odpowiednio na kolory: czerwony i zielony. Sposób obliczenia oceny łącznej uwarunkowań technicznych dla poszczególnych sołectw.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

- 5 punktów za obszar oznaczony kolorem czerwonym,

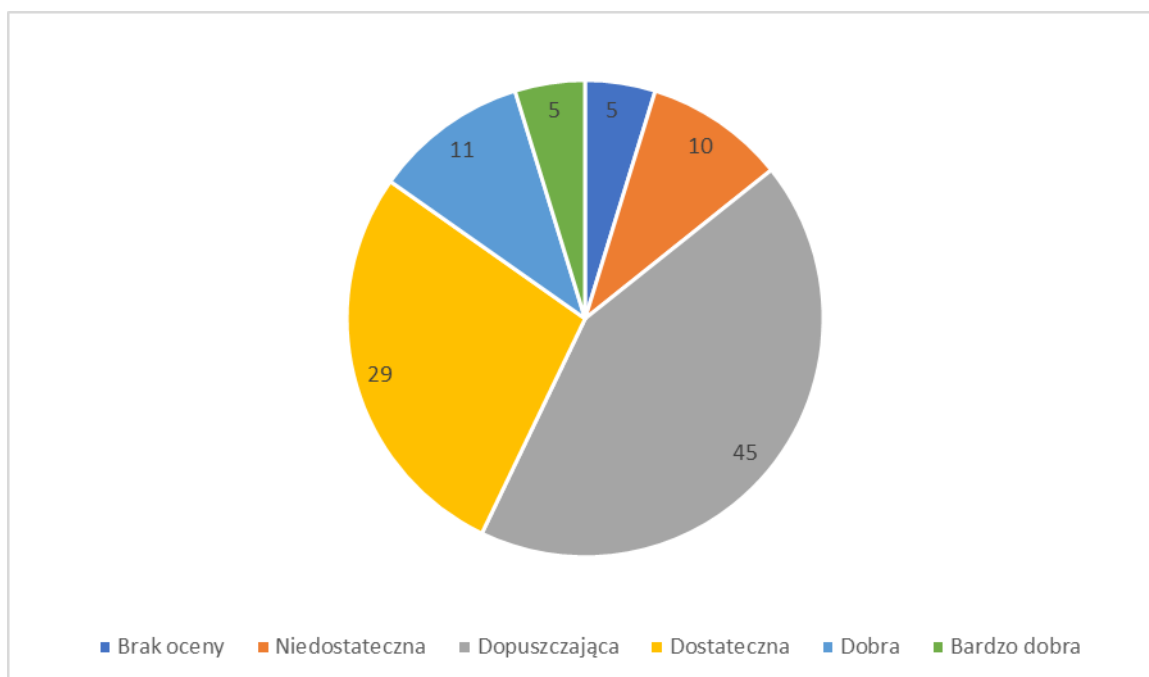
- 0 punktów za obszar oznaczony kolorem zielonym.

Kolorem czerwonym oznaczono miejscowości, w których ocena łączna jest bardzo niekorzystna (występuje zarówno zły stan dróg jak i brak kanalizacji sanitarnej) – powyżej średniej, która wynosi 7,09.

Kolorem zielonym oznaczono miejscowości, w których ocena łączna jest korzystna, stan dróg jest dobry, a powyżej 30% ludności objętych jest kanalizacją – poniżej średniej, która wynosi 7,09 (jeden z czynników tj. stan dróg lub skanalizowania jest korzystny).

Mieszkańcy Gminy zostali poproszeni dodatkowo o ocenę stanu dróg gminnych. Opinie wskazujące dolną część oceny (suma odpowiedzi 0,1 i 2 to 323) pokazują, że badani nie są zadowoleni ze stanu dróg gminnych. W porównaniu z sumą odpowiedzi 3, 4 i 5 (224), które obrazują dobrą opinie, to widać wyraźną różnicę w postrzeganiu stanu dróg w Gminie na ich niekorzyść.

Wykres 15 Opinia na temat stanu dróg w Gminie Wągrowiec

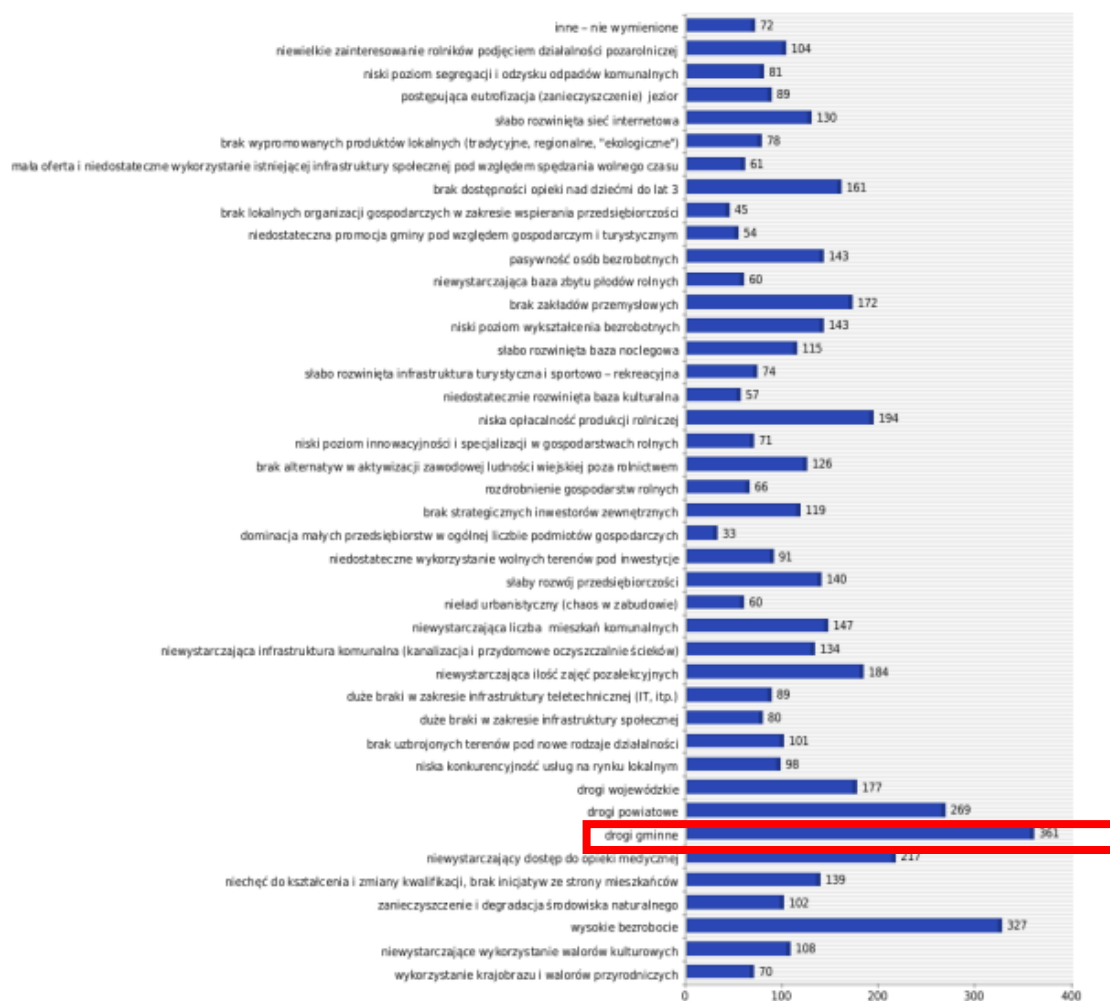
Źródło: Opracowanie na podstawie danych ankietowych mieszkańców Wągrowca na potrzeby opracowania Strategii Rozwoju Gminy Wągrowiec na lata 2016-2023, listopad 2016 r.

Podobnie mieszkańcy zostali poproszeni o wskazanie najsłabszych stron Gminy. Również i tutaj możemy zauważyć, że najczęściej wskazań dotyczy dróg gminnych.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Wykres 16 Najważniejsze słabe strony Gminy Wągrowiec według mieszkańców

Źródło: Opracowanie na podstawie danych ankietowych mieszkańców Wągrowca na potrzeby opracowania Strategii Rozwoju Gminy Wągrowiec na lata 2016-2023, listopad 2016 r.

Dostępność sieci kanalizacyjnej wskazuje na możliwość zabezpieczenia podstawowych potrzeb dotyczących codziennego funkcjonowania. Brak lub niski wskaźnik dostępności sieci może przyczynić się gorszej jakości życia mieszkańca na każdym jego poziomie – brak zabezpieczenia potrzeb podstawowych powoduje niemożność zaspakajania potrzeb wyższego rzędu. Zły stan dróg, brak połączeń pomiędzy sołectwami czy też brak oświetlenia i chodników może w znaczącym stopniu wpływać na degradację wyżej wymienionych terenów nie tylko pod względem ekonomicznym czy technicznym, ale przede wszystkim pod względem społecznym. Brak możliwości bezpiecznego poruszania się na terenie sołectw czy między sołectwami determinuje niską aktywizację mieszkańców, a tym samym jeszcze bardziej może obniżyć aktywność osób starszych, które mogłyby uczestniczyć w organizowanych dla nich spotkaniach. Jednocześnie może to być powód obniżający motywację do organizacji działań dla najmłodszego pokolenia, które w przyszłości będzie odpychało ze wsi do aglomeracji.

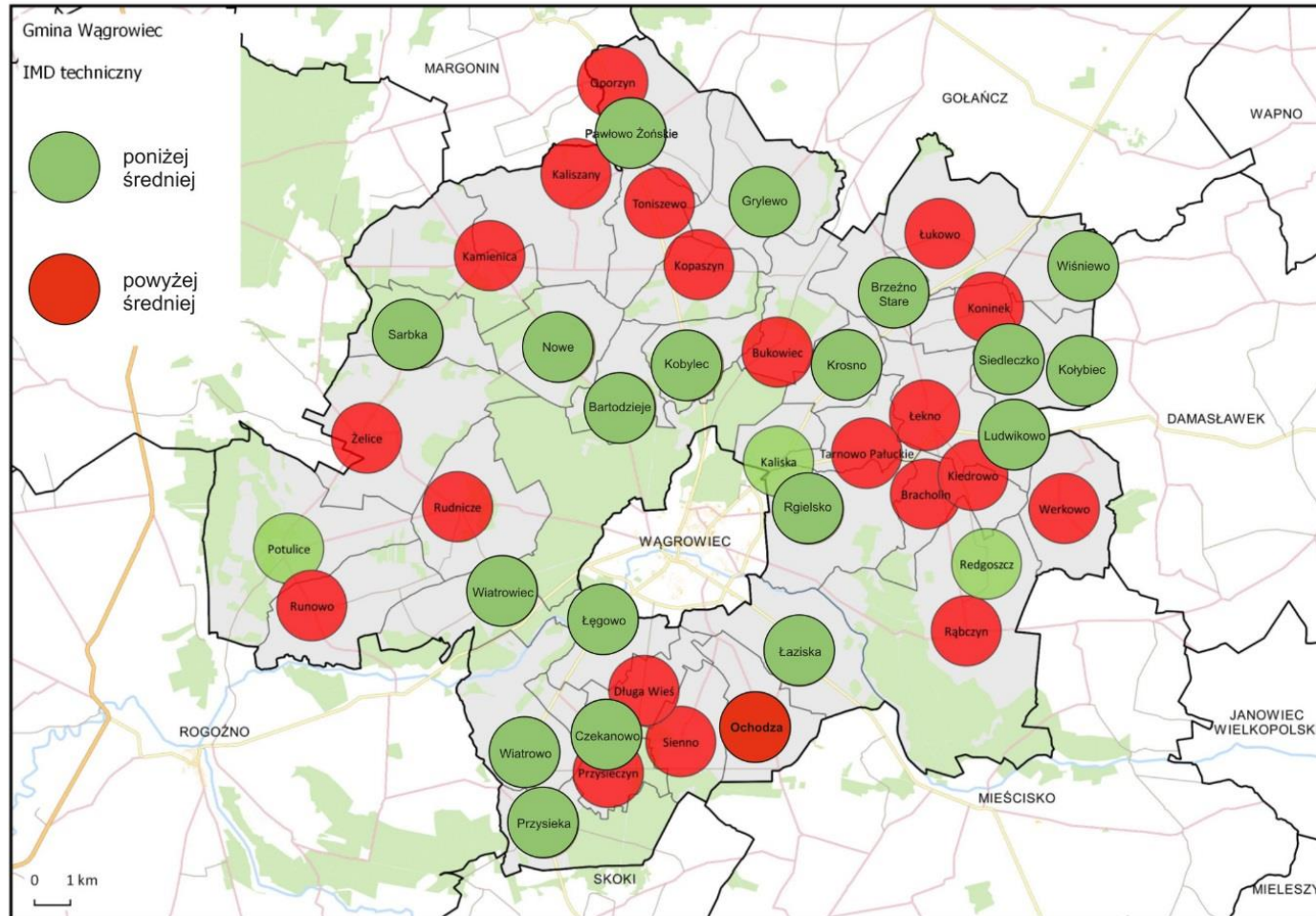
Analiza przestrzenna natężenia problemów w sferze technicznej pokazana została na mapie obejmującej jednostki urbanistyczne gminy.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Mapa 5 Analiza uwarunkowań technicznych gminy Wągrowiec

Źródło: Opracowanie własne

Podsumowanie procesu delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Podsumowując proces delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, stwierdzić należy, że podstawą wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji stanowiła analiza, w której wykorzystane zostały obiektywne i weryfikowalne mierniki i metody badawcze dostosowane do lokalnych uwarunkowań. Analiza obejmowała ocenę wartości wskaźników na podstawie danych zebranych z gminnych instytucji i udostępnionych przez podmioty publiczne w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej. Przy konstrukcji syntetycznego miernika rozwoju Gminy ważnym etapem było określenie charakteru wybranych cech. Jeżeli większe wartości danej cechy pozwalają zakwalifikować obiekt jako lepszy, zgodnie z przyjętym kryterium ogólnym, to cechę taką nazywamy **stymulantą**. Natomiast gdy większe wartości cechy implikują gorszą ocenę obiektu, w świetle kryterium ogólnego, to mówimy o **destymulancie**. Dobór wskaźników obejmował wyznaczenie stymulantów i destymulantów rozwoju Gminy.

W celu oceny natężenia występowania negatywnych zjawisk w **sferze społecznej** dokonano oceny następujących wskaźników z tego zakresu:

- Liczba świadczeń zasiłki stałe/100 mieszkańców
- Liczba świadczeń zasiłki okresowych/100 mieszkańców
- Liczba świadczeń zasiłki celowych /100 mieszkańców
- Liczba świadczeń pomoc na dożywianie dzieci/100 mieszkańców
- Liczba świadczeń pomoc uzależnienie od alkoholu/100 mieszkańców
- Wiek przedprodukcyjny/100 mieszkańców
- Wiek poprodukcyjny/100 mieszkańców
- Liczba przestępstw kryminalnych (bez zdarzeń drogowych) /100 mieszkańców
- Liczba założonych niebieskich kart /100 mieszkańców
- Liczba bezrobotnych /100 mieszkańców

Analiza danych statystycznych pozwoliła na określenie wskaźnika pozwalającego ocenić natężenie negatywnych zjawisk w **sferze gospodarczej**:

- Współczynnik przedsiębiorczości (Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w odniesieniu do liczby ludności danego obszaru)
- Liczba gospodarstw o powierzchni poniżej 15 ha
- Liczba gospodarstw o powierzchni powyżej 15 ha

W celu oceny natężenia występowania negatywnych zjawisk w **sferze środowiskowej** dokonano oceny następujących wskaźników z tego zakresu:

- Współczynnik osób w sołectwie segregujących śmieci

W celu oceny natężenia występowania negatywnych zjawisk w **sferze przestrzenno-funkcjonalnej** dokonano oceny wskaźnika:

- Ogólna liczba zabytków, w tym archeologicznych (występowanie problemów dotyczących złego stanu infrastruktury)

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

W celu oceny natężenia występowania negatywnych zjawisk w **sferze technicznej** dokonano oceny wskaźnika:

- Stan dróg na terenie gminy
- Wskaźnik skanalizowania sołectw.

IMD łącznie jest to suma dla wszystkich wskaźników. Są to wartości powyżej średniej czyli powyżej 38. Na obszarach, gdzie nie występują problemy w sferze społecznej nie uwzględniono tego obszaru do analizy, gdyż zgodnie z wytycznymi obszar zdegradowany to obszar cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk w sferze społecznej.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Tabela 14 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego Gminy Wągrowiec - IMD Ogólne

Lp.	Nazwa sołectwa	Liczba ludności	Wskaźniki					IMD łącznie
			IMD społeczne	Uwarunkowania gospodarcze	Uwarunkowania środowiskowe	Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne	Uwarunkowania techniczne	
1	Bartodzieje	285	16	10	0	5	5	36
2	Bracholin	79	13	5	5	5	10	38
3	Brzeźno Stare	151	13	0	0	0	5	18
4	Bukowiec	108	12	5	5	5	10	37
5	Czekanowo	146	17	3	0	0	5	25
6	Długa Wieś	150	14	5	0	0	10	29
7	Grylewo	493	27	10	0	0	5	42
8	Kaliska	311	7	5	0	0	0	12
9	Kaliszany	252	16	10	0	0	10	36

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

10	Kamienica	222	31	5	5	0	10	51
11	Kiedrowo	86	9	5	0	5	10	29
12	Kobylec	741	29	10	5	0	5	49
13	Kołybiec	42	2	10	0	0	5	17
14	Koninek	92	14	5	5	0	10	34
15	Kopaszyn	184	20	10	5	0	10	45
16	Krosno	125	4	5	5	0	5	19
17	Ludwikowo	88	14	10	5	0	5	34
18	Łaziska	671	15	5	0	0	5	25
19	Łekno	694	23	5	5	5	10	48
20	Łęgowo	333	18	5	5	0	5	33
21	Łukowo	369	24	15	5	0	10	54

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

22	Nowe	261	33	10	5	5	5	58
23	Ochodza	382	8	5	0	0	10	23
24	Oporzyn	91	16	5	0	0	10	31
25	Pawłowo Żońskie	343	17	10	0	0	5	32
26	Potulice	483	25	10	5	5	0	45
27	Przysieczyn	353	33	10	0	0	10	53
28	Przysieka	120	24	5	0	5	5	39
29	Rąbczyn	538	25	5	5	5	10	50
30	Redgoszcz	202	23	10	0	0	0	33
31	Rgielsko	355	25	5	5	5	5	45
32	Rudnicze	463	22	10	0	5	10	47
33	Runowo	324	39	10	5	5	10	69
34	Sarbka	87	24	5	0	5	5	39

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

35	Siedleczeko	269	16	10	0	0	5	31	
36	Sienno	318	25	15	5	5	10	60	
37	Tarnowo Pałuckie	172	16	5	5	5	10	41	
38	Toniszewo	122	11	0	0	0	10	21	
39	Werkowo	274	10	5	5	5	10	35	
40	Wiatrowiec	240	23	10	5	5	5	48	
41	Wiatrowo	568	30	10	0	0	5	45	
42	Wiśniewo	92	20	10	0	5	5	40	
43	Żelice	572	26	10	5	5	10	56	
		12 251						Średnia	38

Źródło: Opracowanie własne

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Obszar zdegradowany to obszar, dla którego zdiagnozowano koncentrację negatywnych zjawisk społecznych, współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w przynajmniej jednej z następujących sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej. Z uwagi na duży obszar Gminy Wągrowiec, jej charakter i rozproszenie miejscowości, ilość obszarów odpowiadająca wyżej opisanym warunkom jest duża. W związku z tym ograniczono obszar zdegradowany przyjmując za podstawę występowanie negatywnych zjawisk społecznych wraz z minimum dwoma w innych sferach (co jest zgodne z wyliczonym wskaźnikiem IMD powyżej średniej tj. 38). Takie podejście pozwoliło wskazać jako obszar zdegradowany następujące miejscowości: Grylewo, Kamienica, Kobylec, Kopaszyn, Łekno, Łukowo, Nowe, Potulice, Przysieczyn Przysieka, Rąbczyn, Rgielsko, Rudnicze, Runowo, Sarbka, Sienno, Wiatrowiec, Wiatrowo, Wiśniewo, Żelice.

Łączna powierzchnia Gminy Wągrowiec wynosi 348,77 km². Powierzchnia w/w obszarze zdegradowanego wynosi 225,18 km², co stanowi 64,56 %.

Łączna liczba osób zamieszkujących Gminę Wągrowiec wynosi 12 251. Liczba osób zamieszkujących w/w obszarze zdegradowany wynosi 7477, co stanowi 62,03%.

Ze względu na fakt wykraczania obszaru zdegradowanego poza wymogi ustawowe dotyczące liczby mieszkańców (30% liczby mieszkańców gminy), która może zamieszkiwać obszar bezpośredniego oddziaływania procesu rewitalizacji oraz wykracza poza dopuszczalne ograniczenia terytorialne (20% powierzchni gminy) przeprowadzono delimitację obszaru rewitalizacji uwzględniającą konsultacje społeczne i pracę Zespołu ds. rewitalizacji. Członkom Zespołu ds. Rewitalizacji przedstawiono wyliczenia ogólnego IMD, w którym po uwzględnieniu wszystkich uwarunkowań dostrzegalna jest koncentracja problemów społecznych i minimum dwóch w zakresie innych sfer. Członkowie Zespołu ds. Rewitalizacji wraz ze wsparciem Wykonawcy dokonali analizy opartej na następującym schemacie logicznym:

OBSZAR ZDEGRADOWANY WEDŁUG OGÓLNEGO IMD

- I. OBSZAR ZDEGRADOWANY WEDŁUG SPOŁECZNEGO IMD
- II. ZGŁOSZONE W TRAKCIE PROCESU PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ POMYSŁY ORAZ POTENCJAŁ OBSZARÓW
- III. STRATEGICZNE CELE ROZWOJU GMINY/MOŻLIWOŚCI REALIZACJI POMYSŁÓW
= OBSZARY O SZCZEGÓLNEJ KONCENTRACJI PROBLEMÓW, NA KTÓRYCH MOŻLIWE JEST REALIZOWANIE DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH ZGODNYCH Z ZAŁOŻENIAMI STRATEGICZNYMI ORAZ MOŻLIWOŚCIAMI ORGANIZACYJNYMI I FINANSOWYMI.

Ostatecznie do obszaru rewitalizacji włączone zostały następujące miejscowości: Kamienica, Łekno, Nowe, Przysieczyn, Runowo, Sienno i Żelice. Obszar rewitalizacji Gminy Wągrowiec zamieszkiwany jest przez 2 744 mieszkańców, co stanowi 22,40% ogólnej liczby mieszkańców.

Zespół ds. rewitalizacji przeanalizował wnikliwie uzyskane wskaźniki, które w małych ośrodkach są znane i niemal spersonalizowane. Poglobioną wiedzę o obszarach zapewnił starannie dobrany skład Zespołu ds. Rewitalizacji, który w przypadku małych środowisk jakim są wskazane obszary problemowe mógł dokładnie wskazać źródła i przyczyny uzyskanych wskaźników oraz wskazać potencjały poszczególnych obszarów.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

GRYLEWO – jest miejscowością popegeerowską, w której odnotowano duże problemy społeczne oraz towarzyszące im problemy w sferze gospodarczej. W ostatnim okresie sołectwo zostało doinwestowane poprzez przebudowę cieleńnika na nowoczesną salę wielofunkcyjną, wybudowano kanalizację sanitarną oraz oczyszczalnię ścieków, a także poprawiono stan dróg na osiedlu popegeerowskich bloków. Ponadto w ramach ochrony zabytków dofinansowano remont zabytkowego kościoła. W sali wielofunkcyjnej możliwe było uruchomienie zajęć terapeutycznych dla dzieci finansowanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Dzięki powstałym możliwościom lokalowym zaobserwowano zwiększenie aktywności mieszkańców (działalność stowarzyszenia, Rady Sołeckiej, Grupy Odnowy Wsi). Mając na uwadze powyższe oraz stojąc przed koniecznością wyboru, Grylewo nie zostało wskazane jako obszar rewitalizacji.

KOBYLEC – jest miejscowością rekreacyjno – turystyczną o znaczącym potencjale rozwojowym. W ostatnim czasie w miejscowości Kobylec zostało wykonane wiele inwestycji, które powinny wpłynąć na jej rozwój. Zagospodarowano teren przy jeziorze poprzez wykonanie pomostów, wykonano plac zabaw z elementami linowymi, zamontowano urządzenia fitness, elementy małej architektury. Utworzono kąpielisko strzeżone a budynek po byłym WOPR dostosowano do potrzeb ratowników. W miejscach najbardziej newralgicznych z uwagi na bezpieczeństwo uruchomiono monitoring. Przy plaży powstał punkt gastronomiczny i parking obsługujący również kompleks sportowy ORLIK, do obsługi którego zatrudniono animatorów sportu. Zainicjowano utworzenie przedszkola dla najmłodszych mieszkańców. Zmodernizowano i nadal modernizowany jest układ drogowy, włączono wieś Kobylec do układu komunikacji miejskiej, co umożliwia dotarcie do większego ośrodka gospodarczego – Wągrowca. Wieś jest skanalizowana. Z całej infrastruktury mogą korzystać zarówno sezonowi jak i stali mieszkańcy co sprzyja włączeniu społecznemu. Przez miejscowość Kobylec przebiega zmodernizowana linia kolejowa Poznań – Wągrowiec – Gołańcz, co daje możliwości bezpośredniego dotarcia do sąsiadującego Wągrowca czy dalej Poznania. Szansę zniwelowania problemów społecznych daje również planowana przebudowa i rewitalizacja dworca i terenów podworcowych. Zamiar zlokalizowania w obiektach po byłym PKP siedzib stowarzyszeń działających na terenie gminy Wągrowiec, prowadzących działania na rzecz integracji i rozwoju stwarza szansę włączenia społecznego zdecydowanie większą niż w innych miejscowościach.

Ponadto niekorzystny wynik analizy społecznej (np. przestępczości) może być wynikiem sezonowego napływu turystów i rekreantów w okresie letnim.

Rozwój miejscowości pod względem turystycznym i istniejąca infrastruktura dają mieszkańcom możliwość podejmowania inicjatyw i wychodzenia z obszarów problemowych.

KOPASZYN – to miejscowość położona przy drodze wojewódzkiej, w północnej części Gminy Wągrowiec ze stosunkowo łatwym dostępem do pobliskich większych miejscowości. Zdiagnozowane problemy społeczne wynikają w znacznym stopniu z trudnej sytuacji materialnej kilku identyfikowanych środowisk. Mieszkańcy utrzymują się nie tylko z rolnictwa ale również pozarolniczej działalności gospodarczej – jako uzupełnienie działalności podstawowej. Mimo więc wykazanych problemów w sferze gospodarczej (niski wskaźnik przedsiębiorczości i niekorzystny areał gospodarstw) można stwierdzić, że wykazane niekorzystne wskaźniki nie oddają w pełni faktycznego stanu sytuacji gospodarczej. Ponadto w miejscowości obok drobnych działalności gospodarczych zlokalizowane jest Międzygminne Składowisko Odpadów Komunalnych, duży Zakład Produkcji Betonu dający możliwości zatrudnienia. W bieżącym roku przy wsparciu środków zewnętrznych przebudowano drogę gminną Bartodzieje – Kopaszyn co wpłynęło na poprawę infrastruktury drogowej. Ponadto obserwowana w ostatnim czasie wzrastająca aktywność mieszkańców (zwłaszcza młodych), zaangażowanie w

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Program Odnowy Wsi, daje szanse szybszego niż w innych miejscowościach obniżenia negatywnych zjawisk społecznych. W środowiskach zagrożonych zintensyfikowane zostaną działania w ramach programów realizowanych przez OPS.

RĄBCZYN – Miejscowość Rąbczyn położona jest przy drodze powiatowej Wągrowiec – Janowiec Wlkp. Gmina prowadzi wspólnie działania z Samorządem Powiatu w zakresie dalszej poprawy infrastruktury drogowej i zapewnienia dogodnego dojazdu do miejscowości z kilku stron (w tym droga powiatowa z Łekna) celem rozproszenia skoncentrowanego ruchu w kierunku zlokalizowanych na terenie wsi największych na terenie gminy zakładów produkcyjnych. Tutaj bowiem ma swoją siedzibę zakład produkcji etanolu i pasz. Stosowana przez zakład nowoczesna technologia produkcji, pełna kontrola jakościowa procesu produkcyjnego oraz informatyczny system sterowania i kontroli procesów produkcyjnych zapewniają produkty najwyższej jakości zaopatrujące firmy z branży spożywczej, farmaceutycznej i chemicznej. Prężnie rozwijający się nowoczesny zakład stwarza możliwości zatrudnienia i rozwoju również mieszkańcom Rąbczyna w różnych zawodach (technologów, informatyków, pracowników produkcji) a rolnikom pewny rynek zbytu. Prężnie działa również firma w branży drzewnej, która poszerza możliwości zatrudnienia. Ponadto dobry dojazd do Wągrowca daje większe szanse eliminacji negatywnych zjawisk społecznych niż w innych miejscowościach – wybranych do rewitalizacji.

Szczególnie niekorzystne aspekty społeczne na tym obszarze to alkoholizm i przestępczość. Zwrócono uwagę, że na wielkości analityczne wskaźników wpływ miał zapewne duży napływ ludzi do pracy - rotacja wśród pracowników; chwilowy napływ dostawców z surowcami (z kilku ościennych województw), funkcjonowanie w miejscowości szkoły oraz pojedyncze zidentyfikowane personalnie przez OPS (członków Zespołu) środowiska. Te czynniki mogły spowodować podwyższenie wskaźników dla całej miejscowości.

ŁUKOWO – zainwestowano w sferę społeczną – przebudowano świetlicę wiejską i zagospodarowano przestrzeń publiczną w centrum wsi. Łukowo położenie jest przy drodze Wojewódzkiej do Bydgoszczy. Aby umożliwić lepszy dojazd do pracy, do ośrodków gospodarczych poprawiono stan dróg gminnych. W związku z realizacją przez Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie Projektu poprawiającego dostęp do usług wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej, usług asystenckich i opiekuńczych w Powiecie Wągrowieckim, Gmina Wągrowiec włączyła się jako Partner w realizację tego projektu. Poprzez usługi asystenckie mieszkańcy Łukowa zostaną zachęceni do włączenia się w realizację projektu. W ten sposób już podjęto działania zmierzające do poprawy niekorzystnych wskaźników społecznych w tym obszarze tj. bezrobocia a w konsekwencji korzystania z opieki społecznej i nie ujęto obszaru Łukowa do obszaru rewitalizacji. W środowiskach zagrożonych zintensyfikowane zostaną działania w ramach programów realizowanych przez OPS.

PRZYSIEKA – to miejscowość licząca zaledwie 120 mieszkańców. Mimo więc, nasilenia problemów społecznych i znacznego wskaźnika osób korzystających z opieki społecznej, faktyczna ilość osób wymagająca wsparcia jest stosunkowo najmniejsza w porównaniu z miejscowościami o większej liczbie ludności. Głównym wykazany problemem społecznym mieszkańców tej miejscowości jest niski poziom dochodów (ubóstwo). Na poziom tego wskaźnika może mieć wpływ częściowo nieewidencjonowana praca sezonowa oferowana w tym obszarze w leśnictwie i rolnictwie. Zważając również na dogodne położenie miejscowości – przy drodze wojewódzkiej do Poznania oraz stając przed koniecznością wyboru obszarów przeznaczonych do rewitalizacji wskazano na miejscowości o gorszych połączeniach komunikacyjnych, większe obszarowo oraz pod względem liczby ludności. Mieszkańcy Przysieki zostaną objęci systemem wsparcia w ramach bieżącej działalności OPS oraz opisanego wyżej projektu.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

POTULICE – to wieś popegeerowska, w której jeszcze kilka lat temu obserwowano bardzo duże nasilenie negatywnych zjawiska w sferze społecznej oraz wszystkich innych sferach. Obszar wsi był faktycznie zdegradowany co było widoczne i diagnozowane przez pracowników OPS oraz władze gminy i miało odzwierciedlenie w danych statystycznych wszelkich sfer życia społecznego. Wydarzeniem, które radykalnie zmieniło postawę mieszkańców była zmiana sposobu użytkowania budynku po nieczynnym sklepie spożywczym w świetlicę wiejską z punktem bibliotecznym. Otwarcie nowego obiektu wyzwoliło w mieszkańcach znaczny potencjał. Powstało Stowarzyszenie „Strzecha Potulice”, które najpierw nieśmiało wychodziło z drobnymi inicjatywami, później coraz śmielszymi by obecnie z powodzeniem sięgać po środki w ramach realizacji zadań publicznych i inicjatyw nie tylko dla mieszkańców sołectwa Potulice. To otwarcie mieszkańców oraz kolejne inwestycje realizowane przez gminę i przy wsparciu Gminy Wągrowiec (rozbudowa kanalizacji sanitarnej, przebudowa oczyszczalni ścieków, częściowa poprawa infrastruktury drogowej, remont zabytkowego drewnianego kościoła, przebudowa i kapitalny remont przedszkola, placu zabaw) spowodowały, że Potulice, mimo nadal identyfikowanych niekorzystnych zjawisk wyraźnie wykazują tendencję wychodzenia z sytuacji kryzysowej nie tylko w sferze społecznej.

Są jeszcze obszary wymagające wsparcia społecznego i infrastrukturalnego jednak zaobserwowany kierunek zmian pozwalają przypuszczać, że skierowanie programów realizowanych przez OPS i w miarę możliwości dalsze wsparcie infrastrukturalne wystarczy na poprawę niezadawalających wskaźników.

RGIELSKO – to sołectwo bezpośrednio przylegające do miasta Wągrowca co powoduje, że mimo niedostatecznie dobrej infrastruktury drogowej możliwości dotarcia do miasta są znacznie lepsze niż w innych miejscowościach o podobnych problemach. W zakresie negatywnych zjawisk społecznych niewątpliwie występujących w Rgielsku zidentyfikowano kilka środowisk, w których kumulują się bezrobocie i inne negatywne zjawiska społeczne. Zainwestowanie przez Gminę Wągrowiec w infrastrukturę społeczno – kulturalną i stworzenie punktów bibliotecznych z zapleczem świetlicowym stało się filarem integracji i aktywizacji znacznej części mieszkańców wsi. Zważając na powyższe oraz mając na uwadze potrzeby całej gminy Zespół ds. rewitalizacji nie rekomendowała miejscowości do obszaru rewitalizacji. W środowiskach zagrożonych zintensyfikowane zostaną działania w ramach programów realizowanych przez OPS.

RUDNICZE - sytuacja miejscowości i argumentacja dotycząca nie włączenia do programu jest bardzo zbliżona jak w Rgielsku. Zdiagnozowane negatywne zjawiska społeczne zidentyfikowano w kilku środowiskach. Przedstawiciele OPS uczestniczący w pracach Zespołu ds. rewitalizacji wskazują na kumulację niemal wszystkich negatywnych zjawisk społecznych w konkretnych spersonalizowanych środowiskach. Zainwestowanie przez Gminę Wągrowiec w infrastrukturę społeczno – kulturalną (świetlicę wiejską) stało się punktem integracji części mieszkańców wsi. Zważając na powyższe oraz mając na uwadze potrzeby całej gminy oraz mniejszy niż w innych miejscowościach potencjał infrastrukturalny, Zespół ds. rewitalizacji nie rekomendowała miejscowości do obszaru rewitalizacji. W środowiskach zagrożonych zintensyfikowane zostaną działania w ramach programów realizowanych przez OPS.

SARBKA – jest niewielką miejscowością, liczącą zaledwie 87 mieszkańców, w której zidentyfikowano konkretne środowiska, w których problemy społeczne się powtarzają. Stojąc przed koniecznością wyboru, Zespół ds. Rewitalizacji nie rekomendował Sarbki do obszaru rewitalizacji. W środowiskach zagrożonych zintensyfikowane zostaną działania w ramach programów realizowanych przez OPS.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

WIATROWIEC – sołectwo dla którego prowadzono analizę składa się z trzech miejscowości. Stąd też widoczne problemy społeczne rozkładają się na duży obszar. Ponadto OPS zidentyfikował, że nasilone problemy społeczne dotyczą w zasadzie kilku środowisk, w których kumuluje się nasilenie negatywnych zjawisk. Stąd też stając przed koniecznością wyboru nie rekomendowano sołectwa Wiatrowiec do włączenia do obszaru rewitalizacji. Zwrócono natomiast uwagę na konieczność pracy w ramach bieżącej działalności OPS. Zauważyć należy również, że w realizowany w Partnerstwie z Powiatowym Centrum Pomocy w Rodzinie Projekt poprawiający dostęp do usług wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej, usług asystenckich i opiekuńczych w Powiecie Wągrowieckim, włączono mieszkańców sołectwa Wiatrowiec.

WIŚNIEWO – jest niewielką miejscowością, liczącą zaledwie 92 mieszkańców i podobnie jak w Wiatrowcu zidentyfikowano konkretne środowiska, w których problemy społeczne się powtarzają. Stojąc przed koniecznością wyboru, Zespół ds. Rewitalizacji nie rekomendował Wiśniewa do obszaru rewitalizacji. W środowiskach zagrożonych zintensyfikowane zostaną działania w ramach programów realizowanych przez OPS.

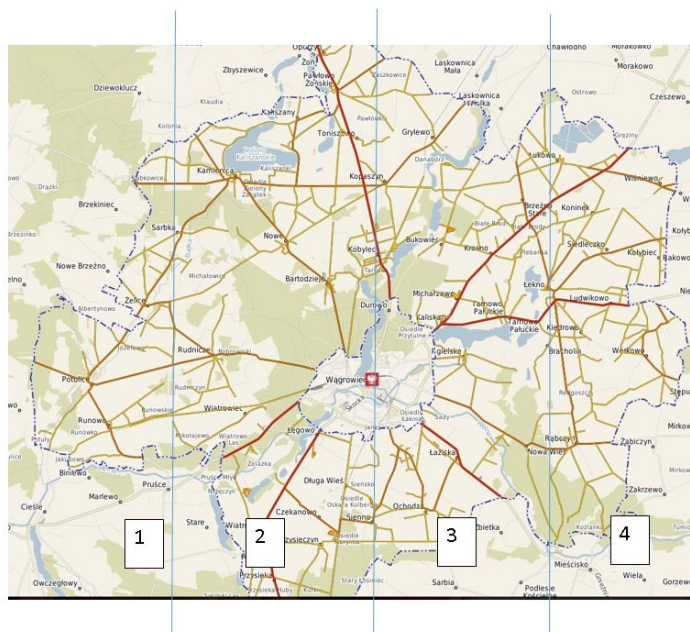
WIATROWO - w zakresie negatywnych zjawisk społecznych niewątpliwie występujących w Wiatrowie zidentyfikowano kilka środowisk, w których kumulują się negatywne zjawiska społeczne. Zainwestowanie w ostatnim czasie przez Gminę Wągrowiec w infrastrukturę społeczno – kulturalną: wyremontowany punkt biblioteczny, place zabaw dla dzieci, poprawa stanu dróg na osiedlu popegeerowskich bloków, a także otwarcie terenów do zurbanizowania dają szansę na wyjście z sytuacji kryzysowej oraz likwidacji negatywnych środowisk. Zważając na powyższe oraz mając na uwadze potrzeby całej gminy Zespół ds. rewitalizacji nie rekomendował miejscowości do obszaru rewitalizacji. W środowiskach zagrożonych zintensyfikowane zostaną działania w ramach programów realizowanych przez OPS.

Obszar zdegradowany obejmujący miejscowości: Grylewo, Kamienica, Kobylec, Kopaszyn, Łekno, Łukowo, Nowe, Potulice, Przysieczyn, Przysieka, Rabczyn, Rgielsko, Rudnicze, Runowo, Sarbka, Siemno, Wiatrowiec, Wiatrowo, Wiśniewo i Żelice został wyznaczony na podstawie obiektywnych wskaźników ilościowych. Delimitacja tego obszaru do obszaru rewitalizacji odbyła się poprzez pogłębioną analizę i opinię Zespołu ds. Rewitalizacji, którego skład umożliwił rzetelną ocenę.

Badania kwestionariuszowe przeprowadzone zostały metodą PAPI na próbie 300 mieszkańców Gminy Wągrowiec. W ramach analizy uwzględniono również badania społeczne z mieszkańcami prowadzone w I kwartale 2017 roku na potrzeby przygotowania *Strategii Rozwoju Gminy Wągrowiec na lata 2017-2024*. W celu przeprowadzenia analizy zgromadzonych danych w ramach badań kwestionariuszowych z mieszkańcami gminy Wągrowiec, dokonano podziału obszaru gminy Wągrowiec na cztery obszary zgodnie z poniższą mapą. Należy podkreślić, iż podział został dokonany ze względu na wstępną analizę problemów społecznych występujących na terenie badanej gminy. Poprzez przeprowadzoną analizę stwierdzono występowanie czterech obszarów, na których koncentracja problemów jest zbliżona i pozwala porównać obszary pomiędzy sobą w celu doprowadzenia do wskazania obszarów koncentracji szczegółowych problemów oraz możliwości późniejszego wyciągnięcia wniosków odnośnie konieczności prowadzenia działań rewitalizacyjnych.

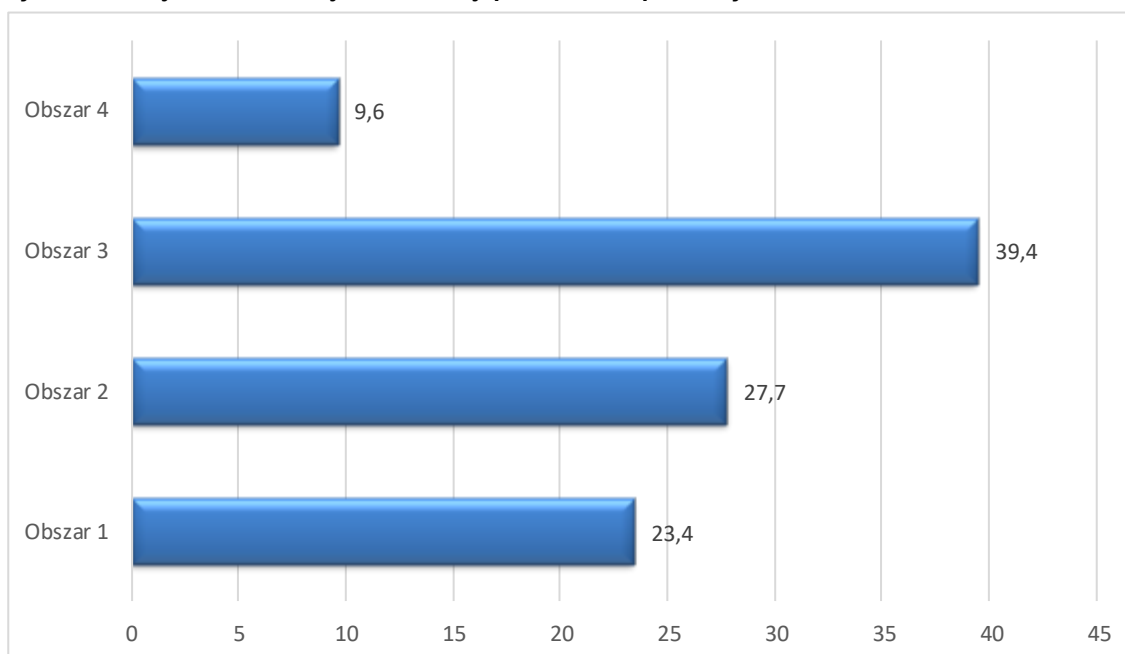

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

W toku badania sprawdzono, które obszary według mieszkańców cechują się największą koncentracją problemów społecznych, gdzie występują najbardziej zdegradowane budynki, najgorsze drogi, oraz które tereny są najbardziej niebezpieczne i mają zanieczyszczone powietrze. Według mieszkańców, miejsca gdzie występuje najwięcej problemów społecznych to według badanych Obszar III – 39,4%. Na Obszar I wskazało 23,4% respondentów. Na Obszar II wskazało 27,7% respondentów, a Obszar IV wybrało 9,6% badanych.

Wykres 17 Miejsca o znacznej koncentracji problemów społecznych

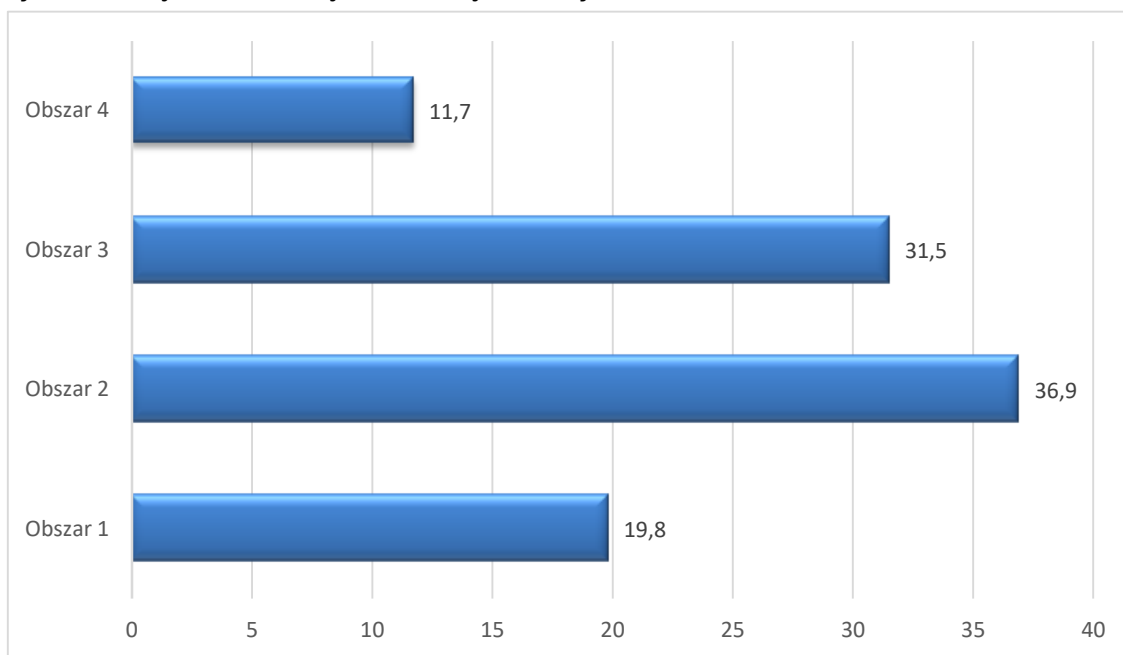
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych badania ankietowego PAPI mieszkańców Gminy Wągrowiec, N=300, luty 2017

Na kolejnym wykresie zaprezentowano rozkład procentowy odpowiadający na pytanie o miejsca najbardziej zanieczyszczone środowiskowo. Badani wskazali Obszar II, jako teren najbardziej zanieczyszczony. Tuż za nim znajdował się Obszar III. Najmniej zanieczyszczony okazał się w opinii mieszkańców Obszar IV.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

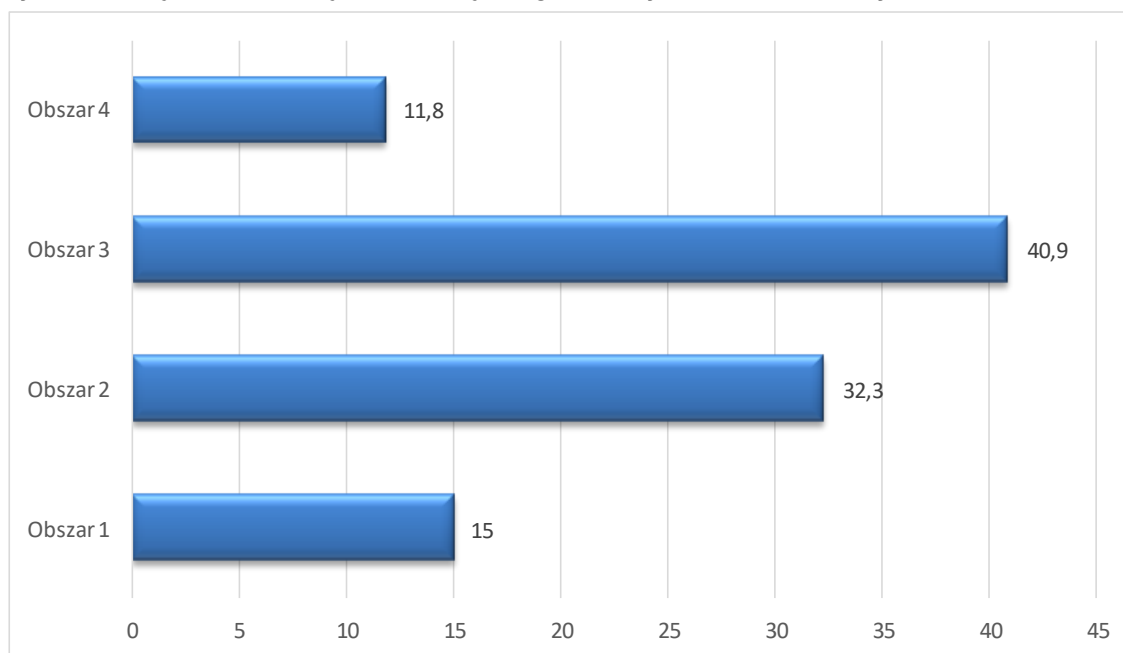
Wykres 18 Miejsca o znacznej koncentracji zanieczyszczenia środowiska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych badania ankietowego PAPI mieszkańców Gminy Wągrowiec, N=300

Miejsca o znacznej koncentracji zdegradowanych technicznie budynków, które prezentuje wykres 8, dotyczą według badanych w szczególności Obszaru III (40,9%). Obszar II wybrano w 32,3%, a Obszar I wskazano w 15%. Najmniej zniszczonych budynków znajduje się na Obszarze IV – 11,8%.

Wykres 19 Miejsca o znacznej koncentracji zdegradowanych technicznie budynków

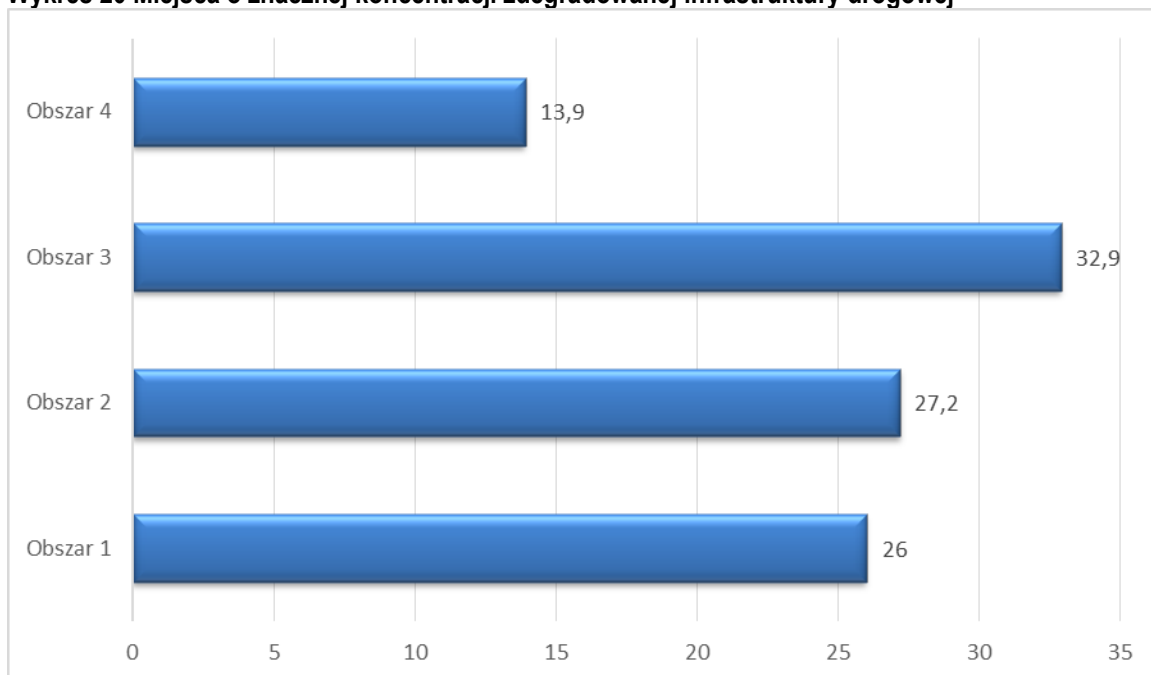
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych badania ankietowego PAPI mieszkańców Gminy Wągrowiec, N=300, luty 2017

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Na wykresie 9 zaprezentowane są miejsca, gdzie występuje najbardziej zdegradowana infrastruktura drogowa. Według mieszkańców gminy Wągrowiec zlokalizowane są one najliczniej na Obszarze III (32,9%). Następnie w Obszarze II (27,2%) i Obszarze I (26%), a najmniej na Obszarze IV (13,9%).

Wykres 20 Miejsca o znacznej koncentracji zdegradowanej infrastruktury drogowej

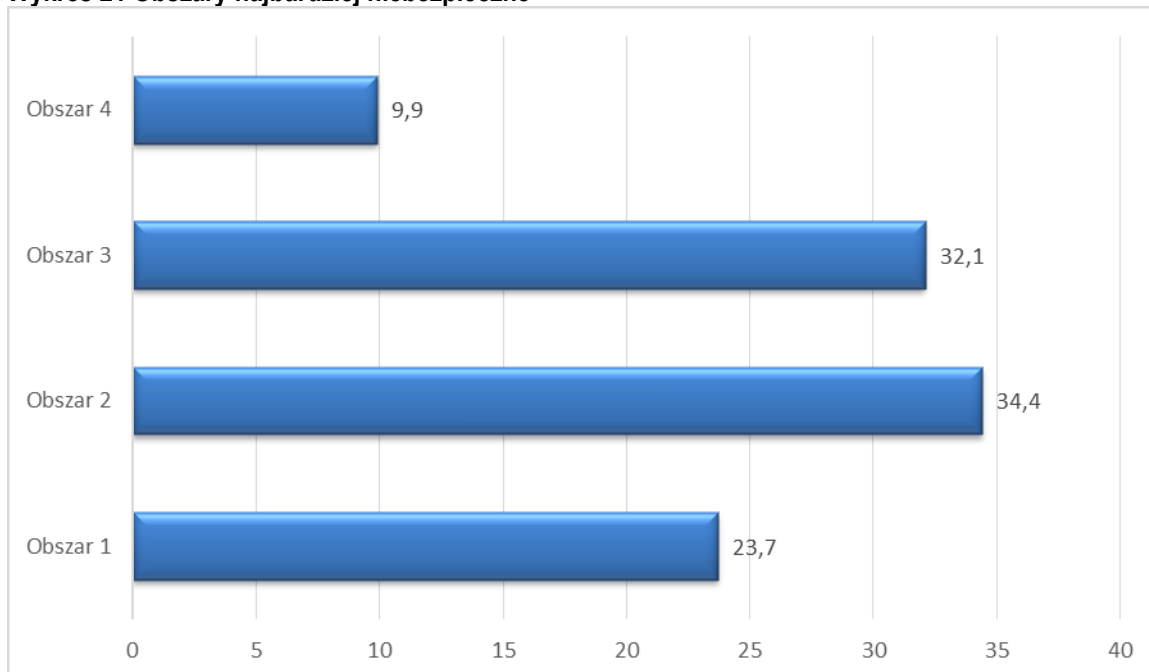
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych badania ankietowego PAPI mieszkańców Gminy Wągrowiec, N=300

Teren Gminy zbadano także pod kątem występowania niebezpieczeństw. Na następnym wykresie ukazano miejsca, gdzie występuje najwyższa przestępczość, przez co obszary są wysoce niebezpieczne dla respondentów. Mieszkańcy gminy Wągrowiec czują się najmniej pewnie na Obszarze II (34,4%) i na Obszarze III (32,1%), a następnie w Obszarze I (23,7%). Najbezpieczniejszy okazał się Obszar IV (9,9%).

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Wykres 21 Obszary najbardziej niebezpieczne

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych badania ankietowego PAPI mieszkańców Gminy Wągrowiec, N=300, luty 2017

Na posiedzeniu Zespołu ds. rewitalizacji dokonano analizy wyników badań społecznych i potencjału obszaru rewitalizacji wskazując konieczność wprowadzenia do obszaru szczególnie niezamieszkałych terenów Gminy, które generują największe problemy również w sferze technicznej, środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej. Narzędziem pracy był **model taksonomiczny** do wyboru obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Ocenie poddano jedynie te jednostki urbanistyczne, które obejmowały obszar zdegradowany. Model taksonomiczny stanowił narzędzie do analitycznej oceny zgromadzonych danych na etapie analizy obszaru Gminy i wyników konsultacji społecznych. Oceniono w nim pięć kluczowych obszarów towarzyszących wyznaczaniu obszaru rewitalizacji i późniejszej realizacji działań rewitalizacyjnych: efektywność, otoczenie instytucjonalne, regulacyjne, współpracę i dystrybucję środków pomocowych:

- **Efektywność** – efektywność przeanalizowana została pod kątem stosunku kosztów i nakładów poniesionych przez wnioskodawcę projektu rewitalizacyjnego realizowanego na konkretnym obszarze rewitalizacji.
- **Otoczenie instytucjonalne** – czyli opinia instytucji zaangażowanych we wdrażanie działań rewitalizacyjnych, czyli podmiotów takich jak Urząd Gminy, OPS, Ośrodek Kultury.
- **Otoczenie regulacyjne** – czyli wszystkie czynniki wpływające na wdrażanie wynikające z legislacji.
- **Współpraca** – współpraca pomiędzy głównymi podmiotami zaangażowanymi w proces realizacji działania rewitalizacyjnego,
- **Dystrybucja środków pomocowych** – analiza czynników zachodzących na etapie dystrybucji i możliwości wykorzystania dostępnych funduszy własnych, środków unijnych, środków budżetowych, pracy wolontariuszy i partnerów działań rewitalizacyjnych na danym obszarze rewitalizacji.

Ocena dokonywana była w skali od 1 do 3, gdzie ocena 1 oznaczała niską potrzebę zaliczenia jednostki do obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, a 3 oznaczała wysoką potrzebę zaliczenia jednostki do obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. W ramach oceny analizie poddano zarówno możliwości oddziaływania na problemy za pomocą projektów „miękkich” - typowo nie inwestycyjnych, jak i „twardych” - typowo

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

inwestycyjnych, mogących oddziaływać w jak najszerszym zasięgu, stwarzając realną możliwość kreowania pozytywnych zmian na obszarze zdegradowanym, a w konsekwencji pozytywnie wpływać na kondycję Gminy.

We wszystkich obszarach modelu taksonomicznego najwyższe punkty uzyskały jednostki urbanistyczne: Kamienica, Łekno, Nowe, Przysieczyn, Runowo, Sienno, Żelice.

Tabela 15 Zestawienie danych wyniku modelu taksonomicznego

Lp.	Nazwa sołectwa	Liczba ludności	IMD łącznie wszystkie uwarunkowania <u>OBSZAR ZDEGRADOWANY</u>	Model taksonomiczny Ocena Zespołu ds. rewitalizacji <u>OBSZAR REWITALIZACJI</u>
1	Bartodzieje	285	36	nie podlega ocenie
2	Bracholin	79	38	nie podlega ocenie
3	Brzeźno Stare	151	18	nie podlega ocenie
4	Bukowiec	108	37	nie podlega ocenie
5	Czekanowo	146	25	nie podlega ocenie
6	Długa Wieś	150	29	nie podlega ocenie
7	Grylewo	493	42	1
8	Kaliska	311	12	nie podlega ocenie
9	Kaliszany	252	36	nie podlega ocenie
10	Kamienica	222	51	3
11	Kiedrowo	86	29	nie podlega ocenie
12	Kobylec	741	49	1
13	Kołybiec	42	17	nie podlega ocenie
14	Koninek	92	34	nie podlega ocenie

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

15	Kopaszyn	184	45	1
16	Krosno	125	19	nie podlega ocenie
17	Ludwikowo	88	34	nie podlega ocenie
18	Łaziska	671	25	nie podlega ocenie
19	Łekno	694	48	3
20	Łęgowo	333	33	nie podlega ocenie
21	Łukowo	369	54	1
22	Nowe	261	58	3
23	Ochodza	382	23	nie podlega ocenie
24	Oporzyn	91	31	nie podlega ocenie
25	Pawłowo Żońskie	343	32	nie podlega ocenie
26	Potulice	483	45	1
27	Przysieczyn	353	53	3
28	Przysieka	120	39	1
29	Rąbczyn	538	50	1
30	Redgoszcz	202	33	nie podlega ocenie
31	Rgielsko	355	45	1
32	Rudnicze	463	47	1
33	Runowo	324	69	3

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

34	Sarbka	87	39	1
35	Siedleczo	269	31	nie podlega ocenie
36	Sienno	318	60	3
37	Tarnowo Paluckie	172	41	nie podlega ocenie
38	Toniszewo	122	21	nie podlega ocenie
39	Werkowo	274	35	nie podlega ocenie
40	Wiatrowiec	240	48	1
41	Wiatrowo	568	45	1
42	Wiśniewo	92	40	1
43	Żelice	572	56	3
		12 251		

Źródło: Opracowanie własne

Analiza potencjałów pokazała, że **należy szczególną uwagę zwrócić na takie sołectwo jak Łekno**, które posiada szczególny potencjał rozwoju gminy. Tutaj problemem może być przede wszystkim niewłaściwa infrastruktura, zły stan dróg, trudny dostęp do miejsc spędzania wolnego czasu, co może prowadzić do trudności w kształtowaniu właściwych dla społeczności lokalnej uwarunkowań społecznych, na co zresztą już wskazują omówione wcześniej dane dotyczące urodzeń. Pośród miejscowości niewyznaczonych do rewitalizacji należy wskazać na uwarunkowania lokalne wskazujące dodatkowo na brak potencjału wyznaczenia do rewitalizacji co potwierdzone zostało wynikami analizy modelu taksonomicznego. Powyższe wnioski dotyczące wyznaczenia obszaru rewitalizacji potwierdzają się również jako wnioski ze spotkania zespołu rewitalizacyjnego. Na podstawie analizy danych wskazano na występowanie natężenia problemów społecznych na siedmiu podobszarach składających się na obszar rewitalizacji:

- **Podobszar rewitalizacji I.** Kamienica
- **Podobszar rewitalizacji II.** Łekno
- **Podobszar rewitalizacji III.** Nowe
- **Podobszar rewitalizacji IV.** Przysieczyn
- **Podobszar rewitalizacji V.** Runowo
- **Podobszar rewitalizacji VI.** Sienno

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

— Podobszar rewitalizacji VII. Żelice

Obszar rewitalizacji obejmuje nie więcej niż 20% powierzchni gminy i wynosi 62,77 km², co stanowi 18,00% powierzchni gminy i zamieszkiwany jest przez 2744 mieszkańców, co stanowi 22,40% ogólnej liczby ludności gminy (12 251 mieszkańców).

Analizując podobszary rewitalizacji w zakresie uwarunkowań społecznych należy podkreślić, iż najwyższe wskaźniki w zakresie degradacji społecznej wykazują miejscowości Nowe, Przysieczyn, Runowo, Żelice które zostały objęte działaniami rewitalizacyjnymi w obszarze odnowy społecznej. Niniejsze miejscowości wykazują znaczny stopień degradacji w obszarze stopnia korzystania ze świadczeń pomocy społecznej oraz wysokiego wskaźnika obciążenia demograficznego i procesu degradacji w obszarze przestępczości i przemocy. Ponadto niniejsze obszary wykazują znaczny stopień degradacji w obszarze uwarunkowań gospodarczych i związanych z niewłaściwym stopniem odnowy infrastruktury technicznej, która wpływa na jakość życia mieszkańców. Analizując pozostałe miejscowości zaliczone do podobszarów rewitalizacji, na podstawie kompleksowej diagnozy oraz możliwości i stopnia efektywności podejmowanych działań rewitalizacyjnych. Ze względu na wysoki współczynnik degradacji w obszarze uwarunkowań społecznych oraz pozostałych uwarunkowań, do obszaru rewitalizacji zaliczone zostały pozostałe miejscowości, które posiadają znaczny potencjał w zakresie realizacji działań mających na celu prowadzenie procesu rewitalizacji społecznej oraz infrastrukturalnej związanej z procesem wyprowadzania obszaru z sytuacji kryzysowej.

Podobszar rewitalizacji Kamienica należy scharakteryzować jako obszar o wysokim stopniu skoncentrowania problemów społecznych, które szczególnie dostrzegalne są w odniesieniu do stopnia korzystania przez mieszkańców z wsparcia ośrodka pomocy społecznej, który udziela mieszkańcom świadczeń w zakresie zasiłków okresowych, celowych i pomocy na dożywianie dzieci. Może to świadczyć o nawracających sytuacjach związanych z deficytami koncentrującymi się na tym obszarze, a mianowicie utracie pracy przez mieszkańców, występowaniem trwałych dysfunkcji oraz niepełnosprawności, które wpływają na wykluczenie mieszkańców z życia zawodowego. Ważną w związku z tym powinnością jest konieczność realizacji działań skoncentrowanych na aktywizacji zawodowej jako remedium na pojawiające się kryzysy związane z trwałym wykluczeniem zawodowym części mieszkańców. Podobszar ten charakteryzuje się również wysokim stopniem koncentracji uzależnienia od alkoholu, co może być bezpośrednią przyczyną występujących przestępstw oraz działań niezgodnych z prawem. Jednakże najważniejszym problemem społecznym jest poczucie wykluczenia mieszkańców spowodowane koncentracją bezrobocia i wsparcia kierowanego z ośrodków pomocy społecznej.

Do potencjałów niniejszego obszaru należy zaliczyć:

- ✓ Usytuowanie przy drodze powiatowej oraz w pobliżu drogi krajowej numer 11;
- ✓ Bezpośrednie sąsiedztwo Jeziora Kaliszańskiego jako potencjału rozwojowego obszaru pod względem turystyczno – rekreacyjnym,
- ✓ Dobry stan infrastruktury turystycznej.
- ✓ Możliwość wykorzystania walorów turystycznych do rozwoju działalności gospodarczej.

Podobszar rewitalizacji Łekno charakteryzuje się występowaniem średniego stopnia skoncentrowania problemów we wszystkich badanych obszarach, związanych między innymi ze stopniem korzystania z pomocy społecznej, ale również występowania bezrobocia, liczby przestępstw i uzależnienia od alkoholu. Największym problemem niniejszego obszaru jest wysoki stopień starzenia się społeczności lokalnej oraz niski przyrost naturalny, co w połączeniu z migracjami wpływa na wyludnianie się obszaru i niemożność zapewnienia

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

mieszkańcom kompleksowego wsparcia, które doprowadziłoby do wyprowadzenia obszaru z sytuacji kryzysowej. Nasilenie problemów we wszystkich obszarach w stopniu średnim powoduje odzwierciedlenie problemów społecznych w zakresie przemocy domowej, której poziom nasilenia jest wysoki, a może być spowodowany koncentracją negatywnych aspektów, która bezpośrednio przenosi się na sytuację rodzinną i powoduje występowanie trwałych dysfunkcji.

Analizując niniejszy podobszar należy również wskazać na jego potencjały, które odzwierciedlają się poprzez następujące uwarunkowania:

- ✓ Historyczny układ urbanistyczny Rynku będący podstawą do ożywienia obszaru;
- ✓ Bliskie położenie Jeziora Łekneńskiego jako potencjału rozwoju obszaru;
- ✓ Usytuowanie sali widowiskowej, szkoły podstawowej, przedszkola, oraz sali gimnastycznej (w budowie).

Podobszar rewitalizacji Nowe jest położony w pobliżu miejscowości Kamienica i bezpośrednio może korzystać z potencjałów występujących na tym obszarze, czyli bliskiego usytuowania jeziora, jednakże posiada mniejszy potencjał w tym zakresie niż wskazany podobszar. Nowe jest miejscowością popegeerowską zniechęconą do podejmowania nowych wyzwań. Należy podkreślić, iż w miejscowości Nowe występuje znaczna koncentracja problemów w zakresie uzależnienia od alkoholu oraz przemocy występującej w rodzinie. Niniejsze zjawiska są związane z wyższym nasileniem bezrobocia, a także długotrwałym stopniem wykluczenia części mieszkańców. Działania w niniejszym obszarze będą możliwe do podjęcia i nastawione na zaktywizowanie mieszkańców w ramach realizacji kompleksowych działań, których celem jest przede wszystkim aktywizacja zawodowa i pobudzenie mieszkańców do integracji i nowych działań.

Do potencjałów niniejszego podobszaru możemy zaliczyć:

- ✓ Bliska odległość do Wągrowca jako miejsca koncentracji życia lokalnego;
- ✓ Rozwój gastronomicznej działalności gospodarczej na obszarze miejscowości;
- ✓ Usytuowanie pośrodku trzech jezior: Jeziora Kobyleckiego, Jeziora Durowskiego i Jeziora Kaliszańskiego.

Podobszar rewitalizacji Przysieczyn charakteryzuje się występowaniem wysokiego stopnia koncentracji negatywnych zjawisk społecznych w obszarze długotrwałego wykluczenia mieszkańców, związanego z wysokim stopniem bezrobocia oraz korzystania z zasiłków przyznawanych przez pomoc społeczną. Należy podkreślić, iż szczególnie niepokojący jest wysoki odsetek osób w wieku poprodukcyjnym oraz niski odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym, co może wpływać na postępującą degradację obszaru w przyszłości. Występowanie długotrwałego wykluczenia społecznego na obszarze wpływa na nasilające się zjawiska uzależnienia od alkoholu oraz przemocy w rodzinie, co wymaga podjęcia działań nakierowanych na przeciwdziałanie tym zjawiskom.

Analizując potencjały obszaru należy wskazać:

- ✓ Występowanie dużego zakładu produkcyjnego na obszarze;
- ✓ Bliskie położenie względem Wągrowca;
- ✓ Niska koncentracja budynków zdegradowanych.
- ✓ Linia kolejowa Poznań – Wągrowiec – Golańcz oraz infrastruktura podworcowa.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Podobszar rewitalizacji Runowo charakteryzuje się występowaniem znacznej koncentracji długotrwałego wykluczenia. Niniejsza sytuacja sprawia, iż mieszkańcy korzystają ze świadczeń pomocy społecznej, w szczególności zasiłków. Należy podkreślić, iż znaczna ilość osób korzysta z zasiłków stałych, co może być przykładem na długotrwały stopień wykluczenia części społeczności lokalnej i będzie wymagało podjęcia działań naprawczych. Stopień natężenia problemów społecznych może narastać w przyszłości, ze względu na wzrastającą liczbę osób w wieku poprodukcyjnym i związane z tym procesem nasilenie zjawisk wykluczenia społecznego.

Na niniejszy podobszarze występują również potencjały, które mogą być pomocne w wyprowadzeniu obszaru z kryzysu:

- ✓ Bliskie położenie drogi krajowej numer 11;
- ✓ Aktywna działalność jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej oraz powstanie i rozwój lokalnego stowarzyszenia;
- ✓ Infrastruktura społeczna – świetlica wiejska.

Podobszar rewitalizacji Sienno charakteryzuje się natężeniem zjawisk negatywnych, jednakże w mniejszym stopniu na obszarze występują osoby trwale wykluczone, co wpływa na możliwość podjęcia działań o wyższej efektywności wyprowadzenia obszaru z sytuacji kryzysowej. Przejawiające się problemy związane z występowaniem przestępczości, uzależnienia od alkoholu oraz przemocy są największym obciążeniem dla niniejszego obszaru. Ponadto zidentyfikowano niski stopień integracji społecznej pomimo dostępnej infrastruktury. Należy podkreślić, iż występuje korzystna sytuacja w zakresie wieku przedprodukcyjnego oraz poprodukcyjnego na obszarze rewitalizacji, co wpływa na możliwość efektywniejszego procesu wyprowadzania obszaru z sytuacji kryzysowej.

Do potencjałów obszaru zaliczają się:

- ✓ Bliskie usytuowanie zakładów produkcyjnych;
- ✓ Nowa świetlica wiejska; szkoła, powstałe oddziały przedszkolne dla dzieci 3-4 letnich, nowe boisko wielofunkcyjne;

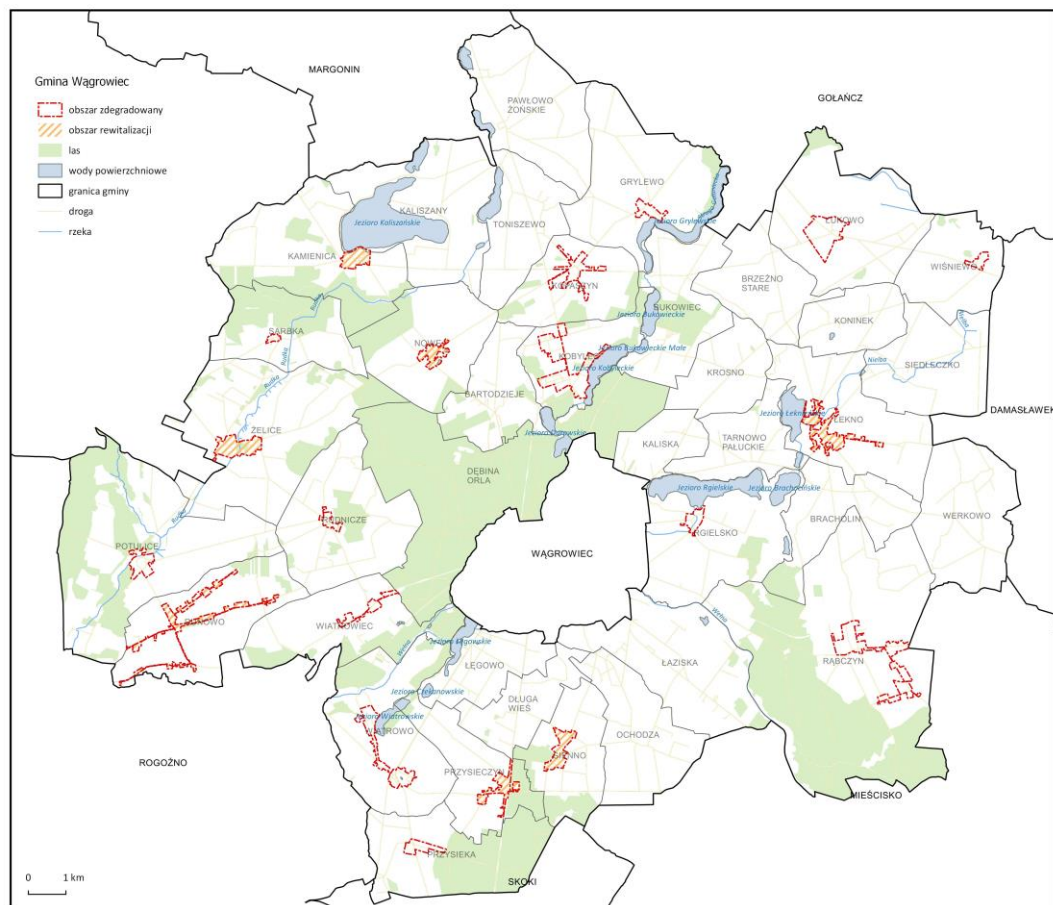
Podobszar rewitalizacji Żelice charakteryzuje się przenikaniem wszystkich problemów społecznych, których stopień nasilenia oscyluje wokół średniej dla obszaru. Mieszkańcy obszaru mają problem ze znalezieniem pracy, co powoduje ich wykluczenie oraz oznacza konieczność pobierania zasiłków. Niniejsze zjawiska przyczyniają się do uzależnienia od alkoholu oraz przemocy rodzinnej, a także większej liczby przestępstw. Obszar wymaga kompleksowego podejścia do sposobu aktywizacji zawodowej, która będzie podstawą działań prowadzących do przeciwdziałania kryzysom. Potencjałami podobszaru są:

- ✓ Występowanie zabytkowego pałacu;
- ✓ Organizowanie cyklicznych imprez historycznych.
- ✓ Funkcjonująca szkoła z zapleczem sportowym – wielofunkcyjnym
- ✓ Zagospodarowane tereny rekreacyjne.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Mapa 6 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w gminie Wągrowiec

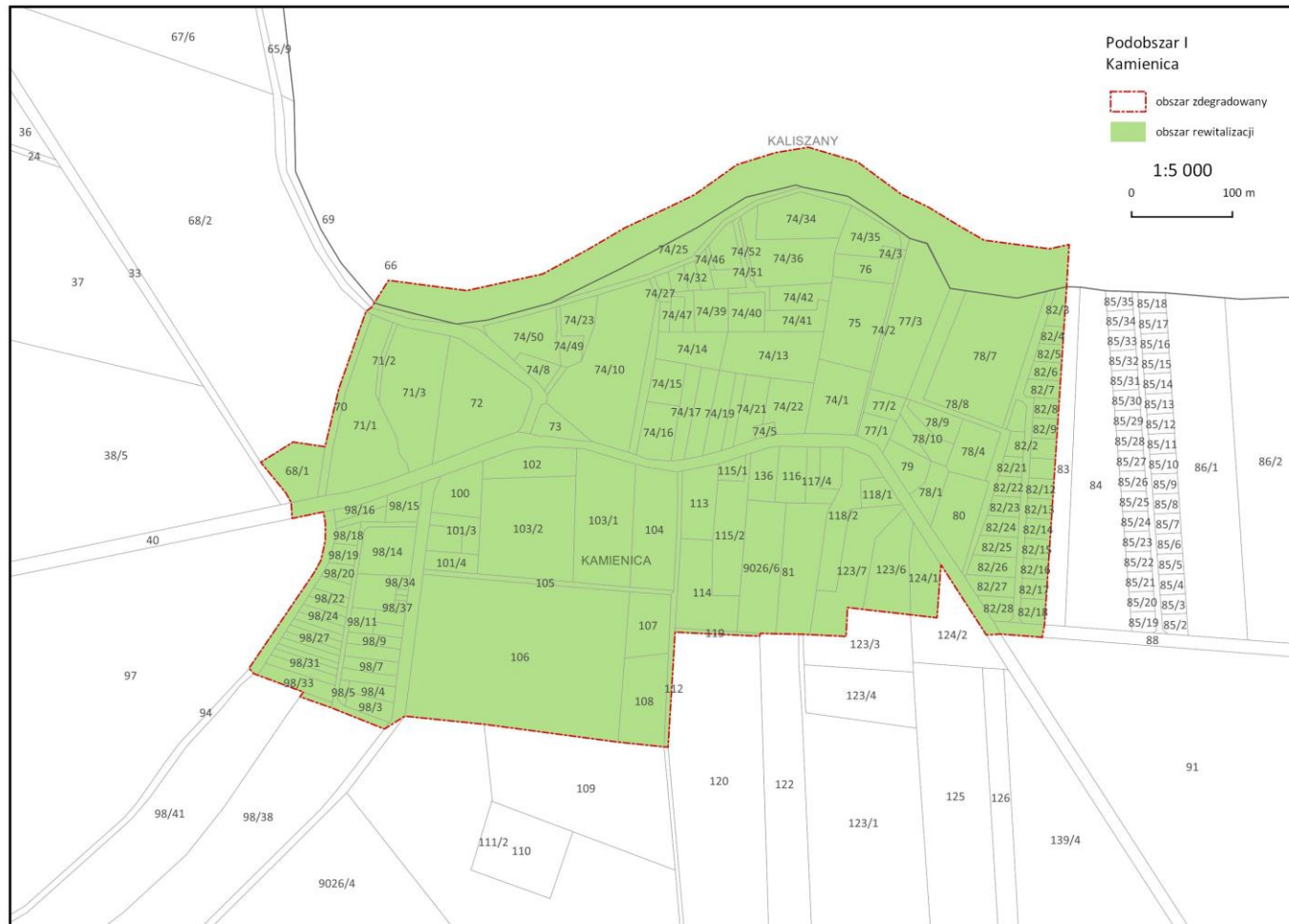

Z uwagi na rolniczy charakter gminy znaczna część terytorium sołectw stanowią grunty rolne, leśne, łąki i pastwiska. Stąd też obszarem rewitalizacji objęto zurbanizowane, zwarte i połączone ze sobą części sołectw.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Mapa 7 Podobszar rewitalizacji I. Kamienica

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

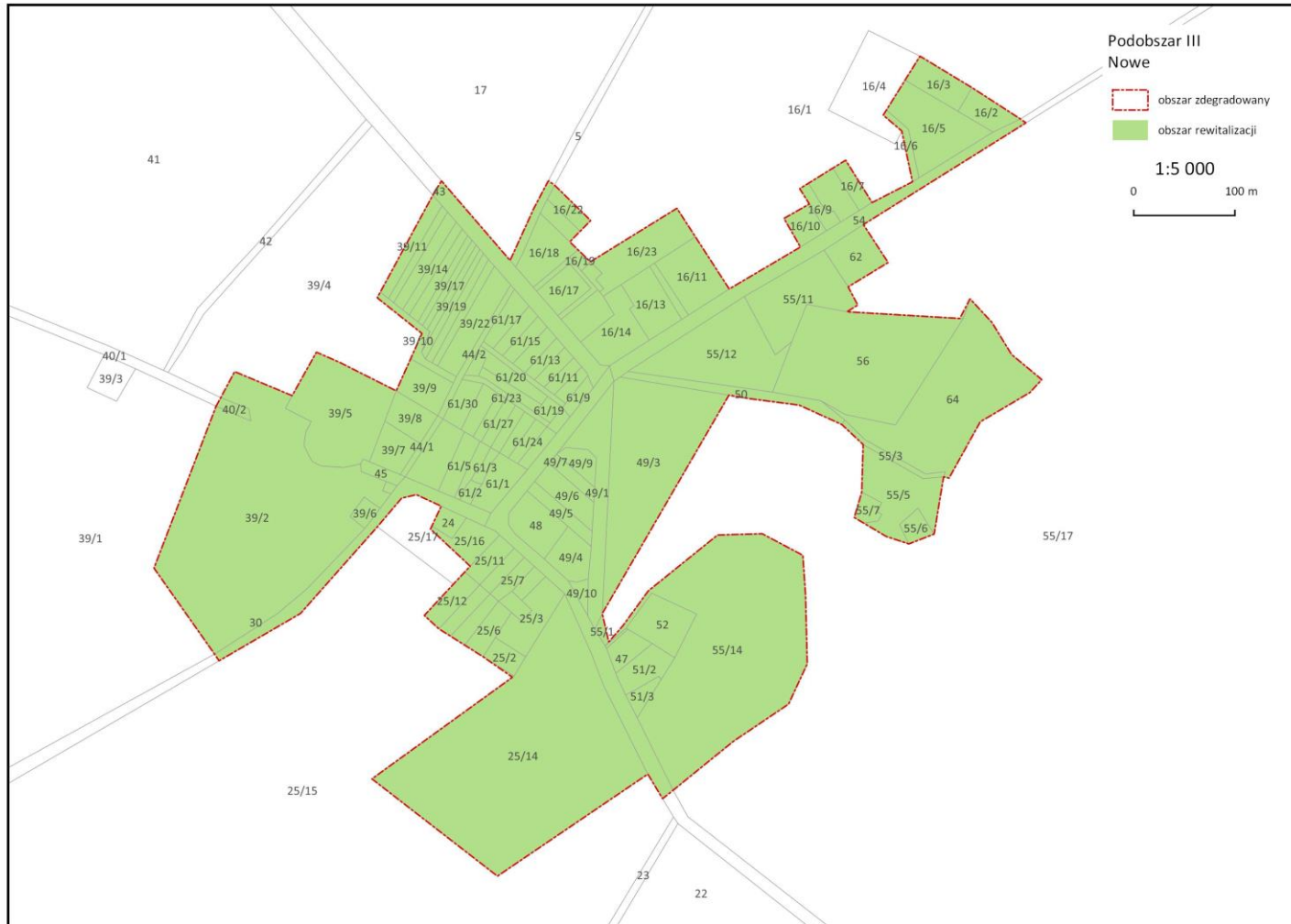
Mapa 8 Podobszar rewitalizacji II. Łekno

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Mapa 9 Podobszar rewitalizacji III. Nowe

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Mapa 10 Podobszar rewitalizacji IV. Przysieczyn

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Mapa 11 Podobszar rewitalizacji V. Runowo

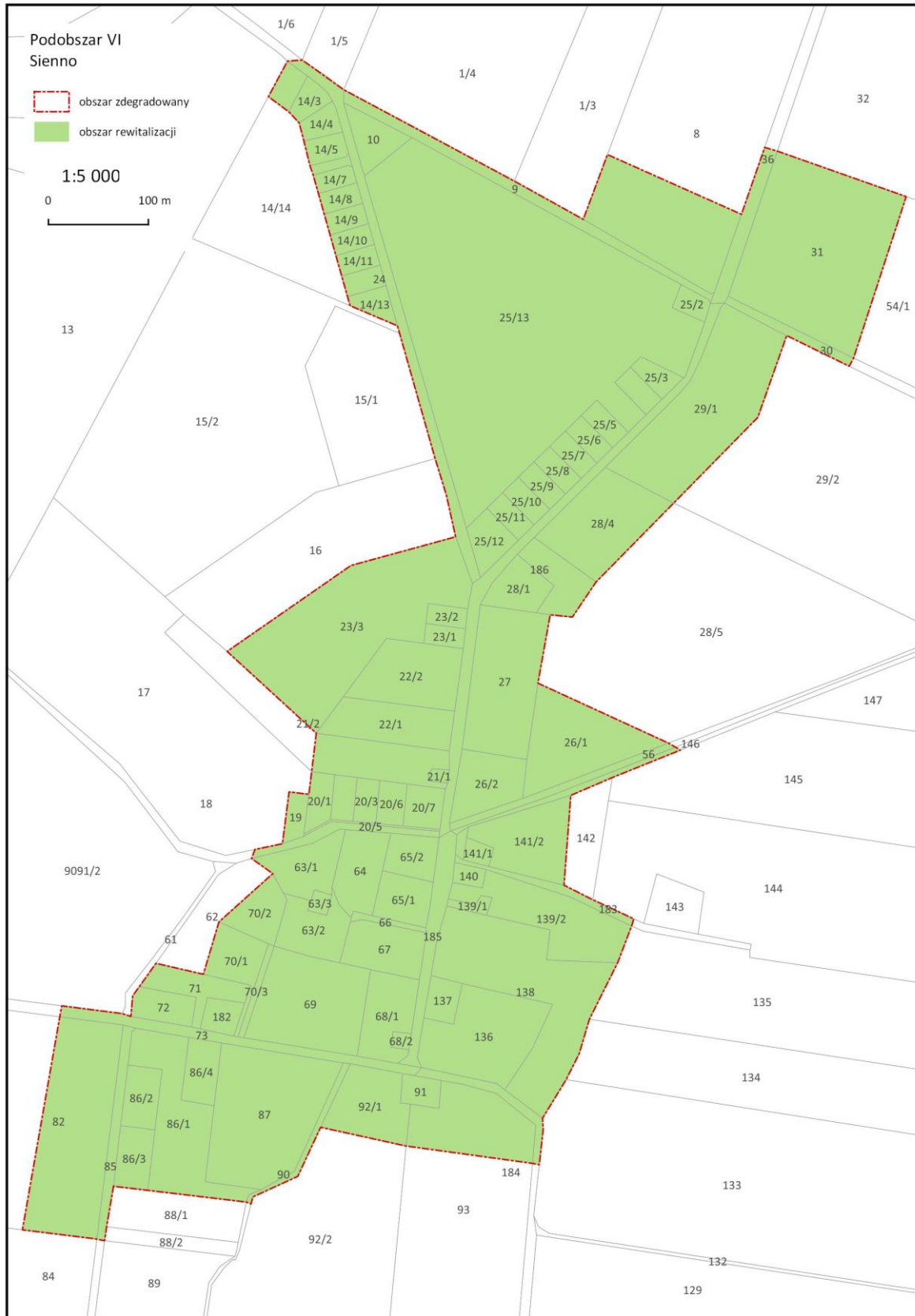

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Mapa 12 Podobszar rewitalizacji VI. Sienno

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Mapa 13 Podobszar rewitalizacji VII. Żelice

Rozdział III Wizja obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Niniejszy rozdział opisuje wizję stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji (planowany efekt rewitalizacji). Wizja obszaru rewitalizacji opracowana jest na podstawie analizy SWOT obszaru rewitalizacji, która również znajduje się w rozdziale. Wizja obszaru rewitalizacji odnosi się do zdiagnozowanych potrzeb, uwarunkowań i potencjałów obszaru rewitalizacji, których uruchomienie jest istotne do powodzenia procesu rewitalizacji. Wizja przedstawia w sposób syntetyczny opis stanu docelowego, do jakiego dąży się w wyniku realizacji programu rewitalizacji.

Zadaniem realizacji działań rewitalizacyjnych będzie zapobieganie rozprzestrzenianiu się zjawisk kryzysowych zidentyfikowanych podczas konsultacji społecznych, nadanie przestrzeniom publicznym waloru przyjaznego otoczenia i uzbrojenie kapitału ludzkiego w narzędzia, w szczególności infrastrukturę pozwalającą na realizację inicjatyw oddolnych w celu utrwalenia efektu rewitalizacji. Potencjały rewitalizacji obszarów zdegradowanych przeznaczonych do rewitalizacji są rezultatem diagnozy sytuacji kryzysowych zidentyfikowanych w obszarze społeczno-gospodarczym, spacerów studyjnych zrealizowanych na terenie Gminy i obszaru rewitalizacji. W celu wskazania wizji obszaru rewitalizacji dokonano **analizy SWOT dla obszaru rewitalizacji**; SWOT⁷ jest przeglądem uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych oraz stanowi ważny element procesu planowania.

Tabela 16 Analiza SWOT obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Wągrowiec

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Obiekty zabytkowe (m.in.: średniowieczne, renesansowe i barokowe kościoły, budynki ratuszowe i pałacowe i inne); położenie na terenie Łekna dawnej pastorów ki z XIX w., otoczonej okazałymi, starymi, pomnikowymi lipami	Utrzymujący się wysoki wskaźnik liczby rodzin z problemem opiekuńczo- wychowawczym oraz utrzymujący się wysoki wskaźnik ubóstwa rodzin
Historyczny układ Urbanistyczny Łekna wpisany do rejestru zabytków	Zabudowa w domach jednorodzinnych, ogrzewanych kotłami na paliwo stałe (węgiel i drewno) co powoduje nieprzyjazny dla środowiska i mieszkańców sposób ogrzewania budynków (m.in. palenie plastiku)
Odrębność regionalna (niematerialne dziedzictwo kulturowe - np.: stroje, obyczaje, kultura pałucka).	Istnienie barier architektonicznych utrudniających osobom niepełnosprawnym dostęp do dóbr i usług społecznych
Umiejscowienie na obszarze rewitalizacji szlaków turystycznych i wodnych (m.in.: „Droga Św. Jakuba”, „Wielka Pętla Wielkopolski”, „Szlak Cysterski” ⁸ , „Szlak Kościołów Drewnianych”, „Szlak Piastowski” ⁹)	Niewystarczająca oferta kulturalna i rekreacyjna dla seniorów oraz dzieci i młodzieży
Aktywnie działające organizacje na obszarze rewitalizacji i gminy Wągrowiec dystrybuujące środki pomocowe na rozwój obszaru - LGD Dolina Welny w ramach PROW 2014-2020 oraz LGR 7 Ryb w ramach PO RYBACTWO i MORZE 2014-2020	Zaniedbane obiekty zabytkowe, w tym mała architektura oraz brak przewodnika i punktu informacji turystycznej, brak możliwości zakupu pamiątki i mapki co powodowałoby możliwość rozwoju gospodarczego obszaru rewitalizacji
Dobra infrastruktura komunikacyjna umożliwiająca dojazd do dużych rynków pracy (Poznań, Bydgoszcz) oraz przyjazd turystów	Dostęp do jeziora lecz bez zorganizowanej plaży oraz zdegradowane wody Jeziora Łekneńskiego i jego otoczenia
Duży areał wodny (zarówno rzeki jak i zbiorniki wodne) w	Wyższy niż średnia gminy poziom ubóstwa i postępująca

⁷ Nazwa SWOT pochodzi od pierwszych liter angielskich słów: strengths (mocne strony), weaknesses (słabe strony), opportunities (szanse), threats (zagrożenia).

⁸ Szlak Cysterski- trasa szlaku prowadzi przez klasztor zakonu Cystersów- ma szczególne znaczenie dla tożsamości, kultury i wspólnego dziedzictwa Europy ale również ukazuje różnorodność kulturową i współistnienie różnych kultur. Ślady obecności Cystersów można zobaczyć w Tamowie Pałuckim

⁹ Szlak Piastowski- trasa turystyczna w Polsce, przebiegająca przez województwo wielkopolskie i województwo kujawsko-pomorskie. W roku 2012 Szlak Piastowski otrzymał Certyfikat Polskiej Organizacji Turystycznej za najlepszy produkt turystyczny - jako unikatowy i wyjątkowo ważny dla polskiego dziedzictwa.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

szczegółności, Jezioro Łeknieńskie i Kaliszańskie	migracja osób młodych do ośrodków miejskich i aglomeracji
Warunki dogodne do uprawiania turystyki wodnej, pieszej, rowerowej, konnej	Niższy niż średnia gminy standard części istniejących obiektów kulturalnych i rekreacyjnych
Największa w gminie sala widowiskowa i siedziba Gminnego Ośrodka Kultury (Łekno)	Braki infrastrukturalne obniżające jakość życia mieszkańców (chodniki, ścieżki rowerowe, parkingi, oświetlenie) oraz brak sieci gazowej i kanalizacyjnej, infrastruktura wodociągowa wymagająca przebudowy i rozbudowy
	Niedostateczna oferta bazy noclegowej
SZANSE	ZAGROŻENIA
Utrzymujący się wzrost gospodarczy i wynikająca z tego poprawa jakości życia powodująca możliwość rozwoju turystyki mieszkańców Wielkopolski	Niekontrolowana migracja może spowodować destrukcję tradycyjnych wartości społecznych i kulturowych
Poprawa stanu lokalnej infrastruktury drogowej w wyniku wykorzystania funduszy UE 2014-2020 oraz krajowych	Likwidacja lokalnych zakładów pracy
Wzrost zainteresowania aktywnymi formami spędzania wolnego czasu	Istotna skala i „akceptacja społeczna” dla generującego poważne straty kłusownictwa i kradzieży ryb,
Pełne wykorzystanie walorów przyrodniczo-historycznych	Dalszy brak możliwości zatrudnienia w obrębie wsi poza rolnictwem i związana z tym migracja młodych ludzi w celu poszukiwania pracy poza rolnictwem
Wzrost świadomości społecznej w zakresie profilaktyki	Specyficzna dla terenów dawnych PGR-ów wyuczona postawa roszczeniowa i bierność wśród osób korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Opracowanie własne

Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji zrealizowana zostanie poprzez cele ogólne, szczegółowe oraz przedsięwzięcia Programu. Warunkiem realizacji Programu będzie włączenie elementu społecznego w działania infrastrukturalne na obszarze rewitalizowanym. Tak uporządkowana analiza stanowi podstawę sformułowania celów i przedsięwzięć, które z kolei powinny być zinstrumentalizowane w postaci wiązki celów ogólnych Programu.

WIZJA: Mieszkańcy obszaru rewitalizacji to osoby miłe, kulturalne, pogodne, pomocne, życzliwe, potrafiące współpracować ze sobą. Poprzez nabycie nowych umiejętności i kompetencji wzmocniła się zaradność gospodarcza i społeczna mieszkańców. Rośnie wskaźnik przedsiębiorczości mieszkańców. Dzięki nowym inwestycjom ożywiła się przestrzeń publiczna. Zbudowane zostały trwałe podstawy do zwiększania wykorzystania potencjału gminy. Na obszarze rewitalizacji funkcjonuje aktywne centrum społeczności i zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego. Znacząco poprawiła się jakość życia. Zauważalny jest spadek salda migracji mieszkańców.

Celem realizacji działań rewitalizacyjnych będzie zapobieżenie rozprzestrzenianiu się zjawisk kryzysowych zidentyfikowanych podczas konsultacji społecznych z interesariuszami rewitalizacji (*patrz. Rozdział II. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji*)

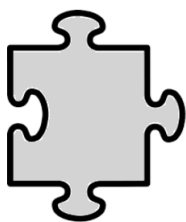
Rozdział IV Cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk

Niniejszy rozdział opisuje, cel główny działań rewitalizacyjnych oraz towarzyszące mu cele szczegółowe rewitalizacji. W rozdziale opisane są kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk, które zostały zidentyfikowane jako wynik pogłębionej analizy społeczno-gospodarczej.

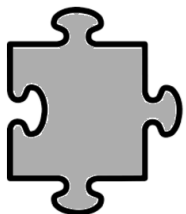
Wyznaczone cele, określają rezultaty o najważniejszym znaczeniu w długiej perspektywie, i jednocześnie wyznaczają kierunki działań, co do przedsięwzięć właściwych dla koncepcji realizacji celu ogólnego rewitalizacji zaś przedsięwzięcia zaplanowane do realizacji ich konkretyzację możliwą do podjęcia interwencji w danym obszarze. Poniżej wskazano cel główny i cele szczegółowe w Programie.

Aktywizacja mieszkańców i włączenie w celu podniesienia jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz gminy z uwzględnieniem ich potrzeb społecznych, gospodarczych, kulturalnych i rekreacyjnych

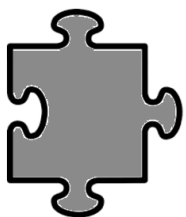
Cele odnoszą się wprost do diagnozy obszaru i wizji obszaru rewitalizacji:

Cel szczegółowy 1. Włączenie społeczne i gospodarcze mieszkańców obszaru rewitalizacji

Cel szczegółowy 2. Poprawa warunków życia mieszkańców poprzez poprawę infrastruktury obszaru rewitalizacji

Cel szczegółowy 3. Podniesienie poziomu edukacji i budowanie tożsamości kulturowej mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury obszaru rewitalizacji

Realizacja Programu przyczyni się do urzeczywistnienia misji określonej w *Strategii Rozwoju Gminy Wągrowiec* oraz *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wągrowiec* poprzez działania mające na celu wzrost efektywności gospodarowania zasobami i walorami przestrzeni geograficznej gminy, zasilania kapitałowego procesów rozwoju z gospodarki nieruchomościami wspólnoty samorządowej. Dodatkowym efektem będzie położenie nacisku na jakościowy wymiar procesów rozwojowych oraz zbudowanie trwałych podstaw do zwiększania wykorzystania potencjału gminy. Program rewitalizacji ma stać się narzędziem redukcji barier ożywienia terenów zdegradowanych poprzez poprawę ich dostępności, redukcję uciążliwości ekologicznych, poprawę bezpieczeństwa publicznego. Ten wymiar może odbywać się poprzez wspieranie rozwoju lokalnych małych i średnich przedsiębiorstw, poprawę jakości oferty edukacyjnej i kulturalnej skierowanej do środowisk zagrożonych wykluczeniem czy wreszcie poprawę standardów mieszkaniowych w istniejących zasobach.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

<u>Kierunki działań</u>	
CEL SZCZEGÓŁOWY 1 – Włączenie społeczne i gospodarcze mieszkańców obszaru rewitalizacji	
KIERUNEK DZIAŁAŃ	Zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji
KIERUNEK DZIAŁAŃ	Zwiększenie aktywizacji mieszkańców w obszarze aktywności gospodarczej
KIERUNEK DZIAŁAŃ	Realizacja działań edukacyjnych na obszarze rewitalizacji
CEL SZCZEGÓŁOWY 2 - Poprawa warunków życia mieszkańców poprzez poprawę infrastruktury obszaru rewitalizacji	
KIERUNEK DZIAŁAŃ	Poprawa dostępu do infrastruktury kulturalno - społecznej na obszarze rewitalizacji
KIERUNEK DZIAŁAŃ	Poprawa dostępu do infrastruktury użyteczności publicznej
KIERUNEK DZIAŁAŃ	Włączenie mieszkańców w działania integracyjno - edukacyjne
CEL SZCZEGÓŁOWY 3 - Podniesienie poziomu edukacji i budowanie tożsamości kulturowej mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury obszaru rewitalizacji	
KIERUNEK DZIAŁAŃ	Poprawa dostępu mieszkańców do infrastruktury edukacyjnej
KIERUNEK DZIAŁAŃ	Modernizacja infrastruktury edukacyjnej na obszarze rewitalizacji
KIERUNEK DZIAŁAŃ	Realizacja działań prowadzących do budowy tożsamości kulturowej mieszkańców

Rozdział V Opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Niniejszy rozdział zawiera opis powiązań Programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy, w tym strategią rozwoju gminy, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz strategią rozwiązywania problemów społecznych a także opis powiązań z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu.

W poniższym rozdziale określono uzasadnienie w odniesieniu do dokumentów strategicznych i planistycznych Gminy, potrzebę i zaznaczenie działań rewitalizacyjnych na danym obszarze Gminy. W opracowaniu Programu dokonano analizy aktualnych dokumentów strategicznych Gminy z wcześniej opracowanymi dokumentami planistycznymi na poziomie lokalnym, powiatowym i regionalnym. Podstawowym dokumentem strategicznym wyznaczającym kierunki realizacji działań w Gminie jest *Strategia Rozwoju Gminy Wągrowiec na lata 2003-2015*. Gmina rozpoczęła pracę nad opracowaniem *Strategii Rozwoju Gminy Wągrowiec na lata 2017-2024*; prace nie zostały jednak zakończone na dzień opracowywania Programu. W Strategii wskazuje się misję rozwoju Gminy, która jest spójna z kierunkami działań rewitalizacyjnych wskazując, że gmina jest jednostką otaczającą miasto Wągrowiec. Gmina dąży do zapewnienia wysokiego poziomu życia i edukacji mieszkańców, wspierając rolnictwo i przedsiębiorczość. Elementem określającym cele gospodarki przestrzennej, a zarazem politykę Gminy jest *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wągrowiec*. W dokumencie tym wskazano kierunki rozwoju gminy, które będą spójne z celami programu rewitalizacji. W ramach prac analitycznych dokonano analizy spójności planowanych celów Programu z ww. Studium.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Kierunki rozwoju określone w Studium wskazują na determinanty rozwoju Gminy tj.:

Ograniczenia rozwoju w zakresie jakości życia mieszkańców i demografii:

- bezrobocie,
- problemy materialne mieszkańców.

Ograniczenia rozwoju ze względu na ochronę środowiska przyrodniczego:

- duży odsetek terenów prawnie chronionych,
- rolniczy charakter gminy.

Ograniczenia rozwoju w zakresie komunikacji:

- brak nawierzchni utwardzonej na części dróg gminnych,
- zaniżone parametry niektórych dróg gminnych,
- uciążliwości akustyczne

Ograniczenia rozwoju w zakresie infrastruktury technicznej:

- niepełne skanalizowanie,
- bardzo ograniczona gazyfikacja,
- bardzo ograniczone wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii.

Inne ograniczenia rozwoju:

- brak rozwiniętej i atrakcyjnej dla turystów z zewnątrz infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, bazującej na potencjale przyrodniczym gminy.

Z kolei - w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wągrowiec na lata 2014-2020* podkreślono konieczność zapewnienia mieszkańcom gminy Wągrowiec warunków sprzyjających osobistemu rozwojowi oraz przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu. W ramach prac analitycznych poddano analizie planowane do realizacji cele strategiczne oraz działania rewitalizacyjne będące spójnymi z Celem strategicznym w zakresie pomocy społecznej.

W ramach analizy uwarunkowań zewnętrznych analizie poddano strategię regionalną *Wielkopolska 2020. Zaktualizowana Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020* oraz *Strategię Rozwoju Powiatu Wągrowieckiego na lata 2001-2020*. Kolejnym elementem analizy spójności Programu było zbadanie celów kluczowych dokumentów strategicznych odnoszących się do rewitalizacji na poziomie krajowym (tabela):

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Tabela 17 Zgodność celów Programu z lokalnymi dokumentami strategicznymi Gminy Wągrowiec

Dokumenty strategiczne Gminy Wągrowiec	Cele strategiczne Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Wągrowiec na lata 2017-2023		
	Cel szczegółowy 1 – Włączenie społeczne i gospodarcze mieszkańców obszaru rewitalizacji	Cel szczegółowy 2 - Poprawa warunków życia mieszkańców poprzez poprawę infrastruktury obszaru rewitalizacji	Cel szczegółowy 3 - Podniesienie poziomu edukacji i budowanie tożsamości kulturowej mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury obszaru rewitalizacji
<i>Strategia Rozwoju Gminy Wągrowiec na lata 2003-2015</i>	Cel strategiczny 2. Wspieranie rozwoju gospodarczego	Cel strategiczny 3. Rozwój usług społecznych.	Cel strategiczny 1. Rozwój infrastruktury technicznej
<i>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wągrowiec; zadania w zakresie ochrony ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju w gminie Wągrowiec</i>	Różnorodna, lecz ograniczona uciążliwa ¹⁰ działalność gospodarcza, w oddzieleniu od zabudowy mieszkaniowej Aktywizacja funkcji turystycznych, krajoznawczych, z wykorzystaniem obszarów cennych przyrodniczo, z zachowaniem wymogów ochrony środowiska przyrodniczego Rozwój i aktywizacja usług	Rozwój i dostosowanie do potrzeb infrastruktury technicznej i komunikacyjnej	Ochrona, utrzymanie potencjału przyrodniczego, w tym: wyznaczenie terenów pełniących funkcje przyrodnicze
<i>Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wągrowiec na lata 2014-2020</i>	Cel strategiczny. Przeciwdziałanie bezrobociu oraz wykluczeniu społecznemu Cel strategiczny. Wzmacnianie rodzin w ich prawidłowym funkcjonowaniu	Cel strategiczny. Przeciwdziałanie bezrobociu oraz wykluczeniu społecznemu	Cel strategiczny. Przeciwdziałanie bezrobociu oraz wykluczeniu społecznemu

Źródło: Opracowanie własne

¹⁰ Pod pojęciem „uciążliwa” - należy rozumieć zjawiska wpływające ujemnie na stan otaczającego środowiska, które utrudniają lub pogarszają komfort życia mieszkańców gminy

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Tabela 18 Zgodność celów Programu z dokumentami strategicznymi w skali powiatu, regionu i dokumentami krajowymi w odniesieniu do gminy Wągrowiec

Dokumenty strategiczne o znaczeniu ponadlokalnym	Cele strategiczne Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Wągrowiec na lata 2017-2023		
	Cel szczegółowy 1 – Włączenie społeczne i gospodarcze mieszkańców obszaru rewitalizacji	Cel szczegółowy 2 - Poprawa warunków życia mieszkańców poprzez poprawę infrastruktury obszaru rewitalizacji	Cel szczegółowy 3 - Podniesienie poziomu edukacji i budowanie tożsamości kulturowej mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury obszaru rewitalizacji
<i>Strategia Rozwoju Powiatu Wągrowieckiego na lata 2001-2020</i>	Cel strategiczny 1. Trwały rozwój lokalnego rynku pracy w sferze produkcji i usług komercyjnych oraz wspieranie działań na rzecz poprawy efektywności i konkurencyjności rolnictwa oraz wielofunkcyjnego rozwoju	Cel strategiczny 2. Stała poprawa poziomu jakości świadczonych usług społecznych w sferze edukacji, opieki medycznej, pomocy socjalnej oraz stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego	Cel strategiczny 3. Zachowanie cennych zasobów i walorów środowiska przyrodniczego oraz osiągnięcie europejskich standardów jego stanu
<i>Strategia Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (LSR) na lata 2016-2023 Stowarzyszenia „Dolina Wełny”</i>	Cel ogólny 2.0. Poprawa aktywności gospodarczej obszaru Doliny Wełny	Cel ogólny 1.0. Silny kapitał społeczny obszaru Doliny Wełny	Cel ogólny 3.0. Zwiększenie atrakcyjności oraz promocja walorów obszaru Doliny Wełny Cel ogólny 1.0. Silny kapitał społeczny obszaru Doliny Wełny
<i>Lokalna Strategia Rozwoju na lata 2016 - 2023 Stowarzyszenia Lokalna Grupa Rybacka „7 Ryb”</i>	Cel ogólny 1. Wzmocnienie potencjału gospodarczego obszaru	Cel ogólny 2. Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych	Cel ogólny 2. Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych
<i>Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020 roku. Wielkopolska 2020</i>	CS 6. Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu CS. 5 Zwiększenie spójności województwa, gdyż cele operacyjne związane są m.in. ze wsparciem ośrodków lokalnych, rozwojem	CS 8. Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa CS. 5 Zwiększenie spójności województwa, gdyż cele operacyjne związane są m.in. ze wsparciem ośrodków lokalnych, rozwojem	CS 8. Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa CS. 5 Zwiększenie spójności województwa, gdyż cele operacyjne związane są m.in. ze wsparciem ośrodków lokalnych, rozwojem

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

	obszarów wiejskich, wsparciem terenów wymagających restrukturyzacji, odnowy i rewitalizacji, wsparciem terenów o wyjątkowych walorach środowiska kulturowego	obszarów wiejskich, wsparciem terenów wymagających restrukturyzacji, odnowy i rewitalizacji, wsparciem terenów o wyjątkowych walorach środowiska kulturowego	obszarów wiejskich, wsparciem terenów wymagających restrukturyzacji, odnowy i rewitalizacji, wsparciem terenów o wyjątkowych walorach środowiska kulturowego
<i>Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego</i>	Restrukturyzacja obszarów o ograniczonym potencjale rozwojowym	Wielofunkcyjny rozwój ośrodków regionalnych i lokalnych	Wzrost znaczenia i zachowanie dziedzictwa kulturowego
<i>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie. Cele KSRR w układzie trzech wymiarów strategii</i>	Cel 1 KONKURENCYJNOŚĆ Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego Cel 2 SPÓJNOŚĆ Zapóźnione obszary wiejskie – restrukturyzacja społeczna i gospodarcza i przestrzenna	Cel 2 SPÓJNOŚĆ Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego, integracja społeczna	Cel 2 SPÓJNOŚĆ Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego, integracja społeczna
<i>Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności</i>	Cel 4. Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki Cel 6. Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”	Cel 11. Wzrost społecznego kapitału rozwoju	Cel 8. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych
<i>Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju</i>	II.2.4. Poprawa warunków ramowych dla prowadzenia działalności gospodarczej II.6.1. Racjonalne gospodarowanie zasobami	III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym	III.3.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmocnienia potencjału obszarów wiejskich

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

<i>Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030</i>	Cel 2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału	Cel 4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski	Cel 4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski
---	---	--	--

Źródło: Opracowanie własne

Rozdział VI Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Niniejszy rozdział opisuje listę planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z ich opisami zawierającymi, w odniesieniu do każdego projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego, co najmniej: nazwę i wskazanie podmiotów go realizujących, zakres realizowanych zadań, lokalizację (miejsce przeprowadzenia danego projektu), szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji oraz charakterystykę pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych realizujących kierunki działań, mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową.

Zgodnie z Wytycznymi dot. rewitalizacji w Programie opisano główne i pozostałe (uzupełniające) projekty rewitalizacyjne składające się na poniższe przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Pozostałe (uzupełniające) projekty rewitalizacyjne są pozostałymi przedsięwzięciami w rozumieniu Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 wydanych przez Ministra Rozwoju. Obejmują one zarówno projekty „twarde” jak i projekty „miękkie” które finansowane będą ze środków zewnętrznych oraz środków własnych gminy lub innych beneficjentów. Wymienione przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostały poddane analizie pod względem oddziaływania oraz potencjału integracji z projektami społecznymi. Program rewitalizacji złożony z wielu różnorodnych projektów jest konstrukcją warunkującą osiągnięcie kompleksowości interwencji. Oczekuje się wzajemnego powiązania oraz synergii projektów rewitalizacyjnych. Nie oznacza to obowiązku w każdym przypadku jednoczesnej realizacji projektów, lecz synchronizację efektów ich oddziaływania na sytuację kryzysową. Poniżej zestawienie zaplanowanych do realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych:

- **Przedsięwzięcie 1.** Średniowieczny układ urbanistyczny Łekna – świadectwo historii i źródło rozwoju
- **Przedsięwzięcie 2.** Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez dostęp do wysokiej jakości usług publicznych
- **Przedsięwzięcie 3.** Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym
- **Przedsięwzięcie 4.** Ośrodek edukacji ekologicznej w Nowym miejscu o szczególnym znaczeniu dla zaspakajania potrzeb mieszkańców wsi
- **Przedsięwzięcie 5.** Zrewitalizowany dworzec w Przysieczynie fundamentem działalności podmiotu ekonomii społecznej oraz możliwości włączenia społecznego mieszkańców.

W niniejszym programie rewitalizacji planowane do realizacji główne projekty rewitalizacyjne (infrastrukturalne i społeczne – miękkie) oraz pozostałe projekty – uzupełniające, pogrupowano w przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Komplementarność zaplanowanych do realizacji projektów z innymi projektami planowanymi do realizacji i zrealizowanymi opisano w fiskach projektowych. W fiskach wskazano również projekty zintegrowane.

Podejmowane w ramach projektu rewitalizacyjnego przedsięwzięcia stanowią odpowiedź na konkretne problemy zidentyfikowane na etapie diagnozy obszaru zdegradowanego przedstawionej w programie rewitalizacji. W poniższych opisach wykazano logikę powiązań pomiędzy poszczególnymi projektami podejmowanymi w ramach kompleksowej interwencji: Analiza wyników konsultacji społecznych przedstawiona w *Rozdziale III. Diagnoza obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji* warunkowała wybór projektów rewitalizacyjnych zaszeregowanych do grupy projektów głównych i pozostałych (uzupełniających) przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Pozostałe (uzupełniające) projekty rewitalizacyjne są pozostałymi przedsięwzięciami w rozumieniu Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020. Pojawiający się dzięki komplementarności realizowanych projektów rewitalizacyjnych efekt synergii przyczyni się do szybszego i bardziej efektywnego uzyskania oczekiwanych rezultatów Programu rewitalizacji. Realizacja głównych projektów rewitalizacyjnych przyczyni się bezpośrednio do osiągnięcia zakładanych celów Programu (zob. *Rozdział VII. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk*). Działania o charakterze społecznym polegać będą zatem na umocnieniu postaw aktywnych w sferze społecznej i indywidualnej, tworzeniu systemu wsparcia, poradnictwa m.in. prawne, pedagogiczne, terapię, wyspecjalizowaną pracę socjalną połączoną ze stymulowaniem postaw przedsiębiorczych i prospołecznych wśród lokalnej społeczności.

Tabela 19 Szczegółowy opis przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	1. ŚREDNIOWIECZNY UKŁAD URBANISTYCZNY ŁEKNA – ŚWIADECTWO HISTORII I ŹRÓDŁO ROZWOJU			
Nazwa wnioskodawcy	Gmina Wągrowiec			
Nazwa podmiotów współpracujących	Gminny Ośrodek Kultury w Łeknie Towarzystwo Miłośników Łekna Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wągrowcu Ekspedycja Archeologiczna Łekno Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu Powiat Wągrowiecki			
Miejsce realizacji przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Obszar rewitalizacji – Łekno działka nr 50, 129, 59, 52, 37, 98			
Odziaływanie przedsięwzięcia	☒ Sfera społeczna ☒ Sfera gospodarcza ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☒ Sfera techniczna			
Cel (cele) projektu	Zwiększenie dostępu mieszkańców do odnowionych obszarów, zapewniających atrakcyjne funkcje kulturalno-społeczne i rekreacyjne. Odnowa obszarów o wysokim stopniu degradacji przestrzennej. Ograniczenie skali ubóstwa na obszarze rewitalizowanym. Rozwój i wykorzystanie potencjału obszaru rewitalizacji. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego i jakości środowiska na obszarze rewitalizacji.			
Cele programu rewitalizacji	Cel szczegółowy 3 - Podniesienie poziomu edukacji i budowanie tożsamości kulturowej mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury obszaru rewitalizacji Kierunki działań: realizacja działań do budowy tożsamości kulturowej mieszkańców.			
Główne projekty rewitalizacyjne wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	1.1. PRZEBUDOWA I ZAGOSPODAROWANIE RYNKU Z UKŁADEM KOMUNIKACYJNYM W ŚREDNIOWIECZNEJ CZĘŚCI DAWNEGO MIASTA ŁEKNO – główny projekt rewitalizacyjny			
	Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
	Gmina Wągrowiec	- Zdegradowana powierzchnia rynku, która jest ważna w kontekście prowadzonych działań rewitalizacyjnych, zmierzających do ożywienia obszaru - niewykorzystane zasoby historyczne Łekna – studnia	- Odnowa przestrzeni oraz dostosowanie jej do możliwości zapewnienia atrakcyjnych form organizacji przedsięwzięć dla mieszkańców, - stworzenie miejsca rekreacji i odpoczynku	1. Przebudowa architektoniczna płyty rynku- Plac Powstańców Wielkopolskich (odtworzenie nawierzchni, wykonanie utwardzeń - zieleni, elementów małej architektury, rekreacyjne wykorzystanie istniejących zasobów) 2. Przebudowa architektoniczna płyty tzw.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

		Weroniki, pomnik św. Wawrzyńca; peregrynacja aktu fundacyjnego Łekna wpisanego na Krajową Listę Dziedzictwa Światowego UNESCO Pamięć Świata – brak miejsca rekreacji i odpoczynku - zły stan techniczny układu drogowego, uniemożliwiający dojście do ważnych miejsc dla mieszkańców. Konieczność poprawy bezpieczeństwa. - brak działalności związanych z rekreacją i turystyką – kafejki, kawiarnie, mała gastronomia, itp.	- wyeksponowanie zasobów dziedzictwa kulturowego Łekna – dla mieszkańców i przyjezdnych - rozwój działalności sprzyjających rekreacji i promocji (kafejki, bary, kawiarnie, piekarnie).	Małego Rynku przy ul. Strażackiej (odtworzenie nawierzchni, wykonanie utwardzeń - alejek, zieleni, elementów architektury, elementów rekreacji, wykorzystanie istniejących zasobów) 2. Stworzenie ścieżki edukacyjnej – „Zbylut opowiada.....” (wyeksponowanie dziedzictwa kulturowego w tym np. studnia Weroniki; peregrynacja aktu fundacyjnego Łekna wpisanego na Krajową Listę Dziedzictwa Światowego UNESCO Pamięć Świata - Opracowanie historyczne treści tablic i informacji, opracowanie formy prezentacji, zakup i montaż: tablic i innych elementów prezentacji z zastosowaniem nowoczesnych metod ekspozycji. -powiązanie rynku z ważnymi miejscami w Łeknie (targowisko, jezioro, kościół) - poprawa funkcjonalności ruchu kołowego i pieszego. - infrastruktura techniczna na przebudowanej płycie rynku oraz przebudowanym układzie komunikacyjnym
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Obszar rewitalizacji – Łekno działka nr 50, 129, 59, 52, 37, 98	6 570 000,00 zł	Zagospodarowanie przestrzeni o pow. ok. 1,8 ha; Liczba osób korzystających z zagospodarowanej przestrzeni - 300	Protokoły odbioru robót; Ankiety, informacje od sołtysa wsi Dokumentacja fotograficzna
	KOMPLEMENTARNOŚĆ	Niniejszy projekt jest komplementarny ze zrealizowanymi już i realizowanymi projektami opisanymi w pkt. VII., (poz. 2., 3., 4. tabeli) niniejszego programu. Poprzez zrealizowane projekty, poprzez zintegrowanie niniejszego projektu infrastrukturalnego z planowanym do realizacji głównym projektem rewitalizacyjnym 1.2. w sferze społecznej oraz poprzez zaplanowanie działań uzupełniających (1.3 i 1.4.) zapewniono komplementarność działań. W związku zaś z realizacją na jednym podobszarze rewitalizacji (II) – zapewniono spójność terytorialną.		
1.2. WYKORZYSTANIE ZREWITALIZOWANEGO OBSZARU HISTORYCZNEGO UKŁADU URBANISTYCZNEGO ŁEKNA NA CELE INTEGRACJI, AKTYWIZACJI ORAZ CELE PROMOCYJNE – główny projekt rewitalizacyjny				
	Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
	Gmina Wągrowiec	- niewielka aktywność	- Zwiększenie aktywizacji,	1. Stworzenie wielokierunkowej oferty

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

		mieszkańców - praktycznie brak oferty spędzania czasu na wolnym powietrzu - niewystarczająca integracja wszystkich grup społecznych - niewykorzystane i mało rozpropagowane wielkie dziedzictwo kulturowe Łekna	integracji i edukacji oraz zaangażowania mieszkańców, - wykorzystanie dziedzictwa kulturowego i udostępnienie zasobów mieszkańcom i przyjezdnym.	programowej imprez plenerowych dla wszystkich grup mieszkańców i przyjezdnych (dzieci, młodzieży, dorosłych - w zakresie kultury, rekreacji, edukacji, turystyki) na terenie zrewitalizowanego układu urbanistycznego 2. Organizacja cyklicznych imprez - „Jak drewniej na rynku w Łeknie.....” 3. Organizacja atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego przez osoby starsze.
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Obszar rewitalizacji – Łekno działka nr 50, 129	100 000,00 zł	- Liczba imprez kulturalnych – 4 - Liczba osób uczestniczących w imprezach – 100	Listy obecności/ Ankiety/ Agendy Dokumentacja fotograficzna
	KOMPLEMENTARNOŚĆ	Niniejszy projekt jest komplementarny ze zrealizowanymi już i realizowanymi projektami opisanymi w pkt. VII., (poz. 2., 3., 4., 11., 13., 14. tabeli) niniejszego programu. Poprzez zrealizowane projekty, poprzez zintegrowanie niniejszego projektu społecznego z planowanym do realizacji głównym projektem rewitalizacyjnym infrastrukturalnym (1.1) oraz poprzez zaplanowanie działań uzupełniających (1.3 i 1.4.) zapewniono komplementarność działań. W związku zaś z realizacją na jednym podobszarze rewitalizacji (II) – zapewniono spójność terytorialną.		
Projekty uzupełniające	1.3. BUDOWA TARGOWISKA W MIEJSCOWOŚCI ŁEKNO, GMINA WĄGROWIEC Stworzenie na rewitalizowanym obszarze miejsca będącego przestrzenią aktywizacji zawodowej poprzez kreowanie rozwiązań wpływających na możliwość realizacji działań handlowych lokalnych produktów wytworzonych przez mieszkańców. Celem niniejszego działania jest przeciwdziałanie wykluczeniu zawodowemu, które wpływa na bierność w zakresie podejmowania działalności, prowadzącej do uzyskania środków finansowych. Projekt będzie realizowany w zabytkowej historycznej części Łekna i lokalizacyjnie powiązany jest z działaniami 1.1. i 1.2., 1.4. Projekt współfinansowany będzie z Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Wartość zadania: 1 519 642,66 zł. Realizacja 2018 r.			
	1.4. JARMARK CYSTERSKI W MIEJSCOWOŚCI ŁEKNO, GMINA WĄGROWIEC Impreza organizowana cyklicznie przez Gminę Wągrowiec. Realizacja przedsięwzięcia głównego 1.1. i 1.2. umożliwi poszerzenie imprezy, przeniesienie jej również na Rynek Główny zrealizowany w ramach projektu głównego oraz zrealizowany w ramach projektu uzupełniającego 1,3 – plac targowy. Na zadanie w budżecie Gminy Wągrowiec zaplanowane są środki finansowe. Wartość zadania w danym roku 30 000,00 zł. Planowana organizacja w latach 2018-2023.			

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Występowanie na terenie gminy obszarów o wysokim stopniu degradacji przestrzenno - funkcjonalnej oraz braku możliwości realizacji atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego. Związane jest to z brakiem wykorzystania potencjałów zawartych w przestrzeniach historycznych, które ulegają degradacji. Niniejszy proces wpływa na obniżenie jakości życia mieszkańców oraz obniżenie potencjału gospodarczego obszaru rewitalizowanego, ze szczególnym uwzględnieniem ograniczeń związanych z tworzeniem jednoosobowych działalności gospodarczych związanych z aktywnością gospodarczą typową dla przestrzeni rekreacyjnych. Przedsięwzięcia realizowane w ramach rewitalizacji doprowadzą do zwiększenia potencjału obszaru oraz zapewnią dostęp mieszkańców do atrakcyjnych form spędzania czasu wraz z działaniami edukacyjnymi mającymi na celu promowanie lokalnej historii. W konsekwencji projekt wpłynie na ożywienie społeczne i gospodarcze miejscowości Łekno oraz będzie miał pozytywne oddziaływanie na integrację mieszkańców ze wszystkich obszarów rewitalizacji (wzajemne wykorzystanie powstałej infrastruktury).
Planowany okres realizacji	2018-2023
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	8 219 642,66 zł
Przewidywane źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> — WRPO 2014+, 9.2 Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojkowych (PI 9b) — WRPO 2014+, działanie 7.2. Usługi społeczne i zdrowotne / WRPO 2014+, 9.1 Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną — Budżet gminy — PROW 2014-2020 Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów — WFOŚiGW — Inne źródła

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	2. POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW POPRZEZ DOSTĘP DO WYSOKIEJ JAKOŚCI USŁUG PUBLICZNYCH		
Nazwa wnioskodawcy	GMINA WĄGROWIEC		
Nazwa podmiotów współpracujących	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Łeknie Gminny Ośrodek Kultury w Łeknie		
Miejsce realizacji przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Obszar rewitalizacji: Sołectwo Łekno – działka nr 647		
Oddziaływanie przedsięwzięcia	☒ Sfera społeczna ☐ Sfera gospodarcza ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☐ Sfera techniczna		
Cel (cele) projektu	Zwiększenie dostępu mieszkańców do odnowionych obszarów, zapewniających funkcje edukacyjne i kulturalno-społeczne. Odnowa obszarów o wysokim stopniu degradacji przestrzennej. Nabywanie wiedzy i kompetencji potrzebnych na rynku pracy.		
Cele programu rewitalizacji	Cel szczegółowy 2 - Poprawa warunków życia mieszkańców poprzez poprawę infrastruktury obszaru rewitalizacji Kierunki działań: poprawa dostępu do infrastruktury kulturalno-społecznej na obszarze rewitalizacji; włączenie mieszkańców w działania integracyjno - edukacyjne Cel szczegółowy 3 - Podniesienie poziomu edukacji i budowanie tożsamości kulturowej mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury obszaru rewitalizacji Kierunki działań: poprawa dostępu mieszkańców do infrastruktury edukacyjnej; modernizacja infrastruktury edukacyjnej na obszarze rewitalizacji.		
Główne projekty rewitalizacyjne wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	2.1. PRZEBUDOWA BUDYNKU MAŁEJ SZKOŁY W ŁEKNIE – główny projekt rewitalizacyjne		
	Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Zadania
	Gmina Wągrowiec	- zły stan techniczny zabytkowego budynku, uniemożliwiający nie pełną eksploatację na cele edukacyjne i kulturalno-społeczne. - brak wystarczającej ilości miejsc wychowania szkolno-przedszkolnego	- stworzenie miejsca do prowadzenia działań edukacyjnych i kulturalno-społecznych poprzez wykorzystanie zasobów kulturowych (obiekt wpisany do Gminnej Ewidencji Zabytków) 1. Zmiana sposobu użytkowania parteru budynku oraz adaptacja nieużytkowego poddasza na cele edukacyjne i kulturalno-społeczne. 2. Wyposażenie do zaprezentowania ekspozycji dorobku kulturowego Łekna. 3. Prowadzenie warsztatów mających na celu aktywizację mieszkańców w zakresie tradycji lokalnych oraz dorobku

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

	- brak sal umożliwiających prowadzenie zajęć dodatkowych - brak miejsca ekspozycji dorobku kulturowego Łekna.		kulturowego. 4. Aktywizacja osób wykluczonych poprzez zaangażowanie w zakresie prowadzenia warsztatów.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Obszar rewitalizacji – Łekno działka nr 647	900 000,00 zł	- Liczba przebudowanych obiektów 1 szt.	Protokoły odbioru
KOMPLEMENTARNOŚĆ	Niniejszy projekt jest komplementarny ze zrealizowanymi już i realizowanymi projektami opisanymi w pkt. VII., (poz. 2., 3., 4. 11. tabeli) niniejszego programu. Poprzez zrealizowane projekty, poprzez zintegrowanie niniejszego projektu zawierającego działania infrastrukturalne i społeczne z projektem głównym 2.2. oraz poprzez zaplanowanie działań uzupełniających (2.4.) zapewniono komplementarność działań. W związku zaś z realizacją na jednym podobszarze rewitalizacji (II) – zapewniono spójność terytorialną.		

2.2. WYPOSAŻENIE SALI DYDAKTYCZNEJ, ZAPLECZA I TARASU ZLOKALIZOWANYCH PRZY SALI GIMNASTYCZNEJ W ŁEKNIU – główny projekt rewitalizacyjny

Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Wągrowiec	Brak miejsc umożliwiających organizację czasu wolnego, zajęć dodatkowych oraz nabywania nowych kompetencji i prowadzenia zajęć metodą eksperymentu	Stworzenie możliwości do zagospodarowania czasu wolnego, nabywania wiedzy i wzrostu kompetencji niezbędnych na rynku pracy	1. Wyposażenie sali dydaktycznej, zaplecza i tarasu w sprzęt, urządzenia i materiały do prowadzenia zajęć, w tym prowadzonych metodą eksperymentu.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Obszar rewitalizacji – Łekno działka nr 647	500 000,00 zł	Liczba wyposażonych obiektów 1 szt	Protokół odbioru
KOMPLEMENTARNOŚĆ	Niniejszy projekt jest komplementarny ze zrealizowanymi już i realizowanymi projektami opisanymi w pkt. VII., (poz. 2., 3., 4. tabeli) niniejszego programu. Poprzez zrealizowane projekty, poprzez zintegrowanie niniejszego projektu z planowanym do realizacji głównym projektem rewitalizacyjnym 2.3. w sferze społecznej oraz poprzez zaplanowanie działania uzupełniającego (2.4.) zapewniono komplementarność działań. W związku zaś z realizacją na jednym podobszarze rewitalizacji (II) – zapewniono spójność terytorialną.		

2.3. STWORZENIE OFERTY EDUKACYJNEJ ORAZ KULTURALNO-SPOŁECZNEJ DLA MIESZKAŃCÓW ŁEKNA – główny projekt rewitalizacyjny

Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
--------------------	---------------	--------------	---------

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

	Gmina Wągrowiec	- brak możliwości nabywania wiedzy i kompetencji niezbędnych na rynku pracy, w tym m.in. zajęć o charakterze przyrodniczym, zajęć kształtowania postaw kreatywności i innowacyjności, zajęć matematycznych, w tym wyrównawczych, poprawy umiejętności korzystania ze sprzętu ICT, w tym prowadzonych metodą eksperymentu oraz nauki języków obcych	Upowszechnienie zajęć organizowanych w celu nabywania wiedzy i kompetencji.	1. Zajęcia matematyczne 2. Zajęcia przyrodnicze prowadzone metodą eksperymentu 3. Nauka języków obcych 4. Zajęcia kształtowania postaw kreatywności i innowacyjności 5. Zajęcia poprawy umiejętności korzystania ze sprzętu ICT
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Obszar rewitalizacji – Łekno działka nr 647	60 000,00 zł	Liczba zajęć organizowanych w celu nabycia wiedzy i kompetencji - 10 Liczba uczestników biorących udział w zajęciach - 200	Dane Urzędu Gminy, listy obecności, dokumentacja fotograficzna
	KOMPLEMENTARNOŚĆ	Niniejszy projekt jest komplementarny ze zrealizowanymi już i realizowanymi projektami opisanymi w pkt. VII., (poz. 2., 3., 4., 11., tabeli) niniejszego programu. Poprzez zrealizowane projekty, poprzez zintegrowanie niniejszego projektu społecznego z planowanym do realizacji głównym projektem rewitalizacyjnym 2.2. oraz poprzez zaplanowanie działania uzupełniającego (2.4.) zapewniono komplementarność działań. W związku zaś z realizacją na jednym podobszarze rewitalizacji (II) – zapewniono spójność terytorialną.		
Projekty uzupełniające	2.4. POSZERZENIE OFERTY COROCZNIE ORGANIZOWANYCH OBCHODÓW KU CZCI POWSTANCÓW WIELKOPOLSKICH. Organizowane corocznie obchody poszerzone zostaną o działania edukacyjne, poznawcze i integracyjne realizowane w przebudowanym budynku małej szkoły i wyposażonej sali dydaktycznej i tarasu. Zadanie planowane jest do realizacji przez Zespół Szkolno-Przedszkolny w Łeknie przy wsparciu Gminnego Ośrodka Kultury w Łeknie w ramach statutowej działalności, dlatego też nie wyodrębniono środków na realizację niniejszego projektu. Realizacja 2019-2023. Zadanie komplementarne z działaniami 2.1., 2.2., 2.3.			
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	W chwili obecnej istniejący budynek zabytkowy starej szkoły jest w złym stanie technicznym i nie w pełni wykorzystany. W związku z potrzebami lokalowymi na cele edukacji oraz działalności kulturalno-społecznej konieczna jest przebudowa i dostosowanie całego budynku do w/w funkcji. W związku z brakiem w obiektach szkolnych wyposażonych sal do prowadzenia zajęć metodą eksperymentu oraz językowych, powierzchnię taką wygospodarowano przy sali gimnastycznej. Istnieje konieczność jej wyposażenia. Ponadto brak możliwości nabywania wiedzy i kompetencji niezbędnych na rynku pracy, w tym m.in. zajęć o charakterze przyrodniczym,			

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

	zajęć kształtowania postaw kreatywności i innowacyjności, zajęć matematycznych, w tym wyrównawczych, poprawy umiejętności korzystania ze sprzętu ICT, w tym prowadzonych metodą eksperymentu oraz nauka języków obcych. W konsekwencji projekt wpłynie na ożywienie społeczne miejscowości Łekno oraz będzie miał pozytywne oddziaływanie na integrację mieszkańców ze wszystkich obszarów rewitalizacji (wzajemne wykorzystanie powstałej infrastruktury).
Planowany okres realizacji	2017-2023
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	1 460 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> — WRPO 2014+, 9.2 Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojkowych (PI 9b) — WRPO 2014+ działanie 7.2. Usługi społeczne i zdrowotne / WRPO 2014+, działanie 9.1 Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną 7.2. Usługi społeczne i zdrowotne — Budżet państwa; GOPS — 8.1.Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki oraz wyrównywanie dostępu do edukacji przedszkolnej i szkolnej — Inne źródła

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	3. AKTYWNA INTEGRACJA OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM			
Nazwa wnioskodawcy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wągrowcu			
Nazwa podmiotów współpracujących	Gminny Ośrodek Kultury. Powiatowy Urząd Pracy. Powiatowa Komenda Policji. Gmina Wągrowiec			
Miejsce realizacji przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Obszar rewitalizacji: Kamienica, Runowo, Sienno, Żelice, Przysieczyn			
Odziaływanie przedsięwzięcia	☒ sfera społeczna ☒ sfera gospodarcza ☐ sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ sfera środowiskowa ☐ sfera techniczna			
Cel (cele) projektu	Integracja i aktywizacja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym na obszarach objętych rewitalizacją.			
Cele programu rewitalizacji	Cel szczegółowy 1 – Włączenie społeczne i gospodarcze mieszkańców obszaru rewitalizacji Kierunki działań: zwiększenie aktywizacji mieszkańców w obszarze aktywności gospodarczej.			
Główne projekty rewitalizacyjne wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	3.1 ,AKTYWIZACJA ZAWODOWA – INICJATYWY PRZYGOTOWUJĄCE DO PODJĘCIA ZATRUDNIENIA – główny projekt rewitalizacyjny			
	Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Zdiagnozowane wysokie wartości wskaźnika prezentującego liczbę osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, liczbę korzystających z pomocy społecznej i pobierających zasiłek, co wskazuje na koncentrację negatywnych zjawisk społecznych i znaczny udział osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	Zmniejszenie liczby osób zagrożonych wykluczeniem oraz ubóstwem. Dzięki temu zmniejszy się liczba osób korzystających z zasiłków celowych. U uruchomienie publicznych połączeń komunikacyjnych.	1. Spotkania przygotowujące do podjęcia zatrudnienia 2. Kursy i szkolenia umożliwiające nabycie, podniesienie lub zmianę kwalifikacji 3. Inne narzędzia, metody służące aktywizacji społecznej zawodowej, wynikające ze zidentyfikowanych potrzeb osób obejmowanych wsparciem. 4. U uruchomienie publicznych połączeń komunikacyjnych

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

	wśród mieszkańców tego obszaru. Brak powiązań komunikacyjnych umożliwiających podjęcie pracy poza miejsce zamieszkania		
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Obiekty gminne na terenie rewitalizowanych obszarów.	60 000,00 zł	Liczba zrealizowanych kursów i szkoleń - 10 Liczba osób przeszkolonych - 50	Dane GOPS, listy obecności, dokumentacja fotograficzna, liczba sprzedanych biletów
KOMPLEMENTARNOŚĆ	Niniejszy projekt jest komplementarny ze zrealizowanymi już i realizowanymi projektami opisanymi w pkt. VII., (poz. 5., 6., 7., 8., 9., 10., 12., 13., 14., tabeli) niniejszego programu. Poprzez zrealizowane projekty (infrastrukturalne i miękkie), poprzez zintegrowanie niniejszego projektu społecznego z planowanym do realizacji głównym projektem rewitalizacyjnym 3.2. zapewniono komplementarność działań. Wszystkie projekty realizowane będą w miejscowościach planowanych do realizacji, zapewniając w ten sposób spójność terytorialną.		
3.2. WZMOCNIENIE AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ MIESZKAŃCÓW OBSZARÓW REWITALIZOWANYCH POPRZEZ UDZIAŁ W CYKLICZNYCH IMPREZACH KULTURALNO-EDUKACYJNYCH – główny projekt rewitalizacyjny			
Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gminny Ośrodek Kultury w Łeknie	Brak integracji mieszkańców z obszarów rewitalizacji oraz występowanie problemów społecznych wymagających podjęcia działań mających na celu wzmocnienie aktywności społecznej.	Wzmocnienie aktywności i integracji społecznej mieszkańców mających na celu przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym występującym na obszarze rewitalizacji.	1. Festyny rodzinne 2. Turnieje wsi 3. Propagowanie czytelnictwa
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Obiekty gminne na terenie rewitalizowanych obszarów.	30 000,00 zł	Liczba zorganizowanych imprez - 10 Liczba osób uczestniczących w imprezach - 500	Listy obecności / ankiety dokumentacja fotograficzna.
KOMPLEMENTARNOŚĆ	Niniejszy projekt jest komplementarny ze zrealizowanymi już i realizowanymi projektami opisanymi w pkt. VII., (poz. 5., 6., 7., 8., 9., 10., 12., 13., 14., tabeli) niniejszego programu. Poprzez zrealizowane projekty (infrastrukturalne i miękkie), poprzez zintegrowanie niniejszego projektu społecznego z planowanym do realizacji głównym projektem rewitalizacyjnym 3.1. zapewniono komplementarność działań. Wszystkie projekty realizowane będą w miejscowościach planowanych do realizacji, zapewniając w ten sposób spójność terytorialną.		

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Projekty uzupełniające	Brak zidentyfikowanych projektów uzupełniających
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	W miejscowościach objętych rewitalizacją, w których diagnoza społeczna wykazała wysokie wskaźniki, zaobserwowano również niską aktywność i zaangażowanie społeczne mieszkańców obszarów rewitalizowanych. Część, z tych środowisk to obszary popegeerowskie o dużym bezrobociu. Zapewne wsparcie ze strony Gminnego Ośrodka Kultury w Łeknie oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wągrowcu pomogłoby w przełamaniu stagnacji i wpłynęło na ożywienie społeczne na tych obszarach.
Planowany okres realizacji	2018-2023
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	90 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> — WRPO 2014+, 9.2 Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojkowych (PI 9b) — WRPO 2014+ działanie 7.2. Usługi społeczne i zdrowotne / WRPO 2014+, działanie 9.1 Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną; Budżet państwa; GOPS — Budżet gminy — Inne źródła

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	4. OŚRODEK EDUKACJI EKOLOGICZNEJ W NOWYM-MIEJSCEM O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA ZASPOKAJANIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW WSI			
Nazwa wnioskodawcy	Gmina Wągrowiec			
Nazwa podmiotów współpracujących	Gminny Ośrodek Kultury w Łeknie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej			
Miejsce realizacji przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Obszar rewitalizacji – Nowe, działka nr 49/3			
Odziaływanie przedsięwzięcia	☒ sfera społeczna ☐ sfera gospodarcza ☒ sfera przestrzenno-funkcjonalna ☒ sfera środowiskowa ☐ sfera techniczna			
Cel (cele) projektu	Ożywienie społeczne popegeerowskiej miejscowości Nowe			
Cele programu rewitalizacji	Cel szczegółowy 3 - Podniesienie poziomu edukacji i budowanie tożsamości kulturowej mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury obszaru rewitalizacji. Kierunki działań: poprawa dostępu mieszkańców do infrastruktury edukacyjnej; realizacja działań prowadzących do budowy tożsamości kulturowej mieszkańców.			
Główne projekty rewitalizacyjne wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	4.1. BUDOWA OŚRODKA EDUKACJI EKOLOGICZNEJ WRAZ Z ZAGOSPODAROWANIEM TERENU – główny projekt rewitalizacyjny			
	Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Zadania	
	Gmina Wągrowiec	- brak miejsca do prowadzenia działań aktywizacyjnych i edukacyjnych mieszkańców; - brak miejsca rekreacji dla mieszkańców w różnych grupach wiekowych. - brak miejsca prowadzenia edukacji ekologicznej.	- stworzenie miejsca do prowadzenia działań aktywizacyjnych, rekreacyjnych, edukacyjnych, w tym edukacji ekologicznej.	1. Budowa ośrodka edukacji ekologicznej 2. Zagospodarowanie terenu przyległego do ośrodka 3. Wyposażenie w gabloty oraz sprzęt multimedialny umożliwiający prowadzenie zajęć edukacyjnych oraz prezentacji zjawisk przyrodniczych o różnych formach przekazu.
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Obszar rewitalizacji –	2 600 000,00 zł	Liczba wybudowanych	- Protokoły odbioru robót	

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

	Nowe, działka nr 49/3		objektów - 1 szt. Powierzchnia zagospodarowanej przestrzeni publicznej – 1,6 ha Liczba osób korzystających z powstałej infrastruktury - 500	- Ankiety, listy obecności, wykazy od sołtysa wsi - Dokumentacja fotograficzna
	KOMPLEMENTARNOŚĆ	Poprzez zintegrowanie niniejszego projektu infrastrukturalnego z planowanym do realizacji głównym projektem rewitalizacyjnym 4.2. w sferze społecznej oraz realizację projektu uzupełniającego 4.3. zapewniono komplementarność działań.		
4.2. WZMOCNIENIE AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ MIESZKAŃCÓW NOWEGO POPRZEZ UDZIAŁ W CYKLICZNYCH IMPREZACH KULTURALNO-EDUKACYJNYCH – główne przedsięwzięcie rewitalizacyjne				
	Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
	Gminny Ośrodek Kultury w Łeknie	Niedostateczna aktywność mieszkańców	Wzmocnienie aktywności społecznej mieszkańców.	1. Organizacja festynów rodzinnych 2. Realizacja zajęć edukacyjnych, w tym edukacja ekologiczna 3. Spotkania aktywizacyjne poprawiające kompetencje na rynku pracy
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Ośrodek edukacji ekologicznej w Nowym	50 000,00 zł	Liczba zorganizowanych imprez - 10 Liczba osób uczestniczących w imprezach - 100	- Listy obecności, ankiety, - Dokumentacja fotograficzna.
	KOMPLEMENTARNOŚĆ	Projekt jest komplementarny z planowanymi do realizacji głównymi projektami rewitalizacyjnymi 1.2., 2.3., 3.1, 3.2., i tym samym zapewnia komplementarność problemową w sferze społecznej dla całego Programu Rewitalizacji. Ponadto poprzez zintegrowanie niniejszego projektu społecznego z planowanym do realizacji głównym projektem rewitalizacyjnym 4.1. w sferze infrastrukturalnej oraz realizację projektu uzupełniającego 4.3. zapewniono komplementarność działań.		
Projekt uzupełniający	4.3. EDUKACJA ŚRODOWISKOWA W TERENIE. Projekt polegał będzie na zorganizowaniu lekcji zajęć edukacyjnych w zakresie ochrony środowiska dla mieszkańców. Zadanie planowane jest do realizacji przez Referat Ochrony Środowiska Urzędu Gminy Wągrowiec w ramach statutowej działalności – edukacji ekologicznej, dlatego też nie wyodrębniono środków na realizację niniejszego projektu. Realizacja 2019-2023. Zadanie			

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

	komplementarne z działaniami 4.1., 4.2.
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	<p>W chwili obecnej duży problem stanowi brak miejsca, w którym mieszkańcy mogliby organizować życie społeczne. Na terenie wsi nie ma także budynku, będącego własnością gminy, który można by zaadaptować jako salę wiejską wielofunkcyjną. Dawniej w ograniczonym zakresie funkcję świetlicy wiejskiej pełnił budynek, który kiedyś stanowił zasób Państwowego Gospodarstwa Rolnego. Obecnie w budynku tym znajduje się Restauracja „Dobra truskawka”. W czasie gdy budynek był ogólnodostępny, we wsi prężnie działało Koło Gospodyń Wiejskich i chór „Nowoszczanki”, co potwierdza tezę, że w mieszkańcach wsi Nowe jest potencjał, słabo wykorzystywany z uwagi na brak miejsca spotkań, a wsparcie inwestycyjne pozwoli go bardziej wykorzystać. Aby umożliwić mieszkańcom powrót do kultywowanych dawniej tradycji i zorganizowania życia społecznego bardzo ważne jest stworzenie miejsc o szczególnym znaczeniu, do zaspakajania potrzeb takich jak np. miejsca integracji, aktywizacji, edukacji, w tym edukacji ekologicznej. Ponadto zrewitalizowany obiekt umożliwi stworzenie wielokierunkowej oferty programowej dla wszystkich grup mieszkańców, organizację cyklicznych zajęć/spotkań, organizację tradycyjnych świąt, aktywizację społeczną. W konsekwencji projekt wpłynie na ożywienie społeczne miejscowości Nowe oraz będzie miał pozytywne oddziaływanie na integrację mieszkańców ze wszystkich obszarów rewitalizacji (wzajemne wykorzystanie powstałej infrastruktury).</p>
Planowany okres realizacji	2019-2023
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	2 650 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> — WRPO 2014+, 9.2 Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojkowych (PI 9b) — Budżet gminy — Inne źródła

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	5. ZREWITALIZOWANY DWORZEC W PRZYSIECZYNIE FUNDAMENTEM DZIAŁALNOŚCI PODMIOTU EKONOMII SPOŁECZNEJ ORAZ MOŻLIWOŚCI WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO MIESZKAŃCÓW			
Nazwa wnioskodawcy	Gmina Wągrowiec			
Nazwa podmiotów współpracujących	Spółdzielnia Socjalna „Wspólny Sukces” Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej			
Miejsce realizacji przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Obszar rewitalizacji – Przysieczyn, działka nr 237/3			
Odziaływanie przedsięwzięcia	☒ sfera społeczna ☒ sfera gospodarcza ☒ sfera przestrzenno-funkcyjna ☒ sfera środowiskowa ☒ sfera techniczna			
Cel (cele) projektu	<ul style="list-style-type: none"> - kompleksowe wsparcie oraz wzmocnienie potencjału ekonomii społecznej i poszerzenie zakresu działań podmiotu ekonomii społecznej oraz możliwość wsparcia osób zainteresowanych działaniami i zatrudnieniem w sektorze ekonomii społecznej - Włączenie społeczne i gospodarcze mieszkańców wsi - Poprawa wizerunku wsi poprzez zagospodarowanie przestrzeni publicznej - Poprawa warunków życia mieszkańców poprzez przebudowę infrastruktury technicznej - Umożliwienie korzystania z infrastruktury dworcowej przy zrewitalizowanej linii kolejowej Poznań Wschód-Gołańcz przez mieszkańców i przyjezdnych 			
Cele programu rewitalizacji	Cel szczegółowy 1 – Włączenie społeczne i gospodarcze mieszkańców obszaru rewitalizacji Kierunki działań: zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji; zwiększenie aktywizacji mieszkańców w obszarze aktywności gospodarczej.			
Główne projekty rewitalizacyjne wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	5.1. ZMIANA SPOSOBU UŻYTKOWANIA I PRZEBUDOWA DWORCA I INFRASTRUKTURY DWORCOWEJ WRAZ Z ZAGOSPODAROWANIEM TERENU W MIEJSCOWOŚCI PRZYSIECZYN – główny projekt rewitalizacyjny			
	Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
	Gmina Wągrowiec	- brak obiektu na terenie Gminy Wągrowiec o warunkach umożliwiających prowadzenie	- stworzenie miejsca do prowadzenia działalności przez podmiot ekonomii społecznej o	1. Zmiana sposobu użytkowania i przebudowa dworca i infrastruktury dworcowej wraz z zagospodarowaniem

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

		<p>działalności przez podmiot ekonomii społecznej</p> <ul style="list-style-type: none"> - brak odpowiedniej bazy lokalowej umożliwiającej poszerzenie oferty prowadzonej działalności przez spółdzielnię socjalną - zły stan techniczny budynków dworca i niewykorzystane pomieszczenia w budynku dworca - niezagospodarowany teren przy budynku - brak możliwości zatrudnienia mieszkańców w sektorze ekonomii społecznej 	<p>wymaganym standardzie</p> <ul style="list-style-type: none"> - stworzenie odpowiedniej bazy lokalowej umożliwiającej poszerzenie oferty działalności prowadzonej przez spółdzielnię socjalną - Poprawa wizerunku wsi poprzez zagospodarowanie przestrzeni publicznej w otoczeniu dworca - możliwość zatrudnienia mieszkańców w sektorze ekonomii społecznej - Podniesienie własnej wartości, świadomości, pozytywnego myślenia oraz kwalifikacji umożliwiających podjęcie pracy 	<p>terenu w miejscowości Przysieczyn, w tym poczekalnia i dojścia do peronu, a także zieleni i mała architektura</p> <p>2. Budowa budynku gospodarczo-garażowego z wiatą, umożliwiającego poszerzenie oferty spółdzielni socjalnej</p>
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Obszar rewitalizacji – Przysieczyn, działka nr 237/3	5 200 000,00 zł	<p>Liczba przebudowanych /wybudowanych obiektów 2 szt.</p> <p>Powierzchnia zagospodarowanej przestrzeni publicznej – do 2 ha</p> <p>Liczba osób korzystających z obiektów – 200</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Protokoły odbioru robót - Wykaz osób zatrudnionych w Spółdzielni i ankiety od osób korzystających z infrastruktury
	KOMPLEMENTARNOŚĆ	<p>Poprzez zintegrowanie niniejszego projektu infrastrukturalnego z planowanym do realizacji głównym projektem rewitalizacyjnym 5.2. w sferze społecznej oraz poprzez zaplanowanie działań uzupełniających (5.3.) zapewniono komplementarność działań.</p>		
<p>5.2. AKTYWIZACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH ORAZ MOŻLIWOŚĆ WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO MIESZKAŃCÓW Z WYKORZYSTANIEM POTENCJAŁU SPÓŁDZIELNI SOCJALNEJ – główny projekt rewitalizacyjny</p>				
Nazwa wnioskodawcy		Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Spółdzielnia Socjalna		Niewystarczające wsparcie w	Zwiększenie możliwości	1. Organizacja warsztatów, szkoleń i

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

	„Wspólny sukces”	zakresie podnoszenia świadomości, własnej wartości, pozytywnego myślenia, możliwości podjęcia zatrudnienia przez osoby niepełnosprawne, w tym mieszkańców rewitalizowanego obszaru.	włączenia mieszkańców w aktywność zawodową poprzez zorganizowanie działań mających na celu bezpośrednią aktywizację osób wykluczonych.	doradztwa w zakresie zatrudnienia.
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Obszar rewitalizacji – Przysieczyn, działka nr 237/3	45 000,00 zł	Liczba zorganizowanych szkoleń, warsztatów / doradztwa – 10 szt. Liczba osób uczestniczących - 100 osób	Dane sprawozdawcze Spółdzielni socjalnej, listy obecności, agendy szkoleń, dokumentacja fotograficzna
	KOMPLEMENTARNOŚĆ	Poprzez zintegrowanie niniejszego projektu z planowanym do realizacji głównym projektem rewitalizacyjnym 5.1. w sferze infrastrukturalnej oraz poprzez zaplanowanie działań uzupełniających (5.3.) zapewniono komplementarność działań.		
Projekty uzupełniające	5.3. INTEGRACJA, AKTYWIZACJA I DZIAŁANIA PRZECIW WYKLUCZENIU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH Projekt planowany do realizacji przez Spółdzielnię socjalną „Wspólny Sukces” w ramach własnej działalności, w związku z czym nie wyodrębniono środków finansowych na realizację przedsięwzięcia. Projekt jest komplementarny z projektem 5.1., 5.2. Projekt realizowany będzie w okresie 2022-2023			
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Przeprowadzona analiza danych statystycznych oraz spotkania z mieszkańcami wykazały problemy społeczne oraz gospodarcze na terenie miejscowości Przysieczyn. Przebudowa dworca, który jest w złym stanie technicznym, umożliwiłaby zlokalizowanie w obiektach podmiotu ekonomii społecznej jakim jest Spółdzielnia Socjalna „Wspólny Sukces”. Powstanie dobrej bazy lokalowej umożliwi rozszerzenie oferty działalności prowadzonej przez spółdzielnię socjalną, a tym samym objęcia tą ofertą mieszkańców obszaru rewitalizacji, w tym osób z niepełnosprawnościami. W konsekwencji projekt wpłynie na ożywienie społeczne i gospodarcze miejscowości Przysieczyn oraz będzie miał pozytywne oddziaływanie na integrację mieszkańców ze wszystkich obszarów rewitalizacji (wzajemne wykorzystanie powstałej infrastruktury).			
Planowany okres realizacji	2019-2023			
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	5 245 000,00 zł			
Przewidywane źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> — WRPO 2014+, 9.2 Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojkowych (PI 9b) — WRPO 2014+ Działanie 5.2 Transport kolejowy — Budżet gminy, Inne źródła 			

Rozdział VII Mechanizmy integrowania działań służących realizacji celów rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Niniejszy rozdział opisuje mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji. W rozdziale znajduje się opis mechanizmów zachowania komplementarności działań (projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych) na poziomie programu w ujęciu przestrzennym, problemowym, instytucjonalno-proceduralnym, źródeł finansowania, międzyokresowym.

W Programie zintegrowano różne działania służące realizacji celów rewitalizacji, w związku z czym zachowana została komplementarność dokumentu w aspektach odnoszących się do zaplanowanych przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych. Kompleksowe rozwiązanie problemów jest nadrzędnym celem realizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, występujących na obszarze zdegradowanym. Poniżej zaprezentowano mechanizmy zachowania komplementarności działań (projektów i przedsięwzięć) na poziomie programu w ujęciu przestrzennym, problemowym, instytucjonalno-proceduralnym, źródeł finansowania, międzyokresowym

MECHANIZMY ZACHOWANIA KOMPLEMENTARNOŚCI DZIAŁAŃ W UJĘCIU PRZESTRZENNYM

Diagnoza obszaru pozwoliła na wskazanie poszczególnych **terenów miejscowości, na których istnieje największa koncentracja negatywnych zjawisk**, takich jak bezrobocie, ubóstwo analizowane na podstawie wykorzystania zasiłków, a także problemów środowiskowych, technicznych, przestrzenno- funkcjonalnych i gospodarczych. Planowane do wykonania projekty rewitalizacyjne skupiają się na tym obszarze i są z nim ściśle powiązane. Efektem projektów będzie możliwość korzystania z nowej infrastruktury oraz realizowanych przedsięwzięć przez mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz osoby zamieszkujące pozostałe obszary i turystów odwiedzających Gminę.

Tabela 20 Komplementarność działań rewitalizacyjnych w ujęciu przestrzennym - miejsce realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne	Podobszar rewitalizacji I. Kamienica	Podobszar rewitalizacji II. Łekno	Podobszar rewitalizacji III. Nowe	Podobszar rewitalizacji IV. Przysieczyn	Podobszar rewitalizacji V. Runowo	Podobszar rewitalizacji VI. Sienno	Podobszar rewitalizacji VII. Żelice
Przedsięwzięcie 1. Średniowieczny układ urbanistyczny Łekna – świadectwo historii i źródło rozwoju							
Przedsięwzięcie 2. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez dostęp do wysokiej jakości usług publicznych							
Przedsięwzięcie 3. Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem							

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

społecznym							
Przedsięwzięcie 4. Ośrodek edukacji ekologicznej w Nowym- miejscem o szczególnym znaczeniu dla zaspakajania potrzeb mieszkańców wsi							
Przedsięwzięcie 5. Zrewitalizowany dworzec w Przysieczynie fundamentem działalności podmiotu ekonomii społecznej oraz możliwości włączenia społecznego mieszkańców							

Źródło: Opracowanie własne

Jak zaprezentowano w powyższej tabeli poszczególne projekty dopełniają się wzajemnie w ujęciu przestrzennym, a także zostały skonstruowane w oparciu o cel, którym jest zniwelowanie problemów społecznych, w związku z czym działania podejmowane są kompatybilne względem siebie. Na każdym z podobszarów rewitalizacji zaplanowano realizację przedsięwzięcia rewitalizacyjnego.

MECHANIZMY ZACHOWANIA KOMPLEMENTARNOŚCI DZIAŁAŃ W UJĘCIU PROBLEMOWYM

Analiza problemów występujących na obszarze rewitalizacji pozwoliła na wskazanie przedsięwzięć, które w największym stopniu sprawią, iż problemy zostaną zmarginalizowane. Pod uwagę zostały wzięte rozwiązania sygnalizowane przez mieszkańców w trakcie spotkań oraz warsztatów rewitalizacyjnych. Planowane przedsięwzięcia zostały stworzone po dokładnym zapoznaniu się z danymi pozyskanymi w trakcie wykonywania diagnozy oraz na podstawie działań partycypacyjnych, które były realizowane w trakcie przygotowywania Programu. Wynikają one również z potencjału rozwoju obszaru rewitalizacji, a także odpowiadają na potrzeby sygnalizowane w obszarach społecznym, przestrzenno- funkcjonalnym, technicznym oraz środowiskowym. Zaplanowane przedsięwzięcia oddziałują w znacznym stopniu na eliminację negatywnych zjawisk, które zostały określone w diagnozie potrzeb i potencjału rozwoju obszaru rewitalizacji. Wynika to z dokładnego przeanalizowania komplementarności wyników diagnozy, na którą odpowiada realizacja konkretnych przedsięwzięć oraz poszczególnych działań. Ponadto przeprowadzono analizę wskaźników i prognozowanych rezultatów. Zadania przewidziane do realizacji w ramach procesu rewitalizacji realizują różne cele Programu. Opis przyporządkowania przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych do poszczególnych celów rewitalizacji znajduje się w *Rozdziale V. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk*. Uczestnicy procesu partycypacyjnego wskazywali poszczególne działania, które powinny stanowić części składowe przedsięwzięć rewitalizacyjnych, a także obrazowały oddziaływanie konkretnych działań na zdiagnozowane problemy. Najważniejsze projekty będą wpływały na rozwiązywanie problemów w obszarze społecznym oraz rozwój gospodarczy. Będzie to możliwe poprzez rozwój infrastruktury oraz organizowanie nowych wydarzeń kulturalnych, które doprowadzą do wzrostu atrakcyjności obszaru rewitalizacji oraz terenów przyległych. Zdegradowane budynki oraz tereny będą pełniły nowe funkcje, bardziej potrzebne pod względem przyszłego rozwoju

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

gminy. Nadanie miejscom publicznym nowych funkcji doprowadzi do zwiększenia uczestnictwa mieszkańców w realizowanych działaniach, których atrakcyjność wzrośnie. W poniższej tabeli zaprezentowany został stopień kompatybilności pod względem problemowym poszczególnych działań względem siebie, który ukazuje stopień, w jakim łączna realizacja planowanych działań doprowadzi do marginalizacji problemów występujących na obszarze rewitalizacji zgodnie z poniższą legendą.

+2 - bardzo silne powiązanie

+1 - silne powiązanie

0 - neutralne powiązanie

Jak widać w poniższej tabeli przedsięwzięcia rewitalizacyjne bardzo silnie i silnie są ze sobą powiązane. Nie zidentyfikowano przedsięwzięć neutralnie powiązanych i oddziaływujących na siebie.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Przedsięwzięcie 2. Średniowieczny układ urbanistyczny Łekna – świadectwo historii i źródło rozwoju	Przedsięwzięcie 3. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez dostęp do wysokiej jakości usług publicznych	Przedsięwzięcie 4. Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym	Przedsięwzięcie 5. Ośrodek edukacji ekologicznej w nowym miejscu o szczególnym znaczeniu dla zaspakajania potrzeb mieszkańców wsi	Przedsięwzięcie 6. Zrewitalizowany dworzec w Przysieczynie fundamentem działalności podmiotu ekonomii społecznej oraz możliwości włączenia społecznego mieszkańców
Przedsięwzięcie 1. Średniowieczny układ urbanistyczny Łekna – świadectwo historii i źródło rozwoju					
Przedsięwzięcie 2. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez dostęp do wysokiej jakości usług publicznych					
Przedsięwzięcie 3. Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym					
Przedsięwzięcie 4. Ośrodek edukacji ekologicznej w Nowym-miejscem o szczególnym znaczeniu dla zaspakajania potrzeb mieszkańców wsi					
Przedsięwzięcie 5. Zrewitalizowany dworzec w Przysieczynie fundamentem działalności podmiotu ekonomii społecznej oraz możliwości włączenia społecznego mieszkańców					

MECHANIZMY ZACHOWANIA KOMPLEMENTARNOŚCI DZIAŁAŃ W UJĘCIU INSTYTUCJONALNO-PROCEDURALNYM

W celu zachowania komplementarności działań na poziomie Programu rewitalizacji zaplanowano działania przypisane do **Zespołu ds. rewitalizacji** oraz do Gminy. Dla zapewnienia skuteczności procesu dane będą prezentowane za pośrednictwem Zespołu ds. rewitalizacji, którego zadaniem będzie ocena stopnia możliwości zrozumienia dostępnych danych przez interesariuszy rewitalizacji i potrzeba ich przetworzenia (np. w formie grafów, broszur, diagramów). **Docelowo serwis udostępniony na stronie internetowej Gminy** będzie służył jako kanał dwustronnej komunikacji na linii samorząd–obywatele (interesariusze rewitalizacji). Celem takiego podejścia jest udostępnienie danych i informacji dotyczących stopnia rozwiązania konkretnego problemu zidentyfikowanego na obszarze zdegradowanym i obszarze rewitalizacji dla interesariuszy rewitalizacji. Dostęp do danych ma pozwolić interesariuszom monitorować skuteczność zmian społeczno-gospodarczych.

MECHANIZMY ZACHOWANIA KOMPLEMENTARNOŚCI DZIAŁAŃ W UJĘCIU ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

Podstawowym źródłem finansowania projektów rewitalizacyjnych będzie działanie **WRPO 2014+ działania 9.2 Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojkowych (PI 9b)**. Zakłada się, że działania inwestycyjne finansowane z EFRR będą rozszerzeniem – uzupełnieniem działań o charakterze społecznym, prowadzonych w ramach EFS (PI9i aktywne włączenie). Planuje się komplementarne wykorzystanie innych funduszy unijnych tj. EFR (PROW 2014-2020). Wsparciem na realizację działań rewitalizacyjnych będą także środki EFRM (PO RYBACTWO I MORZE 2014-2020 dostępne w ramach LSR LGR 7 Ryb w zakresie rozwoju przedsiębiorczości oraz tworzenia, rozwoju, wyposażenia infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, przeznaczonej na użytek publiczny historycznie lub terytorialnie związanych z działalnością rybacką).

Pozyskanie środków zewnętrznych będzie jednym z głównych celów w zakresie źródeł finansowania, jednakże zaplanowane w programie rewitalizacji przedsięwzięcia oraz projekty planowane są do realizacji ze środków własnych gminy w przypadku braku możliwości otrzymania wsparcia finansowego. W trakcie dokonywania monitoringu, zaplanowane zostało dokonywanie bieżącej oceny potrzeb w zakresie rewitalizacji i na podstawie sprawozdań dokonywana będzie ocena komplementarności działań w ujęciu źródeł finansowania, szczególnie w przypadku niemożności uzyskania finansowania zewnętrznego.

MECHANIZMY ZACHOWANIA KOMPLEMENTARNOŚCI DZIAŁAŃ W UJĘCIU MIĘDZYOKRESOWYM

Narzędziem służącym trwałemu zintegrowaniu działań w ujęciu międzyokresowym będzie ewaluacja Programu:

- Ewaluacja ex ante (przed rozpoczęciem działań Programu, celem ustalenia, czy i w jakim stopniu podejmowane działania będą zgodne z przyjętymi założeniami oraz czy możliwe jest osiągnięcie długotrwałych efektów w tym kontekście);
- Ewaluacja w połowie obowiązywania Programu (umożliwia zbadanie stopnia efektywności podejmowanych działań oraz ich zgodności z założeniami, ale także na ile aktywności są zgodne z harmonogramem, a poziom wykorzystania zasobów odpowiada opisowi w projekcie);
- Ewaluacja bieżąca – monitoring przynajmniej raz na rok (dokonywana przez cały czas trwania Programu, związana z oceną poziomu wykonywania zadań i działań w poszczególnych podobszarach rewitalizacyjnych);

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

- Ewaluacja końcowa (dokonywana pod koniec realizacji projektu, wiąże się z analizą zgodności podejmowanych działań wynikających z harmonogramu oraz z rozliczeniem poziomu wykorzystania zasobów);
- Ewaluacja ex post (dokonywana po zakończeniu realizacji programu).

O efektywnym połączeniu i skoordynowaniu zadań w ujęciu międzyokresowym stanowić będzie kontynuacja podjętych w poprzednim okresie działań. Istotna jest także świadomość strategicznego wzmocnienia ich w kolejnych okresach. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne bazują na poprzednich doświadczeniach Gminy zdobytych podczas realizacji projektów inwestycyjnych finansowanych ze środków WRPO, POKL oraz środków budżetowych. Poniżej zestawienie projektów realizowanych lub zakończonych przez podmioty publiczne realizujące działania ze środków EFS POKL, EFRR, FS, EFRROW oraz środków budżetowych w okresie programowania 2007-2013:

Tabela 21 Zrealizowane / realizowane projekty komplementarne

ZREALIZOWANE/REALIZOWANE PROJEKTY KOMPLEMENTARNE		
L.p. Nazwa projektu	Nazwa programu	Źródło finansowania
1. „PRZYSTAŃ KAMIENICA – II etap budowy Centrum Rekreacyjno – Turystycznego w nadjeziornej miejscowości Gminy Wągrowiec”.	Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013, Priorytet VI – Turystyka i środowisko kulturowe, Działanie 6.1 – Turystyka, Schemat I „Infrastruktura turystyczna”	Wartość projektu: 2 815 124,19 Dofinansowanie: 1 597 241,89 Wartość inwestycji: 2 874 205,54
2. „Przebudowa z rozbudową budynku świetlicy wiejskiej w Łeknie wraz z zagospodarowaniem terenu”	Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 Działanie 313,322,323 „Odnowa i Rozwój wsi”.	Wartość projektu: 1 058 922,42 zł Wartość dofinansowania: 479 892,00 zł Wartość inwestycji: 1 171 001,55 zł
3. „Budowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Łeknie”	Projekt współfinansowany z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej Ministerstwa Sportu i Turystyki w ramach Programu Rozwoju Szkolnej Infrastruktury Sportowej	Wartość projektu: 4 994 003,00 zł Dofinansowanie: 2 409 400,00 zł
4. „Poprawa infrastruktury wychowania przedszkolnego poprzez przebudowę i rozbudowę istniejących obiektów gminnych w Pawłowie	Projekt współfinansowany w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Osi priorytetowej 9 „Infrastruktura dla kapitału ludzkiego”, Działanie 9.3 „Inwestowanie w rozwój infrastruktury edukacyjnej i	Wartość projektu: 1 171 052,06 zł Dofinansowanie: 995 394,25 zł

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Żońskim i Łeknie – projekt zintegrowany z działaniem 8.1.1.	szkoleniowej”, Poddziałanie 9.3.1 „Inwestowanie w rozwój infrastruktury przedszkolnej” WRPO 2014-2020.	
5. „Termomodernizacja gminnych obiektów szkolnych w Żelicach i Pawłowie Żońskim”. „Termomodernizacja obiektu w Żelicach”	Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013, Działanie 3.2 „Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku”	Wartość projektu: 691 455,31 Dofinansowanie: 468 512,52 Wartość inwestycji: 768 211,90
6. „Zagospodarowanie terenu w Żelicach – kompleks sportowy”	Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 Działanie 313,322,323 „Odnowa i Rozwój wsi”.	Wartość projektu: 591 982,91 Wartość dofinansowania: 356 453,49 Wartość inwestycji: 624 957,15
7. „Rozbudowa świetlicy wiejskiej z remizą strażacką oraz budowa boiska w Siennie” Zadanie 1. „Budowa boiska sportowego w Siennie”	Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 Działanie 313,322,323 „Odnowa i Rozwój wsi”.	Wartość projektu: 578 856,13 Wartość dofinansowania: 200 000,00 Wartość inwestycji: 623 382,13
8. „Przebudowa wraz z rozbudową istniejącej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w Kobylcu” Część I „Przebudowa istniejące pomostu jednoelementowego o konstrukcji drewnianej nad jeziorem w Kobylcu” Część II „Budowa trybun i doposażenie kompleksu sportowego ORLIK we wsi Kobylec”	Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 Działanie 313,322,323 „Odnowa i Rozwój wsi”.	Wartość projektu: 119 033,84 Wartość dofinansowania: 69 875,00 Wartość inwestycji: 128 908,42 zł

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

9. „Rozbudowa świetlicy wiejskiej z remizą strażacką w Siennie”	Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 Działanie 313,322,323 „Odnowa i Rozwój wsi”.	Wartość projektu: 846 313,08 zł Wartość dofinansowania: 264 759,00 zł Wartość inwestycji: 787 591,72 zł
10. „Budowa wigwamu rekreacyjnego wraz z zagospodarowaniem centrum wsi Żelice”	Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 Działanie 313,322,323 „Odnowa i Rozwój wsi”.	Wartość projektu: 267 445,64 zł Wartość dofinansowania: 89 000,00 zł Wartość inwestycji: 307 517,08 zł
11. „Być Przedszkolakiem! To brzmi dumnie! Rozwój edukacji przedszkolnej, podniesienie kompetencji nauczycieli i świadomości rodziców w Gminie Wągrowiec”.	Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi priorytetowej 8 „Edukacja”, działanie 8.1. „Ograniczanie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz wyrównywanie dostępu do edukacji przedszkolnej i szkolnej”, Poddziałanie 8.1.1 „Edukacja przedszkolna” WRPO 2014-2020.	Wartość projektu: 282 024,80 zł Dofinansowanie: 239 721,08 zł
12. „Program Aktywizacji Społeczno-Zawodowej w Gminie Wągrowiec na lata 2008-2013”	Projekt współfinansowany w ramach Priorytetu VII, Poddziałanie 7.1.1 PO KL	Wartość projektu: 900 418,22 zł
13. „Rozwój i upowszechnianie form aktywnej integracji wśród osób niepełnosprawnych i pomoc osobom usamodzielnianym.	Projekt partnerski z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wągrowcu oraz Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Wągrowcu w ramach Priorytetu VII, Poddziałanie 7.1.2.	95 167,12 zł
14. „Projekt poprawiający dostęp do usług wsparcia rodziny i systemu pieczy	Projekt partnerski z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wągrowcu oraz Fundacją	315 224,00 zł

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

zastępczej, usług opiekuńczych i asystenckich w Powiecie Wągrowieckim”	Aktywności Lokalnej w Puszczykowie w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa 7, Włączenie społeczne, Działanie 7.2. Usługi społeczne i zdrowotne, Poddziałanie 7.2.1	
---	---	--

Powyżej wykazano projekty zrealizowane przez Gminę Wągrowiec w poprzednim okresie programowania oraz realizowane obecnie. Jak widać w poszczególnych miejscowościach na terenie objętym rewitalizacją były realizowane projekty infrastrukturalne, oraz komplementarne do nich projekty „miękkie” dedykowane wszystkim mieszkańcom gminy.

Przedsięwzięcia / projekty wpisane w program rewitalizacji uzupełniają przedsięwzięcia już zrealizowane i stanowią ich konsekwentną kontynuację. Dodatkowo w ramach każdego zaplanowanego przedsięwzięcia rewitalizacji zaplanowano w każdym z nich działania zintegrowane. Planowane do realizacji zadania „miękkie” w tym angażujące społeczeństwo, podmioty ekonomii społecznej, stowarzyszenia wykorzystywać będą powstałą, zmodernizowaną, doposażoną infrastrukturę. Ma to odzwierciedlenie w przyjętych w programie wskaźnikach (produktu, rezultatu) oraz opisach fiszek projektowych.

Wnikliwa analiza w/w zrealizowanych projektów wykazuje powiązania z zaplanowanymi do realizacji projektami rewitalizacyjnymi w tym z projektami "miękkimi" dotyczącymi rozwoju kapitału społecznego. Projekty, które były finansowane z EFS, w szczególności w zakresie edukacji ogólnej i zawodowej oraz wsparcia przedsiębiorczości mieszkańców, które realizowane były w poprzednim okresie programowania na 2007-2013, będą kontynuowane poprzez realizację zaplanowanych działań.

Rozdział VIII Mechanizmy włączenia interesariuszy rewitalizacji w proces rewitalizacji

Niniejszy rozdział opisuje mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji i konsultacje społeczne. W rozdziale opisane są działania realizowane zarówno na etapie programowania programu rewitalizacji jak również na etapie wdrożenia programu.

W ramach pracy nad Programem wykorzystano wiele narzędzi partycypacyjnych oraz metod gromadzenia i analizy danych od mieszkańców i grup docelowych projektów rewitalizacyjnych. Konsultacje wykonane zostały metodą badania w działaniu (*action research*) ukierunkowaną na poprawę jakości działania w obrębie badanej społeczności. Zastosowane zostały metody badawcze uznające kompetencje członków danej społeczności do zrozumienia swojej społeczności. Partycypacyjne metody konsultacji wykorzystywane były w celu aktywizacji i zaangażowania interesariuszy rewitalizacji na każdym z dwóch kluczowych etapów diagnostycznym i strategicznym: **Każda z grup interesariuszy rewitalizacji miała możliwość również wyrażenia swoich opinii na każdym z etapów pracy nad Programem.** Partycypacyjnymi metodami konsultacji wykorzystanymi podczas pracy nad Programem były m.in. spotkania z mieszkańcami, spotkania z przedstawicielami sektora gospodarczego, spotkania z radnymi, ankiety papierowe, ankiety internetowe, wywiady podczas spotkań, korespondencja tradycyjna i e-mailowa dotycząca propozycji pomysłów projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych; spacer studyjny pozwalający na żywo ocenić uwarunkowania przestrzenne obszaru rewitalizacji. Wykorzystano również materiały ze spotkań indywidualnych z potencjalnymi wnioskodawcami projektów rewitalizacyjnych w Urzędzie Gminy.

Badania kwestionariuszowe z mieszkańcami PAPI (Paper & Pen Personal Interview)

Wywiady z mieszkańcami przeprowadzono metodą PAPI (skrót z j. ang. *Paper & Pen Personal Interview*). Odpowiedzi na kartę wywiadu nanoszone były przez ankietera po uprzednim odczytaniu pytań i udzieleniu odpowiedzi przez respondentów. Badanie przeprowadzone zostało w lutym 2017 roku, **na próbie 300 mieszkańców Gminy Wągrowiec.** Badanie przeprowadzone zostało w różnych częściach gminy, aby wyeliminować jednolite odpowiedzi, które mogłyby charakteryzować mieszkańców tych samych okolic. Dzięki wielowymiarowemu spojrzeniu na proces rewitalizacji, określono problemy społeczne oraz przestrzenne dla całej gminy. Dodatkowo badania prowadzono w godzinach porannych oraz popołudniowych, by trafić do osób aktywnych zawodowo i nie tylko, a także do różnych grup wiekowych. Ponadto 25 ankiet przeprowadzono wśród przedsiębiorców, 25 ankiet wśród osób starszych i 50 wśród uczniów. W badaniu wzięło udział łącznie 60% kobiet oraz 40% mężczyzn. Respondentami badania były osoby w następujących grupach wiekowych: 18-25 lat (13%), 26-35 lat (27%), 36-50 lat (23%), 51-60 lat (14,5%), powyżej 60 lat (22,5%). Wykształcenie badanych rozkładało się następująco: podstawowe (8%), gimnazjalne (1%), zawodowe (35%), średnie (39,5%), wyższe (16,5%).

Posiedzenia Zespołu ds. rewitalizacji i szkolenia dla członków zespołu

Spotkania Zespołu ds. rewitalizacji stanowiły podstawową metodę pracy nad programem rewitalizacji. W ramach pracy powołany Zespół spotkał się na spotkaniach: **14 lutego 2017 r., 7 kwietnia 2017 r., 28 kwietnia 2017 r., 16 maja 2017 r. oraz 23 maja 2017 r.** Spotkania zespołu prowadzili eksperci delegowani przez wykonawcę programu rewitalizacji, a w trakcie prowadzenia prac partycypacyjnych zorganizowano pięć posiedzeń zespołu ds. rewitalizacji, które były połączone ze szkoleniami zespołu. Szkolenia dotyczyły bezpośrednio:

- wyznaczania obszaru rewitalizacji na podstawie badań i analiz,
- zasad prowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami,
- finansowania projektów rewitalizacyjnych ze środków unijnych,
- monitoringu i ewaluacji programu rewitalizacji,
- systemu wdrożenia programu rewitalizacji.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Zdjęcie 2 Spotkania zespołu ds. rewitalizacji wraz ze szkoleniem członków zespołu

Źródło: Opracowanie własne

Warsztaty rewitalizacyjne

W ramach pracy nad Programem zostały przeprowadzone warsztaty rewitalizacyjne, które bazowały na metodach aktywizujących (metoda kruszenia), analizie SWOT i burzy mózgów. Warsztaty rewitalizacyjne realizowane były w dniach **15-16 marca 2017 roku** w Urzędzie Gminy Wągrowiec, świetlicach wiejskich w Łeknie i Tarnowie Pałuckim oraz w dniu **28 kwietnia 2017 r.** w Urzędzie Gminy Wągrowiec. W dniu **10 maja 2017 r.** w świetlicy wiejskiej w Przysieczynie odbyło się spotkanie z interesariuszami rewitalizacji. Kolejne dwa spotkania z mieszkańcami odbyły się **22 maja 2017 r.** w Restauracji „Dobra Truskawka” w Nowym i Świetlicy Wiejskiej w Runowie. Spotkanie podsumowujące proces programowania programu rewitalizacji zostało zorganizowane **23 maja 2017 r.** w Urzędzie Gminy Wągrowiec. Spotkania prowadzone były przez ekspertów ds. konsultacji społecznych. Dodatkowo odbyły się również spacerzy badawcze, które łączyły się z interaktywną, terenową metodą pytania mieszkańców o ich opinie. W trakcie warsztatów z mieszkańcami wykorzystano różnorodne i efektywne metody pracy tj. mini wykłady na temat procesu rewitalizacji, ćwiczenia, dyskusje, prace w grupach zadaniowych, burze mózgów, mapy myślowe. Warsztaty miały na celu przedstawienie mieszkańcom koncepcji realizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Propozycje

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

mieszkańców zostały podzielone na projekty i uwzględniono je przy planowaniu przedsięwzięć do realizacji. Mieszkańcy wskazali także potrzeby terenów miejscowości, które zostały wdrożone w ramach przedsięwzięć. Wszystkie pomysły zgłoszone przez mieszkańców zostały przedstawione Zespołowi ds. Rewitalizacji i poddane pod głosowanie.

Zdjęcie 3 Uczestnicy warsztatów rewitalizacyjnych i spotkań z interesariuszami rewitalizacji

Źródło: Urząd Gminy Wągrowiec

Spacery studyjne

Podczas konsultacji z mieszkańcami **zrealizowano spacery studyjne**. Spacer badawczy (studyjny) to interaktywna, terenowa metoda pytania mieszkańców o ich opinie w danej kwestii – wykorzystuje się ją przede wszystkim do badania przestrzeni. Korzystanie z tej metody jest szczególnie cenne jeżeli chcemy dokonać oceny przestrzeni oczami jej użytkowników (np. pod kątem dostosowania do potrzeb osób starszych lub niepełnosprawnych, ogólnej oceny konkretnych rozwiązań architektonicznych czy infrastrukturalnych) lub w celu zebrania pomysłów na nowe rozwiązania w sposobie zagospodarowania przestrzeni (np. nowe lokalizacje ławek, przystanków). Spacer pozwolił na zaproszenie użytkowników do krytycznego „audytu przestrzeni” i umożliwił poddanie różnych rozwiązań przestrzennych ocenie w realnej sytuacji ich użycia.

Zdjęcie 4 Wybrana dokumentacja zdjęciowa ze spacerów studyjnych

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Źródło: Opracowanie własne

Wywiady internetowe z użyciem komputera (CAWI)

Kompleksowość procesu partycypacji społecznej, który był realizowany w ramach opracowywania Programu rewitalizacji została podkreślona poprzez przeprowadzenie badań internetowych, które były skierowane do pracowników Urzędu Gminy i gminnych jednostek. Badania metodą CAWI (ang. *Computer Assisted Web Interviews*) to wywiad przeprowadzony poprzez otrzymanie kwestionariusza czy też ankiety drogą internetową oraz wypełnienie go on-line. Przedmiotowe wnioski zostały uwzględnione w części diagnostycznej.

Rysunek 1 Strona tytułowa ankiety internetowej CAWI w ramach pracy nad programem rewitalizacji

Ankieta realizowana w ramach opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Wągrowiec na lata 2017 - 2023

Szanowni Państwo,
Urząd Gminy w Wągrowcu przystąpił do opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji, który będzie podstawowym dokumentem umożliwiającym aplikowanie o środki Unii Europejskiej w obszarze odnawiania przestrzeni publicznej oraz realizacji działań aktywizacyjnych społeczności lokalnej. Ze względu na chęć zebrania uwag mieszkańców, zwracamy się do Państwa z prośbą o wzięcie udziału w ankiecie oraz udzielenie odpowiedzi pozwalających na wyznaczenie problemów istniejących na terenie gminy. Będziemy również wdzięczni za wskazania zadań, które Urząd Gminy mógłby zrealizować.
Państwa głos w opracowywaniu programu rewitalizacji jest dla nas bardzo ważny.

1. Proszę określić swoje zadowolenie z zamieszkania na terenie Gminy Wągrowiec*

Bardzo zadowolony

Raczej zadowolony

Źródło: Opracowanie własne

Działania informacyjne i promocyjne

Na potrzeby działań promocyjnych opracowane zostały plakaty. Na plakatach informacyjnych zostały umieszczone informacje o realizacji projektu ze środków unijnych i daty najważniejszych spotkań z interesariuszami rewitalizacji. Na stronie internetowej gminy zamieszczano aktualne informacje o realizowanych działaniach w ramach pracy nad LPR. W ramach prowadzonych działań informacyjnych i promocyjnych informowano o źródle finansowania programu rewitalizacji, który został dofinansowany z Funduszy Europejskich. Zgodnie z wytycznymi Urzędu Marszałkowskiego plakaty informacyjne zawierały znaki graficzne Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Projekt został sfinansowany z tytułu dofinansowania ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014 - 2020

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC DO ROKU 2023

WARSZTATY REWITALIZACYJNE	
15.03.2017 16 ⁰⁰	Urząd Gminy Wągrowiec
16.03.2017 16 ⁰⁰	Świetlica Wiejska w Łeknie
16.03.2017 19 ⁰⁰	Świetlica Wiejska w Tarnowie Pałuckim

www.gminawagrowiec.pl

Projekt został sfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014 - 2020

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC DO ROKU 2023

Wójt Gminy Wągrowiec zaprasza mieszkańców na spotkania związane z Lokalnym Programem Rewitalizacji Gminy Wągrowiec na lata 2017 - 2023:

Spotkanie z interesariuszami - 22.05.2017 r. o godz. 17:00 w Restauracji „Dobra Truskawka” w Nowym oraz o godz. 19:00 w świetlicy wiejskiej w Runowie.

Spotkanie podsumowujące z mieszkańcami - 23.05.2017r. o godz. 10:00 w Urzędzie Gminy Wągrowiec

Wszystkich mieszkańców zapraszamy do wzięcia udziału w spacerach studyjnych, które odbędą się dnia 22 maja o godz. 9⁰⁰ w Łeknie (spotkanie przy świetlicy wiejskiej) oraz o godz. 11⁰⁰ w Tarnowie Pałuckim (spotkanie przy świetlicy wiejskiej).

Szczegóły zawarte są na stronie Urzędu Gminy:
www.gminawagrowiec.pl

Środki zapewnienia partycypacyjnego udziału mieszkańców na etapie wdrożenia programu rewitalizacji

Spotkania Zespołu ds. rewitalizacji

Planuje się spotkania Zespołu ds. rewitalizacji z interesariuszami rewitalizacji. Spotkania z udziałem mieszkańców planowane będą w okresach sprawozdawczych, obejmujących prezentację rocznych Sprawozdań z realizacji Programu.

Aktywne formularze i internetowe badania kwestionariusze

Głównym narzędziem wymiany informacji i komunikacji z mieszkańcami i interesariuszami rewitalizacji będzie dedykowana **strona internetowa Urzędu Gminy Wągrowiec poświęcona rewitalizacji**. Poza standardowymi informacjami o bieżącym etapie wdrożenia programu na stronie zamieszczone zostaną aktywne formularze umożliwiające przeprowadzenie krótkich ankiet monitorujących nastroje interesariuszy rewitalizacji oraz pozostałych mieszkańców Gminy.

Organizacja okresowych spotkań z interesariuszami rewitalizacji

Planuje się partycypacyjny udział mieszkańców w ewaluacji wdrażania Programu poprzez organizację okresowych spotkań z interesariuszami rewitalizacji. Po przyjęciu przez Radę Gminy corocznego raportu z realizacji programu rewitalizacji organizowane będzie spotkanie prezentujące wyniki wdrożenia Programu podczas którego możliwa będzie dyskusja i krytyczna ocena dotychczasowych działań rewitalizacyjnych przez interesariuszy rewitalizacji.

Współpraca z NGO's w ramach programu współpracy

Narzędziem zapewniającym współpracę z organizacjami pozarządowymi działającymi na obszarze rewitalizacji będzie Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Program przyjmowany jest corocznie zgodnie z przepisami ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W Programie ujęte zostaną zadania dla NGO's związane z promowaniem efektów programu rewitalizacji skierowane do mieszkańców i interesariuszy rewitalizacji.

Partycypacyjna ewaluacja programu

Ewaluacja wykonania Programu dokonywana będzie w trakcie (ewaluacje bieżące – on-going, mid-term), ale również po jej formalnym zakończeniu (ex-post). Celami szczegółowymi planowanej ewaluacji on-going będą ocena wyników Programu (tj. produktów i rezultatów) oraz identyfikacja czynników sukcesu lub ryzyka osiągnięcia skwantyfikowanych celów; Ocena systemu zarządzania i wdrażania Programu – tzn. sprawności przepływu informacji, dokumentów, środków finansowych i realizacji zadań oraz identyfikacja barier prawnych i administracyjnych wdrażania Programu; Ocena, czy warunki zewnętrzne wdrażania Programu się zmieniły (np. aktualność Programu względem zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej, kontekstu prawnego, diagnozy potrzeb itp.) oraz czy w tym kontekście cele rewitalizacji pozostają aktualne; Ocena wpływu i użyteczności zakończonych projektów rewitalizacyjnych, tj. ocena zadań zakończonych w ewaluowanym okresie w ramach poszczególnych celów do 2023 roku. **W ramach ewaluacji zaplanowane zostaną komponenty badań terenowych i jakościowych z mieszkańcami i interesariuszami rewitalizacji**, które mają na celu pozyskanie aktualnych informacji, które będą mogły posłużyć do modyfikacji programu w razie takiej konieczności.

Rozdział IX System wdrażania i monitorowania programu rewitalizacji

Niniejszy rozdział opisuje strukturę zarządzania realizacją programu rewitalizacji w tym zadania zespołu ds. rewitalizacji, wskazanie jednostki w strukturze organizacyjnej Urzędu Gminy odpowiedzialnego za zarządzanie procesem rewitalizacji. Rozdział opisuje również system monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu. Opisano tutaj metody oraz narzędzia badania i analizowania zmian zachodzących na obszarze zdegradowanym będące wynikiem procesu rewitalizacji oraz system oceny wpływu i skuteczności prowadzonych działań na zdiagnozowane problemy; ponadto określono instytucje/podmioty i ich zadania w systemie monitorowania; przewidziano możliwość wprowadzania w planie działań modyfikacji na podstawie rekomendacji wynikających z ewaluacji programu rewitalizacji. W rozdziale wskazana została częstotliwość sprawozdań i raportów monitorujących postęp wdrożenia programu rewitalizacji. Rozdział obejmuje także informacje na temat możliwości aktualizacji dokumentu.

System monitorowania i oceny programu rewitalizacji dotyczyć będzie czterech płaszczyzn dotyczących wdrożenia programu.

Płaszczyzny monitorowania program rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

System monitorowania obejmować będzie również coroczne zbieranie informacji niezbędnych w zakresie monitorowania programów rewitalizacji na potrzeby sprawozdawczości WRPO 2014+. Za wdrożenie Programu odpowiedzialny będzie **Wójt Gminy**, który corocznie przedkładać będzie Radzie Gminy sprawozdanie monitorujące z wdrażania Programu (sprawozdanie). Zakres sprawozdania obejmować będzie co najmniej dane wskazane w Załączniku nr 4 - Formularz efektów monitorowania programów rewitalizacji z *Zasady programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+*, która będzie wypełniana z częstotliwością dwuletnią na początku 2018, 2020, 2022 i 2024 roku z aktualnością danych według stanu na koniec grudnia roku poprzedniego. Sprawozdanie będzie przedstawiane Zespołowi ds. rewitalizacji w celu zaopiniowania. Zakres sprawozdania będzie obejmować, co najmniej Informację o postępach finansowych, źródłach finansowania zadań, Informację o postępach rzeczowych, zgodność z przyjętym harmonogramem, odchyień od harmonogramu. W sprawozdaniu przedstawione zostaną również problemy, bariery, trudności, które zostały zidentyfikowane przez gminę na etapie programowania programu rewitalizacji. Planuje się zbieranie danych dotyczących postępu w realizacji projektów rewitalizacyjnych na podstawie specjalnych fiszek monitoringowych.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

W ramach systemu monitorowania zaplanowano realizację monitoringu na kilku płaszczyznach:

- monitorowania podstawowych parametrów dotyczących delimitacji obszaru rewitalizacji w zakresie wskaźników określonych w programie, świadczących o degradacji obszaru;
- monitorowanie stopnia realizacji celów określonych w programie rewitalizacji;
- monitorowanie skutków realizacji programu rewitalizacji poprzez analizę wskaźników stanu kryzysowego;
- monitorowanie poziomu wdrażania programu rewitalizacji, ze szczególnym uwzględnieniem przedsięwzięć.

Wójtowi Gminy podlegać będzie **Zespół ds. rewitalizacji (przedstawiciele jednostek gminnych, organizacji pozarządowych, instytucji)** powołany zarządzeniem nr 12/2017 z dnia 8 lutego 2017 r. Zespół ds. rewitalizacji stanowić będzie forum współpracy i dialogu interesariuszy rewitalizacji z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniotwórczo-doradczą Wójta Gminy Wągrowiec. **Planuje się spotkania Zespołu ds. rewitalizacji co najmniej raz na pół roku.** W czasie realizacji Programu Zespół ds. Rewitalizacji, z inicjatywy własnej lub na wniosek podmiotu (komórki/jednostki) realizującego przedsięwzięcie będzie mógł przeprowadzić spotkanie – naradę w celu omówienia występującego – zgłoszonego problemu. Zespół ds. rewitalizacji uprawniony będzie do wyrażania opinii oraz podejmowania inicjatyw i rozwiązań odnoszących się do rewitalizacji Gminy. Karta będzie wypełniana dla projektu, który realizuje działania rewitalizacyjne.

Karta informacyjna projektu rewitalizacyjnego					
/kartę należy wypełnić dla projektu, który realizuje działania rewitalizacyjne/					
<p>Poprzez pojęcie Rewitalizacja należy rozumieć definicję zawartą w Wytycznych Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 2 sierpnia 2016 r.</p>					
I. Projekt rewitalizacyjny w generatorze wniosków LSI 2014+ /należy zaznaczyć odpowiednie pole/					
<p>Czy dla projektu w polu <i>Typ projektu</i> wybrano <i>Projekt rewitalizacyjny</i>?</p>	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="text-align: center;">Tak (projekt wynika z programu rewitalizacji gminy – należy przejść do punktu II)</td> <td style="width: 50px;"></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">Nie (należy przejść do podpunktu I.1.)</td> <td></td> </tr> </table>	Tak (projekt wynika z programu rewitalizacji gminy – należy przejść do punktu II)		Nie (należy przejść do podpunktu I.1.)	
Tak (projekt wynika z programu rewitalizacji gminy – należy przejść do punktu II)					
Nie (należy przejść do podpunktu I.1.)					
I.1 Uzasadnienie realizacji projektu w kontekście Rewitalizacji /należy zaznaczyć odpowiednie pole oraz uzupełnić opis/					
Projekt rewitalizacyjny	<u>oczekuje na uchwalenie programu rewitalizacji gminy</u>				
	- Przewidywany termin uchwalenia programu:				
	<u>oczekuje na wpisanie do programu rewitalizacji gminy</u>				
	- Przewidywany termin wpisania do programu:				
	<u>realizowany jest na obszarze zdegradowanym wskazanym w programie rewitalizacji gminy</u>				
	- W jaki sposób realizuje cele rewitalizacyjne gminy na danym obszarze				
	<u>jest powiązany z działaniami rewitalizacyjnymi gminy (poza wyznaczonym obszarem zdegradowanym)</u>				
	- W jaki sposób projekt realizuje cele rewitalizacyjne gminy				
Inne.....					
- Uzasadnienie					
II. Opis projektu w kontekście Rewitalizacji					
II.1 Krótki opis obszaru zdegradowanego /należy wskazać lokalizację obszaru, podstawowe dane statystyczne (powierzchnia,					

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

liczba ludności, poziom bezrobocia itp.) oraz główne zjawiska kryzysowe/

II.2 Umiejscowienie, planowane działania oraz cel projektu /należy wskazać lokalizację projektu, planowane działania, cele w kontekście Rewitalizacji oraz obszaru zdegradowanego gminy. /

II.3 Wskaźniki postępu rzeczowego w kontekście Rewitalizacji /należy wybrać

i uzupełnić pola wskaźników, które wpisują się w zakres rzeczowy projektu. Lista ma charakter indykatorywny, a podane dane nie są wiążące./

Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło danych (przykładowe)	Wartość docelowa
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	ha	Program rewitalizacji	
Ludność mieszkająca na obszarach objętych zintegrowanymi strategiami rozwoju obszarów miejskich	osoby	Dane Urzędu Gminy	
Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach wiejskich	m ²	Wypis z ewidencji gruntów	
Liczba osób wykluczonych objętych wsparciem*	osoby	Ankieta uczestnika projektu	

*do wartości wskaźnika należy wliczyć osoby wykluczone, osoby bezrobotne (w tym długotrwale bezrobotne) osoby biernie zawodowo, osoby z niepełnosprawnościami.

III. Dane osób do kontaktu w zakresie działań rewitalizacyjnych w projekcie

	Osoba 1	Osoba 2
1. Imię i nazwisko		
2. Adres		
3. Nazwa pracodawcy		
4. Zajmowane stanowisko		
5. Numer telefonu / faksu		
6. Adres e-mail		

W systemie monitorowania dokonano wyboru poniższych wskaźników pozwalających monitorować efekt długofalowy całego Programu. Wskaźniki dotyczącego całego Programu należy odróżnić od wskaźników monitorujących poszczególne przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Wskaźniki oddziaływania mierzą zmiany zachodzące w wyniku wdrażania Programu i poszczególnych przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych. Poniżej zaprezentowano wskaźniki dotycząc przedsięwzięć oraz całego obszaru zidentyfikowanego jako obszar rewitalizacji, na którym realizowane będą działania rewitalizacyjne. Wskaźniki przedstawiają poniższe tabele.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Wskaźniki produktu i rezultatu - przedsięwzięć / projektów rewitalizacyjnych

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Projekty w ramach przedsięwzięcia	Nazwa wskaźnika	Typ wskaźnika	Wartość wskaźnika	Źródło danych
1.	Średniowieczny układ urbanistyczny Łekna – świadectwo historii i źródło rozwoju	Przebudowa i zagospodarowanie rynku z układem komunikacyjnym w średniowiecznej części dawnego miasta Łekno	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej	Produktu	1,8ha	Protokoły odbioru / UG Wągrowiec
			Liczba osób korzystających z zagospodarowanej przestrzeni	Rezultatu	300 osób	Ankiety, informacje od sołtysa wsi Dokumentacja fotograficzna /UG Wągrowiec
		Wykorzystanie zrewitalizowanego obszaru historycznego układu urbanistycznego Łekna na cele integracji, aktywizacji oraz cele promocyjne	Liczba imprez kulturalnych	Produktu	4	Listy obecności/ Agendy / GOK/UG Wągrowiec
			Liczba osób uczestniczących w imprezach	Rezultatu	100	Listy obecności/ Ankiety /GOK/UG Wągrowiec
2.	Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez dostęp do wysokiej jakości usług publicznych	Przebudowa budynku małej szkoły w Łeknie	Liczba przebudowanych obiektów	Produkty	1 szt	Protokół odbioru wykonanych robót / UG Wągrowiec
			Liczba wyposażonych obiektów	Produkty	1szt	Protokół odbioru / UG Wągrowiec
		Stworzenie oferty edukacyjnej oraz kulturalno – społecznej dla mieszkańców Łekna i	Liczba zajęć organizowanych w celu nabycia wiedzy i kompetencji	Produkty	10 szt	Listy obecności/ / SP Łekno/ UG Wągrowiec
			Liczba uczestników biorących udział w zajęciach	Rezultaty	200 osób	Listy obecności/ / SP Łekno/ UG Wągrowiec
3.	Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym	Aktywizacja zawodowa – inicjatywy przygotowujące do podjęcia zatrudnienia	Liczba zorganizowanych kursów, szkoleń	Produkty	10szt	Listy obecności/Agendy /GOPS/UG/ Wągrowiec
			Liczba osób przeszkolonych	Rezultatu	50 osób	Listy obecności/ /GOPS/UG/Wągrowiec
		Wzmocnienie aktywności społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez udział w cyklicznych imprezach kulturalno - edukacyjnych	Liczba zorganizowanych imprez	Produkty	10 szt	Listy obecności/Ankiety /GOK/ UG/Wągrowiec
			Liczba osób uczestniczących w imprezach	Rezultatu	500	Listy obecności/Ankiety GOK/UG/Wągrowiec

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

4.	Ośrodek edukacji ekologicznej w Nowym – miejscem o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców wsi	Budowa ośrodka edukacji ekologicznej wraz z zagospodarowaniem terenu	Liczba wybudowanych obiektów	Produkty	1szt	Protokół odbioru /UG Wągrowiec	
			Powierzchnia zagospodarowanej przestrzeni publicznej	Produkty	1,6 ha	Protokół odbioru /UG Wągrowiec	
			Liczba osób korzystających z powstałej infrastruktury	Rezultatu	500	Ankiety/ Listy obecności/ Wykazy od sołtysa/ dokumentacja fotograficzna / UG Wągrowiec	
		Wzmocnienie aktywności społecznej mieszkańców Nowego poprzez udział w cyklicznych imprezach kulturalno - edukacyjnych	Liczba zorganizowanych imprez	Produkty	10	Listy obecności/Agendy GOK/UG/Wągrowiec	
			Liczba osób uczestniczących w imprezach	Rezultatu	100	Listy obecności/Ankiety /GOK/UGWągrowiec	
5.	Zrewitalizowany dworzec w Przysieczynie fundamentem działalności podmiotu ekonomii społecznej oraz możliwości włączenia społecznego mieszkańców	Zmiana sposobu użytkowania i przebudowa dworca i infrastruktury dworcowej wraz z zagospodarowaniem terenu w miejscowości Przysieczyn	Liczba przebudowanych obiektów	Produkty	1 szt	Protokoły odbioru / UG Wągrowiec	
			Powierzchnia zagospodarowanej przestrzeni publicznej	Produkty	do 2 ha	Protokoły odbioru / UG Wągrowiec	
			Liczba osób korzystających z obiektów	Rezultatu	200 osób	Wykaz osób zatrudnionych w Spółdzielni i ankiety od osób korzystających z infrastruktury/Spółdzielnia Socjalna /UG Wągrowiec	
		Aktywizacja zawodowa i społeczna niepełnosprawnych oraz możliwość włączenia społecznego mieszkańców z wykorzystaniem potencjału Spółdzielni Socjalnej	Liczba zorganizowanych szkoleń/ warsztatów/ doradztwa w zakresie zatrudnienia	Produkty	10szt	Listy obecności/ agendy szkoleń/Spółdzielnia Socjalna/ UG Wągrowiec	
			Lista osób uczestniczących w szkoleniach/ warsztatach /doradztwie	Rezultatu	100 osób	Listy obecności/ Spółdzielnia Socjalna/ UG Wągrowiec	

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Planowane wskaźniki oddziaływania dla całego obszaru rewitalizacji

LP.	Wskaźnik efektów realizacji programu	Wartość bazowa (rok 2016)	Tendencja /wartość wskaźnika w wyniku realizacji Programu	Źródła danych
1.	Odsetek osób z obszaru rewitalizacji korzystających z zasiłków stałych	0,84	Spadek wskaźnika	Dane GOPS
2.	Odsetek osób z obszaru rewitalizacji korzystających z zasiłków okresowych	0,33	Spadek wskaźnika	Dane GOPS
3.	Odsetek osób z obszaru rewitalizacji korzystających z zasiłków celowych	1,75	Spadek wskaźnika	Dane GOPS
4.	Odsetek dzieci z obszaru rewitalizacji korzystających z pomocy na dożywianie	2,44	Wskaźnik na niezmiennym poziomie	gospodarczych Dane GOPS
5.	Odsetek osób z obszaru rewitalizacji uzależnionych od alkoholu	3,28	gminy spadek wskaźnika	dane GKRPA
6.	Odsetek osób z obszaru rewitalizacji w wieku przedprodukcyjnym	22,45	Wskaźnik na niezmiennym poziomie	Dane Urzędu Gminy
7.	Odsetek osób z obszaru rewitalizacji w wieku	15,27	Wskaźnik na niezmiennym	Dane Urzędu Gminy

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

	poprodukcyjnym		poziomie	
8.	Odsetek osób z obszaru rewitalizacji popełniających przestępstwa kryminalne (bez zdarzeń drogowych)	0,47	Spadek wskaźnika	Dane Komendy Powiatowej Policji w Wągrowcu
9.	Odsetek osób z obszaru rewitalizacji dla których założono niebieskie karty	0,11	Spadek wskaźnika	Dane GOPS
10.	Odsetek osób bezrobotnych z obszaru rewitalizacji	1,82	Spadek wskaźnika	Dane Powiatowego Urzędu Pracy
11.	Liczba podmiotów gospodarczych na obszarze rewitalizacji	117	Wzrost wskaźnika	Dane Urzędu Gminy
12.	Liczba gospodarstw rolnych poniżej 15 ha na obszarze rewitalizacji	206	Wskaźnik na niezmiennym poziomie	Dane Urzędu Gminy
13.	Liczba gospodarstw rolnych powyżej 15 ha na obszarze rewitalizacji	73	Wskaźnik na niezmiennym poziomie	Dane Urzędu Gminy
14.	Liczba osób segregujących odpady na obszarze rewitalizacji	1984	Wskaźnik na niezmiennym poziomie	Dane Urzędu Gminy
15.	Stan dróg na obszarze rewitalizacji poniżej średniej	Poniżej średniej	Powyżej średniej	Dane Urzędu Gminy
16.	Liczba osób korzystających z kanalizacji na obszarze rewitalizacji	102	Wzrost wskaźnika	Dane GZGKiM
17.	Liczba zabytków, w tym archeologicznych na obszarze rewitalizacji	415	Wskaźnik na niezmiennym poziomie	Dane urzędu Gminy

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Za monitoring wskaźników odpowiadać będzie wyznaczony pracownik Urzędu Gminy w Wągrowcu. Wszystkie wskaźniki tj. realizacji projektów rewitalizacyjnych (produktu i rezultatu) oraz wskaźniki dotyczące efektów realizacji programu będą jeden raz w roku przedstawiane Zespołowi ds. rewitalizacji oraz Wójtowi Gminy Wągrowiec.

Promocja dokumentu i efektów wdrożenia wśród beneficjentów projektów rewitalizacyjnych i interesariuszy rewitalizacji jest ważnym elementem realizacji Programu. Celem głównym działań promocyjnych i komunikacyjnych będzie zachęcenie interesariuszy do aktywnego udziału we wdrożeniu i realizacji Programu. Grupami docelowymi działań promocyjnych i komunikacyjnych będą społeczność lokalna, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy z terenu obszaru rewitalizacji oraz lokalne media.

Rozdział X Ramy finansowe i czasowe realizacji Programu

Niniejszy rozdział opisuje indykatywne ramy finansowe i czasowe w odniesieniu do przedsięwzięć rewitalizacyjnych z indykatywnymi wielkościami środków finansowych z różnych źródeł (także spoza funduszy polityki spójności na lata 2014-2020 – publiczne i prywatne środki krajowe w celu realizacji zasady dodatkowości środków UE.

Program ujmuje działania w sposób kompleksowy, z uwzględnieniem projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych ze środków EFRR, EFS, FS, EFRROW oraz innych publicznych lub prywatnych. Szczegółowe zestawienie zaplanowanych źródeł finansowania opisano w tabelach poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w Rozdziale VII. *Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne*. Dodatkowy opis mechanizmów zachowania komplementarności działań w ujęciu źródeł finansowania określony został w Rozdziale VIII. *Mechanizmy integrowania działań służących realizacji celów rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych*. Indykatywne ramy finansowe w odniesieniu do przedsięwzięć zostały zaprezentowane w poniższej tabeli. **Łączny budżet Programu rewitalizacji stanowi kwotę ponad 17 664 642,66 zł zgodnie z poniższym zestawieniem (tabela).**

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Tabela 22 Budżet działań rewitalizacyjnych Gminy Wągrowiec na lata 2017-2023

PRZEDSIĘWZIĘCIA I PROJEKTY REWITALIZACYJNE	Szacunkowe nakłady finansowe na działania rewitalizacyjne w zł								Źródło finansowania
	Łączne zakładane koszty realizacji programu rewitalizacji	w tym: wkład własny JST	tym: pozostały krajowy wkład publiczny (np. środki NFOŚiGW)	w tym: środki unijne WRPO 2014+	w tym: pozostałe środki unijne	w tym: pożyczki, kredyty itp.	w tym: środki prywatne	w tym: inne źródła finansowania (wpisać jakie)	
PRZEDSIĘWZIĘCIE 1. ŚREDNIOWIECZNY UKŁAD URBANISTYCZNY ŁEKNA – ŚWIADECTWO HISTORII I ŹRÓDŁO ROZWOJU	8 219 642,66	887 694,66	0,00	6 365 000,00	966 948,00	0,00	0,00	0,00	
1.1. PRZEBUDOWA I ZAGOSPODAROWANIE RYNKU Z UKŁADEM KOMUNIKACYJNYM W ŚREDNIOWIECZNEJ CZĘŚCI DAWNEGO MIASTA ŁEKNO – główny projekt rewitalizacyjny	6 570 000,00	300 000,00	0,00	6 270 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	WRPO 2014+
1.2. WYKORZYSTANIE ZREWITALIZOWANEGO OBSZARU HISTORYCZNEGO UKŁADU URBANISTYCZNEGO ŁEKNA NA CELE INTEGRACJI, AKTYWIZACJI ORAZ CELE PROMOCYJNE – główny projekt rewitalizacyjny	100 000,00	5 000,00	0,00	95 000,00		0,00	0,00	0,00	WRPO 2014+
1.3. BUDOWA TARGOWISKA W MIEJSCOWOŚCI ŁEKNO, GMINA WĄGROWIEC – projekt uzupełniający	1 519 642,66	552 694,66	0,00	0,00	966 948,00	0,00	0,00	0,00	PROW 2014-2020
1.4. JARMARK CYSTERSKI W MIEJSCOWOŚCI ŁEKNO, GMINA WĄGROWIEC – projekt uzupełniający	30 000,00	30 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Środki własne
PRZEDSIĘWZIĘCIE 2. POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW POPRZECZ DOSTĘP DO WYSOKIEJ JAKOŚCI USŁUG PUBLICZNYCH	1 460 000,00	130 000,00	0,00	1 330 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2.1. PRZEBUDOWA BUDYNKU MAŁEJ SZKOŁY W ŁEKNIE – główny projekt rewitalizacyjny	900 000,00	45 000,00	0,00	855 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	WRPO 2014+
2.2. WYPOSAŻENIE SALI DYDAKTYCZNEJ, ZAPLECZA I TARASU ZLOKALIZOWANYCH PRZY SALI GIMNASTYCZNEJ W ŁEKNIE – główny projekt rewitalizacyjny	500 000,00	25 000,00	0,00	475 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	WRPO 2014+
2.3. STWORZENIE OFERTY EDUKACYJNEJ ORAZ KULTURALNO-SPOŁECZNEJ DLA MIESZKAŃCÓW ŁEKNA – główny projekt rewitalizacyjny	60 000,00	60 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Budżet gminy
2.4. – POSZERZENIE OFERTY COROCZNIE ORGANIZOWANYCH OBCHODÓW KU CZCI POWSTAŃCÓW WIELKOPOLSKICH - projekt uzupełniający. Realizacja projektu nie wymaga	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

konieczności poniesienia nakładów.									
PRZEDSIĘWZIĘCIE 3. AKTYWNA INTEGRACJA OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM	90 000,00	18 000,00	0,00	72 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
3.1. AKTYWIZACJA ZAWODOWA – INICJATYWY PRZYGOTOWUJĄCE DO PODJĘCIA ZATRUDNIENIA – główny projekt rewitalizacyjny	60 000,00	12 000,00	0,00	48 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	WRPO 2014+
3.2. WZMOCNIENIE AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ MIESZKAŃCÓW OBSZARÓW REWITALIZOWANYCH POPRZEZ UDZIAŁ W CYKLICZNYCH IMPREZACH KULTURALNO-EDUKACYJNYCH – główny projekt rewitalizacyjny	30 000,00	6 000,00	0,00	24 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	WRPO 2014+
PRZEDSIĘWZIĘCIE 4. OŚRODEK EDUKACJI EKOLOGICZNEJ W NOWYM MIEJSCEM O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA ZASPAKAJANIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW WSI	2 650 000,00	618 185,00	0,00	2 000 000,00	31 815,00	0,00	0,00	0,00	
4.1. BUDOWA OŚRODKA EDUKACJI EKOLOGICZNEJ WRAZ Z ZAGOSPODAROWANIEM TERENU – główny projekt rewitalizacyjny	2 600 000,00	600 000,00	0,00	2 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	WRPO 2014+
4.2. WZMOCNIENIE AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ MIESZKAŃCÓW NOWEGO POPRZEZ UDZIAŁ W CYKLICZNYCH IMPREZACH KULTURALNO-EDUKACYJNYCH – główny projekt rewitalizacyjny	50 000,00	18 185,00	0,00	0,00	31 815,00	0,00	0,00	0,00	PROW 2014-2020, LSR,
4.3. EDUKACJA ŚRODOWISKOWA W TERENIE – projekt uzupełniający. Realizacja projektu nie wymaga konieczności poniesienia nakładów.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-
PRZEDSIĘWZIĘCIE 5. ZREWITALIZOWANY DWORZEC W PRZYSIECZYNIE FUNDAMENTEM DZIAŁALNOŚCI PODMIOTU EKONOMII SPOŁECZNEJ ORAZ MOŻLIWOŚCI WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO MIESZKAŃCÓW	5 245 000,00	269 000,00	0,00	4 976 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
5.1. ZMIANA SPOSOBU UŻYTKOWANIA I PRZEBUDOWA DWORCA I INFRASTRUKTURY DWORCOWEJ WRAZ Z ZAGOSPODAROWANIEM TERENU W MIEJSCOWOŚCI PRZYSIECZYN – główny projekt rewitalizacyjny	5 200 000,00	260 000,00	0,00	4 940 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	WRPO 2014+

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

5.2. AKTYWIZACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH ORAZ MOŻLIWOŚĆ WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO MIESZKAŃCÓW Z WYKORZYSTANIEM POTENCJAŁU SPÓŁDZIELNI SOCJALNEJ – główny projekt rewitalizacyjny	45 000,00	9 000,00	0,00	36 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	WRPO 2014+
5.3. INTEGRACJA, AKTYWIZACJA DZIAŁANIA PRZECIW WYKLUCZENIU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH – projekt uzupełniający. Realizacja projektu nie wymaga konieczności poniesienia nakładów.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-
RAZEM	17 664 642,66	1 922 879,66	0,00	14 743 000,00	998 763,00	0,00	0,00	0,00	

Źródło: Opracowanie własne

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Harmonogram realizacji działań rewitalizacyjnych obejmuje lata 2017-2023 zgodnie z poniższym szczegółowym zestawieniem

Tabela 23 Harmonogram realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych Gminy Wągrowiec

PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE	LATA REALIZACJI PROGRAMU						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Przedsięwzięcie 1. Średniowieczny układ urbanistyczny Łekna – świadectwo historii i źródło rozwoju							
Przedsięwzięcie 2. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez dostęp do wysokiej jakości usług publicznych							
Przedsięwzięcie 3. Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym							
Przedsięwzięcie 4. Ośrodek edukacji ekologicznej w Nowym-miejsce o szczególnym znaczeniu dla zaspakajania potrzeb mieszkańców wsi							
Przedsięwzięcie 5. Zrewitalizowany dworzec w Przysieczynie fundamentem działalności podmiotu ekonomii społecznej oraz możliwości włączenia społecznego mieszkańców							

Źródło: Opracowanie własne

Rozdział XI Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

Niniejszy rozdział opisuje informację o przeprowadzeniu analizy jej zapisów pod kątem spełnienia kryteriów kwalifikujących do oceny oddziaływania na środowisko i jej wynikach oraz wynik SOOS w przypadku obowiązku jej przeprowadzenia

W oparciu o zapisy art. 47 w związku z art. 49 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.) (dalej ustawa o OOS), Wójt Gminy Wągrowiec zwrócił się z wnioskiem do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego o uzgodnienie braku obowiązku przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla programu rewitalizacji. W swoim wystąpieniu Wójt Gminy Wągrowiec wskazał, że przygotowany projekt dokumentu nie spełnia przesłanek określonych w art. 46 ust. 2 ww. ustawy o OOS, a co za tym idzie nie jest dokumentem wymagającym przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Gmina dokonała wnikliwej analizy zakresu projektu w przedmiocie uwarunkowań określonych w art. 49 ustawy OOS. Obszar rewitalizacji Gminy nie obejmuje całego obszaru administracyjnego jednostki samorządowej, stanowi jedynie niewielką część obszaru gminy. Obszar, na którym planowane są działania rewitalizacyjnej nie obejmuje obszarów chronionych, ani żadnego pomnika przyrody znajdującego się na terenie gminy. Projekty gminy nie znajdują się na obszarze NATURA 2000 i nie oddziałują na obszary podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Planowane do realizacji projekty rewitalizacyjne nie stanowią zagrożenia dla środowiska oraz higieny i zdrowia użytkowników. Nie wpływają negatywnie na otoczenie, nie pozbawiają światła sąsiednich nieruchomości, nie naruszają równowagi przyrodniczej i nie utrudniają prowadzenia racjonalnej gospodarki zasobami środowiska. W bliskim sąsiedztwie nie występują obszary przylegające do uzdrowisk i obszary ochrony uzdrowiskowej, bądź obszary, na których standardy jakości środowiska zostały przekroczone. Projekty inwestycyjne nie spełniają kryteriów określonych w §3 ust. 1 pkt 55 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Zgodnie z art. 47 ustawy o OOS, uzgodniono pismem z dnia 19 lipca 2017 roku, które wpłynęło od Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu **uzgodniono odstąpienie od konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.**

Rozdział XII Spis ilustracji

Spis tabel

Tabela 1 Struktura demograficzna mieszkańców gminy Wągrowiec	8
Tabela 2 Liczba urodzeń w Gminie Wągrowiec w latach 2015 - 2016	11
Tabela 3 Liczba rodzin i dzieci korzystających z zasiłków rodzinnych Gminy Wągrowiec	13
Tabela 4 Liczba czytelników oraz wielkość zbiorów biblioteki w Gminie Wągrowiec	14
Tabela 5 Liczba dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego gminy Wągrowiec	15
Tabela 6 Uwarunkowania społeczne - zestawienie danych	18
Tabela 7 Uwarunkowania społeczne - zestawienie danych - wskaźnik IMD	20
Tabela 8 Uwarunkowania gospodarcze gminy Wągrowiec	24
Tabela 9 Uwarunkowania gospodarcze gminy Wągrowiec - analiza danych - małe IMD	26
Tabela 10 Zmieszane odpady w ciągu roku (ogółem) dla Gminy Wągrowiec	29
Tabela 11 Uwarunkowania środowiskowe Gminy Wągrowiec	29
Tabela 12 Uwarunkowania przestrzenno - funkcjonalne gminy Wągrowiec	32
Tabela 13 Uwarunkowania techniczne Gminy Wągrowiec	38
Tabela 14 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego Gminy Wągrowiec - IMD Ogólne	44
Tabela 15 Zestawienie danych wyniku modelu taksonomicznego	57
Tabela 16 Analiza SWOT obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Wągrowiec	71
Tabela 17 Zgodność celów Programu z lokalnymi dokumentami strategicznymi Gminy Wągrowiec	76
Tabela 18 Zgodność celów Programu z dokumentami strategicznymi w skali powiatu, regionu i dokumentami krajowymi w odniesieniu do gminy Wągrowiec	77
Tabela 19 Szczegółowy opis przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych	81
Tabela 20 Komplementarność działań rewitalizacyjnych w ujęciu przestrzennym - miejsce realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji	98
Tabela 21 Zrealizowane / realizowane projekty komplementarne	103
Tabela 22 Budżet działań rewitalizacyjnych Gminy Wągrowiec na lata 2017-2023	122
Tabela 23 Harmonogram realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych Gminy Wągrowiec	125

Spis map

Mapa 1 Natężenie problemów społecznych w gminie Wągrowiec	23
Mapa 2 Natężenie problemów gospodarczych w gminie Wągrowiec	28
Mapa 3 Natężenie problemów środowiskowych w gminie Wągrowiec	31
Mapa 4 Analiza przestrzenna problemów przestrzenno-funkcjonalnych w gminie Wągrowiec	35
Mapa 5 Analiza uwarunkowań technicznych gminy Wągrowiec	41
Mapa 6 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w gminie Wągrowiec	63
Mapa 7 Podobszar rewitalizacji I. Kamienica	64
Mapa 8 Podobszar rewitalizacji II. Łekno	65
Mapa 9 Podobszar rewitalizacji III. Nowe	66
Mapa 10 Podobszar rewitalizacji IV. Przysieczyn	67

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WĄGROWIEC NA LATA 2017- 2023

Mapa 11 Podobszar rewitalizacji V. Runowo	68
Mapa 12 Podobszar rewitalizacji VI. Sienno	69
Mapa 13 Podobszar rewitalizacji VII. Żelice	70

Spis wykresów

Wykres 1 Ocena zadowolenia mieszkańców z życia w gminie Wągrowiec (dane w %)	7
Wykres 2 Problemy społeczne w Gminie Wągrowiec według mieszkańców	8
Wykres 3 Liczba osób bezrobotnych w Gminie Wągrowiec	9
Wykres 4 Liczba osób bezrobotnych w Gminie Wągrowiec	9
Wykres 5 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	10
Wykres 6 Opinia na temat możliwości znalezienia pracy w Gminie	10
Wykres 7 Saldo migracji wewnętrznych w Gminie Wągrowiec	12
Wykres 8 Kwota świadczeń rodzinnych (w tys. w PLN) w Gminie Wągrowiec	13
Wykres 9 Liczba porad udzielonych w ramach podstawowej opieki zdrowotnej w Gminie Wągrowiec	14
Wykres 10 Dzieci w wieku 3-5 lat w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tysiąc dzieci	15
Wykres 11 Opinia na temat grup społecznych wymagających największego wsparcia ze strony władz Gminy Wągrowiec	16
Wykres 12 Opinia na temat wsparcia dla istniejących przedsiębiorców w Gminie Wągrowiec (dane w %)	27
Wykres 13 Problemy przestrzeni publicznej według mieszkańców gminy Wągrowiec	36
Wykres 14 Proponowane działania rewitalizacyjne dotyczące uwarunkowań technicznych i przestrzenno-funkcjonalnych gminy	37
Wykres 15 Opinia na temat stanu dróg w Gminie Wągrowiec	39
Wykres 16 Najważniejsze słabe stron Gminy Wągrowiec według mieszkańców	40
Wykres 17 Miejsca o znacznej koncentracji problemów społecznych	53
Wykres 18 Miejsca o znacznej koncentracji zanieczyszczenia środowiska	54
Wykres 19 Miejsca o znacznej koncentracji zdegradowanych technicznie budynków	54
Wykres 20 Miejsca o znacznej koncentracji zdegradowanej infrastruktury drogowej	55
Wykres 21 Obszary najbardziej niebezpieczne	56

Spis zdjęć

Zdjęcie 1 XIX wieczny budynek Pastorówki w Łeknie	34
Zdjęcie 2 Spotkania zespołu ds. rewitalizacji wraz ze szkoleniem członków zespołu	108
Zdjęcie 3 Uczestnicy warsztatów rewitalizacyjnych i spotkań z interesariuszami rewitalizacji	109
Zdjęcie 4 Wybrana dokumentacja zdjęciowa ze spacerów studyjnych	109

Spis rysunków

Rysunek 1 Strona tytułowa ankiety internetowej CAWI w ramach pracy nad programem rewitalizacji	110
--	-----